

ATEITIS

1963

GEGUŽĖS

NR. 5

ŠIAME NUMERYJE:

MARIJOS MENUO

KURTI / TIKĖTI

...IR KELIONĖ Į LAS VEGAS...

1911 — Ateitis — 1963

LIETUVIŲ KATALIKIŠKOJO JAUNIMO ŽURNALAS LITHUANIAN R-CATHOLIC YOUTH MAGAZINE

1963

GEGUZĖS - MAY

NR. 5

TURINYS

Konferencijai artėjant — AFV	97	Per Prizmę — Vytenis	120
Marijos Mėnuo — J. Kardauskas, MIC.	99	Spaudos Apžvalga — R. Šliažas	121
Hamletas (tęsinys) — M. Matulionis	101	Iš Plataus Pasaulio	122
Kurti/Tikėti (symposiumas) — Jonas Boguta, Aušrelė Skirmuntaitė, Stasys Rudys	117	Vox Populi	127
Sūkurys ("Ateities" priedas)	109	Galvok — M. Pakalniškytė	127
... ir kelionė į Las Vegas... — ukai ir utė	119	Kreivos Šypsenos	128
		Administracijos pranešimai — viršelio trečiam psl.	

Šį numerį redagavo P. Kaufmano kolektyvas.

ATEITIS YRA MOKSLEIVIŲ ATEITININKŲ SĄJUNGOS LEIDINYS

Vyr red : Rimantas Repšys
Pad. red.: R. Sakadolskis
Literatūra: Lilė Tumosaitė
Moksl. reik. ved.: R. Juozevičiūtė
Korespondencijos: Audronė Garbenytė

Redakcijos adresas:
"Ateitis"
6540 S. Campbell Ave.,
Chicago 29, Ill.

★
LITHUANIAN CATHOLIC YOUTH
MAGAZINE

Published monthly, except July and August by the Lithuanian Catholic Youth Association.

"ATEITIS"
5725 So. Artesian Ave.
Chicago 29, Illinois

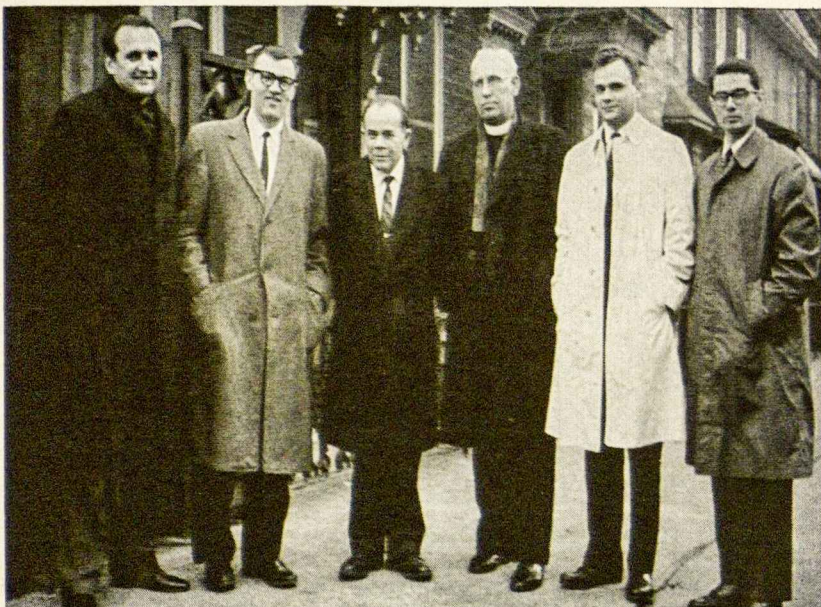
★
Prenumerata metams \$5.00
pagal JAV dol. kursą.
Garbės prenumerata metams \$10.00
Subscription \$5.00 per year

Vyr. red.: P. Kaufmanas
Pad red : Vacys Šaulys
Literatūra: Dalia Kolbaitė
Moksl. reik. ved.: L. Bačinskaitė
Korespondencijos: V. Bičiūnaitė

Administracija:
5725 So. Artesian Ave.
Chicago 29, Illinois

★
Second class postage paid at the
Chicago Post Office

Ateitininkų Federacijos Valdyba
 1963.III.15 Brooklyn, N.Y. Iš kairės:
 dr. V. Vygantas — generalinis sek-
 retorius, J. Soliūnas — MAS referen-
 tas, Simas Sužiedėlis — Federacijos
 vadas, kun. V. Dabušis — reikalų
 vedėjas, dr. A. Sužiedėlis — ASS
 referentas ir Arv. Barzdukas — SAS
 referentas. Trūksta dvasios vado kun.
 J. Kidyko, S.J.

KONFERENCIJAI ARTĖJANT

Ateitininkai savo 50 metų praeityje yra rinkęsi kongresams ir konferencijoms. Konferencijos, atskirų sąjungų ir bendros, yra ankstesnės už kongresus. Pirmoji slapta moksleivių ateitininkų konferencija įvyko Kaune 1911 metų vasarą — caro priespaudos laikais. Pirmoji bendra, vadinama Didžioji konferencija buvo sušaukta pirmojo pasaulinio karo metu Rusijoje, Voroneže, 1917 m. Pirmasis kongresas įvyko Kaune 1920 metų vasarą; paskutinis, jubiliejinis, minėjęs 50 metų sukaktį, su dideliu pasisekimu praėjo Chicagoje 1960.

Kongresai nešaukiami dažniau kaip penkeri metai. Taip ir buvo sutarta pirmajame kongrese Kaune. Nepriklausomoje Lietuvoje iš viso įvyko keturi kongresai: Kaune 1920, 1925 ir 1930, Telšiuose 1935. Penktasis kongresas, šauktas Vilniuje 1940 metų vasarą, negalėjo įvykti dėl bolševikų okupacijos. Susidarė ilga pertrauka iki penktojo kongreso Chicagoje 1954 metų rudenį. Pokario metu įvyko Reino konferencija Vokietijoje 1947 ir Rochesterio konferencija JAV 1951.

Konferencijos, šaukiamos tarp kongresų, atstoja juos savo lygiomis teisėmis ir dėl to vadinamos nepaprastomis, nors ir nebūtų kuo nors ypatingos, reorganizacinės. Reorganizacinė konferencija tėra buvusi iš viso viena Palangoje 1927 m. Ji priėmė prof. Stasio Šalkauskio redaguotus ideologijos principus ir Ateitininkų Federacijos (trijų sąjungų) organizacinę struktūrą.

New Yorke birželio 7-9 šaukiamoji konferencija turi du pagrindus. Viena, jubiliejinis kongresas Chicagoje buvo daugiau manifestacinis. Jame nebuvo siekta ir svarstyta organizacinių reikalų; nebuvo nė atstovai formaliai renkami. Antra, paskutiniai Ateitininkų Federacijos vadovybės korespondenciniai rinkimai išskėlė reikalą kai kurių pakeitimų konstitucijoje. Jei bus priimti AF Valdybos siūlomi pakeitimai, bus renkamas ir naujas Federacijos vadas. Konstitucijos pakeitimų projektas jau išsiuntinėtas išrinktiems atstovams, AF Tarybos nariams ir sąjungų centrams.

Medžiagos konferencijos svarstymam yra patelkta anketa. Ateitininkų istorijoje bus pirmas atvejis, kai anketos duomenimis atsirėmus bus nušviesta šiandieninė ateitininkijos padėtis, jos pasisakymai ir pageidavimai, priežastys, kurios ateitininkus skatina veikti arba stabdo. Taip pat bus svarstomi nauji veiklos metodai ir priemonės. Tai bus paliesta trijose pagrindinėse paskaitose ir sekcijose bei dvasios vadų pasitarime. Suprantama, per pus-trečios dienos nebus galima visko išsamiai aptarti. AF Valdyba siūlys konferencijai nustatyti pagrindines gaires, jas toliau svarstyti ir praktiškai bandyti sąjungose bei jų vienetuose ir taip ruošti 1965 metų kongresui, kuris tą darbą visai atbaigtų.

Nepaprasta konferencija susidomėjimas yra didelis. New Yorke laukiama arti 100 atstovų, gausaus skaičiaus dalyvių ir svečių. Dalyviu gali būti kiekvienas ateitininkas. Jis laisvai dalyvauja visuose konferencijos darbuose ir diskusijose, tikrai balsavimo teisė priklauso atstovams. AF Valdyba prašo ir ragina visus ateitininkus, kas tik gali, ruošti konferencijon atvykti. Ligi greito pasimatymo.

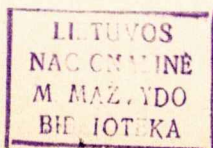
KONFERENCIJOS DARBOTVARKĖ

AF Valdyba daug kartų yra svarščiusi darbotvarkės metmenis. Buvo tartasi su AF Tarybos nariais Chicagoje 1962 lapkričio 24 ir New Yorke gruodžio 1. Paskutiniame AF Valdybos posėdyje Washingtono 1963 balandžio 20-21 numatyta tokia konferencijos eiga:

Pentadienis, birželio 7, Waldorf-Astoria

9:00 val. ryte — registracija.

10:00 val. ryte — bendras posėdis: invokacija — kun. dr. V. Bagdanavičius, M.I.C., konferencijos atidarymas, prezidiumo ir komisijų rinkimai, reguliavimo priėmimas. AF Tarybos pirmininko žodis.

- 11:00 val. ryte — Ateitininkų Federacijos konstitucijos pakeitimų svarstymas (referuoja AF Valdybos narys Arv. Barzdukas).
 12:15 val. — Šv. Mišios Šv. Patriko katedroje (MAS dvasios vadas kun. dr. Ign. Urbonas).
 2:00 val. popiet — AF Konstitucijos klausimu diskusijos ir nutarimai.
 5:00 iki 7:30 v.v. — p e r t r a u k a
 7:30 val. vakare — Šiandieninė ateitininkų padėtis (dr. Ant. Sužiedėlis); diskusijos.
 9:00 val. vakare — Ateitininkai ir Bažnyčia pokario metu (dr. Vyt. Vardys).

Šeštadienis, birželio 8, Waldorf-Astoria

- 9:00 val. ryte — Veiklos metodai ir priemonės (dr. Vyt. Vygantas).
 10:00 val. ryte — sekcijų ir komisijų posėdžiai.
 12:15 val. — Šv. Mišios Šv. Patriko katedroje (ASS dvasios vadas kun. Br. Dagilis).
 1:00 val. — iškilmingi pietūs, sveikinimai raštu.
 3:00 val. popiet — sekcijų posėdžiai,
 6:00 iki 8:00 v.v. — p e r t r a u k a
 8:00 val. vakare — Karaliaus Mindaugo minėjimas, linksmavakaris.

Sekmadienis, birželio 9 d., Viešpaties J. Atsimainymo lietuvių parapijoje, Maspeth, L.I., N.Y.

- 9:00 val. ryte — Šv. Mišios lietuvių bažnyčioje (prel. Pr. Juras, Kunigų Vienybės pirmininkas ir AF Tarybos narys), pamokslas (kun. Kęst. Trimakas „S.J.“, SAS Chicagos draugovės dvasios vadas) bendra Komunija.
 10:00 val. ryte — Agapė parapijos salėje.
 11:30 val. ryte — bendras posėdis: sekcijų ir komisijų pranešimai, nutarimų svarstymas ir priėmimas.
 1:30 val. — Konferencijos uždarymas: Ateitininkų Federacijos vado žodis, prezidiumo žodis, Ateitininkų himnas.

SEKCIJŲ POSĖDŽIAI

Sekcijom konferencijoje skiriama didelė reikšmė. Jose turi būti apsvarstyti visi organizaciniai mūsų rūpesčiai ir pasiūlyti sprendimai konferencijos nutarimam. Numatytos keturios sekcijos ir dvasios vadų pasitarimas.

I — organizacijos sudėtis: sąjungos, vienetai ir nariai, kraštų valdybos; narių priėmimas ir jų kvalifikacijos; narių kėlimas į aukštesnį laipsnį; perėjimas iš vienos sąjungos į kitą; jaunučių organizavimas; narių atsakomybės pajautimas; pareiagingumas ir drausmingumas. Sekcijai vadovauja dr. Kęst. Keblys.

II — organizacijos veiksniai: valdybos ir jų funkcijos, vadovavimas, vadovų ugdymas, globėjai, tėvų komitetai, ateitininkiškoji spauda, lėšos, ramovės organizaciniai ryšiai, sąjungų autonomija ir solidarumas. Sekcijai vadovauja dr. Arūnas Liulevičius.

III — organizacijos reikškimasis: ateitininkas savoje organizacijoje ir už jos ribų, savo jėgų privalomas derinimas, santykiai su kitomis organizacijomis ir lietuvių bendruomene, ateitininkų dalyvavimas Lietuvos laisvinimo akcijoje, ateitininkų viešoji laikysena. Sekcijai vadovauja inž. Vytautas Volertas.

IV — programinės gairės: ateitininkų principų konkretizavimas programom, ideologiniai ir organizaciniai kursai, studijų dienos ir rateliai, studijinės temos, susirinkimų darbotvarkės, stovyklos ir jų programos. Sekcijai vadovauja sąjungų atstovai.

Dvasios vadų pasitarimas: ateitininkų religinis ir moralinis ugdymasis, religinė praktika, religinė programa,

ryšiai su parapija, katalikiškoji akcija, dvasios vadai. Pasitariman kviečia SAS dvasios vadas kun. Kazimieras Pugevičius.

ISKILMINGI PIETŪS

Iškilmingi pietūs bus Waldorf-Astoria viešbutyje, šeštadienį, birželio 8, pirmą valandą dieną. Be konferencijos dalyvių, kviečiama lietuvių visuomenė ir New Yorke apylinkės lietuvių kunigai. Pagrindiniu kalbėtoju tikimasi sulaukti Apaštališkojo Delegato arkivysk. Egidio Vagnozzi iš Washingtono. Jei graduantų iškilmės tuo metu sukliudytų jam atvykti, jį pakeistų vienas iš amerikiečių vyskų. Pietų metu bus skaitomi sveikinimai raštu.

KARALIAUS MINDAUGO MINĖJIMAS

Minėjimas rengiamas ryšium su karaliaus Mindaugo 700 metų mirtimi. Norima priminti Lietuvos valstybės jungėją ir krikščionybą, pabrėžti krikščionybės reikšmę lietuvių tautai.

Minėjimo programa: Federacijos vado istoriko Simo Sužiedėlio įvadinis žodis; ištraukos iš V. Krėvės dramos „Mindaugo mirtis“ — režisuoja akt. J. Daubėnas; skambina pianistė Aldona Kepalaitė, dainuoja sol. J. Vaznelis.

KONFERENCIJOS ATSTOVAI

Konferencijoje sprendžiamąjį balsą turi AF Tarybos nariai — (21), AF Valdybos (6), Kontrolės Komisijos (3) ir atskirų vietų rinkti atstovai. Ligi šiol AF Valdyboje įregistruota: moksleivių — 24, studentų — 11, sendraugių — 32. Atstovai turi atsivežti savo vienetų įgaliojimus, pasirašytus pirmininko ir sekretoriaus.

Konstitucijos pakeitimų projekte pasiūlyta sprendžiamąjį balsą suteikti sąjungų centro valdybų nariams. Šis pasiūlymas bus sprendžiamas pirmame konferencijos posėdyje.

FINANSINIAI REIKALAI

AF Valdyba yra prašiusi surinkti iš narių konferencijos mokestį: iš sendraugių po 1.00 dol., iš studentų — po 0.50 dol., iš moksleivių — po 25 centus. Ligi šiol yra gauta: iš ASS — 145 dol., iš SAS — 77.00 dol., iš MAS — 18.00 dol. Pagal narių skaičių, mažiausiai surinkta iš sendraugių. AF Valdyba prašo sąjungų centro valdybas tą pareigą atlikti.

Taip pat prašome atskirus vienetus pasirūpinti, kad būtų padengtos atstovų kelionės ir kitos su konferencija susijusios išlaidos. Konferencijos išlaidų, be kelionės, gali susidaryti iki 10 dol.

NAKVYNĖS

Konferencijos dalyviams siunčiame Waldorf-Astoria atvirukus užsakyti kambariam. Kas negalėtų viešbutiu pasinaudoti ar neturėtų pažįstamų New Yorke, prašom kreiptis į butų komisiją adresu: Dr. Ona Labanauskaitė, 370 Union Ave., Brooklyn 11, N.Y., telef. EVergreen 4-4952. Pranešti reikia vėliausiai iki š.m. gegužės 25. Kas to neatliktų, negalėtų reikšti pretenzijų, kad nebuvo parūpinta butų. Turės ieškoti viešbutio, kurie vasarą būna taip pat labiau užimti.

AF VALDYBOS POSĖDIS

AF Valdyba, išrinkta 1962 m. korespondenciniu būdu, pirmojo posėdžio buvo susirinkusi New Yorke 1962 kovo (nukelta į 104 pusl.)

M
A
R
I
J
O
S

Murillo

Immaculata

M
Ē
N
U
O

Nēra zemēje didesnēs meilēs, kaip motinos meilē savo vaikui, o vaiko savo motinai. Vaikas myli abu tėvus, nes abu jam reikalingi, bet jis labiau glaudžiasi prie motinos. Tai žemiška meilė.

Be žemiškos motinos, turime kitą motiną, tai Motiną Mariją. Mes mylime Jėzų Kristų, į Jį kreipiamės savo reikalais, Juo pasitikime, nes žinome, kad Jis visagalis. Jį garbiname, prieš Jį lenkiamės, iš Jo visko prašome, nes tikime, kad Jis nori ir gali mus išklaudyti. Bet mums drąsiau prie Jėzaus prieiti per Jo Motiną Mariją, nes ji nors išaukštinta Dievo Sūnaus Motina, bet žemės gyventoja kaip mes, yra mums artimesnė. O kadangi ji visagalė pas savo Sūnų, mūsų pasitikėjimas ja, pagarba ir meilė jai yra be ribų. Nuo giliausios senovės krikščionys myli Mariją. Jos garbei sudėjo gražiausių maldų ir giesmių. Ją vadina gražiausiais vardais, jos garbei pristatė daugybę šventovių, menininkai sukūrė gražiausių paveikslų. Visur, kur tik skelbiamas Kristaus mokslas, šalia garbės Dievui plinta Marijos garbė, kaip mūsų tarpininkės, užtartytos, Dievo malonių dalintojos. Šalia "Tėve mūsų" maldos, seka "Sveika Marija" malda. Bažnyčia ragina savo vaikus mylėti Mariją, dėl to jos garbei įvedė daug švenčių, paskyrė visus šeštadienius ir gražiausių metų laikotarpį — gegužės mėnesį. Pilnomis džiaugsmo ir meilės širdimis jauni ir seni visuose pasaulio kraštuose skuba į bažnyčią šį mėnesį prie Marijos altoriaus parodyti savo meilę ir ištikimybę Marijai, ją pagarbinti, jos užtarymo pasiprašyti. Kas negali bažnyčios pasiekti, — garbina Mariją prie namuose papuošto altorėlio.

Visos Marijos garbei skirtos pamaldos mus žavi, mūsų širdis traukia, bet ypatingu būdu gegužės mėn. pamaldos. Apie šių pamaldų kilmę ir išsiplatinimą įvai-

J.

K

A

R

D

A

U

S

K

A

S

M

I

C

riuose kraštuose gražiai yra parašęs J. Vaišnora, MIC. knygoje: "Marijos garbinimas Lietuvoje", skyriuje "Marijos mėnuo". Šį skyrių, kiek sutrumpinęs, noriu skaitytojams paduoti.

Lietuviams, kurie taip uoliai dalyvauja gegužinėse pamaldose Marijos garbei, gali būti įdomu, kada ir kur pirmiausia šios pamaldos atsirado, kokia jų kilmė. Istoriniais šaltiniais remdamiesi, įvairūs autoriai duoda nevienodą atsakymą apie gegužinių pamaldų atsiradimą. Iš daugelio nuomonių čia parinkome tas, kurios atrodo tikresnės ir istoriškai labiau paremtos.

Ištiso mėnesio Marijai paaukojimo, kaip ir kitų Marijos kulto formų, reikia ieškoti Rytuose. Jau V amž. Mažosios Azijos koptai ištisą mėnesį, vadinamą Kiahc (gruodį), kuris gamtos atžvilgiu atitinka mūsų gegužės mėn., buvo skyrę ypatingai Marijos garbei. Sakoma, kad šią pamaldžią praktiką yra įvedęs šv. Kirilas Aleksandrietis, tasai uolusis Marijos, Dievo Motinos, garbės gynėjas prieš Nestorijų. Iš vėlesnių amžių žinoma tiek, kad Bizantijos imperijos graikai Mariją garbindavo ypatingai rūpiūčio mėn., nes jame buvo svarbiausioji Marijos Dangun Ėmimo šventė. Tai matyti iš imperatoriaus Androniko II (1282 - 1328) vieno dekreto, kuriame minima, kad tasai mėnesis yra skirtas Marijos garbinimui.

Vakaruose gegužės mėn. paskyrimu Marijai Bažnyčia pastatė prieš pagonių pavasario šventę — Florą, kuri Romos imperijoje nuo seniausių laikų buvo švenčiama nuo balandžio mėn. 13 d. iki gegužės mėn. 3 d. Jos metu cirkuose būdavo rengiami žaidimai, o liaudis, apsirėdžiusi tokiais drabužiais, kokie kitu metu buvo draudžiami, namus ir galvas papuošę gėlių vainikais, keldavo orgijas, vad. Florealia. Nors pagoniškosios florealijų šventės buvo panaikintos drauge su pagonystės žuvimu, tačiau jų pėdsakai dar ir vėlesniais laikais buvo užsilikę liaudies papročiuose. Tai matyti iš šv. Karolio Boromiejaus (1538 - 1584) elgesio, kuris smarkiai kovojo su šia pagoniška liekana, kuri dar XVI a. reikėsi įvairiomis formomis Milano mieste.

Taip Bažnyčia, kaip rūpestinga motina ir pedagogė, tą laikotarpį, kuriame drauge su gamta atgyja ir žmonių prigimties aistros, pašventė Marijai, kuri savo grožiu, viršydama visokį žemišką gražumą, yra tapusi dangaus ir žemės papuošalas.

Marijos idėją, sujungtą su gegužės mėnesiu, pirmasis bus išryškinęs Ispanijos karalius Alfonsas X (1239 - 1284) savo poema "Cantegas de S. Maria", kurioje Mariją lygina su gegužės mėn. Tas rodo, kad XIII a. Ispanijoje jau buvo ypatingas pamaldumas į Mariją šį mėnesį.

Gegužės mėnesio pamaldumo Marijos garbei tam tikrų ženklų ir atbalsio iš vidurinių amžių randame ir kitose vietose. Vokietijoje pal. Henrikas Seuse († 1365), tasai didysis vokiečių mistikas ir Marijos garbintojas, kaip jo gyvenime ir raštuose skaitome, gegužės mėn. rinkdavęs gėles, jomis puošdavęs Marijos paveikslus, altorius ir kalbėdavęs specialias maldas.

Kitas vokiečių — Wolfgang Seidl 1549 m. Miunchene išleido knygą "Maius Spiritualis", kurioje smarkiai pasisako prieš gegužės mėn. profanaciją, nes tas mėnesis esąs skirtas Marijos garbei.

Italijoje 1676 m. Fiesole dominikonų novicijate buvo įkurta draugija, vad. "Comunella", kurios nariai įsipareigojo ypatingu būdu pagarbinti Mariją gegužės mėn. pradžioje. Nuo 1701 m. ši pamaldi praktika buvo praplėsta ištisam gegužės mėnesiui. To paties XVII a. gale Neapolyje, karališkoje šv. Klaros bažnyčioje, per ištisą gegužės mėn. kas vakarą būdavo vienos valandos pamaldos su giesmėmis ir palaiminimu su Švč. Sakramentu.

Tai buvo vis paskira iniciatyva, įvairiose vietose įvairiai ir nevienodai pasireiškus. Šio pamaldumo suvienodinimo ir apibendrinimo nuopelnai priklauso italų jėzuitui

A. Dionisi, kuris 1725 m. Veronoje išleido knygelę "Mese di Maria, ossia Mese di Maggio, consacrato a Maria". Joje buvo surinktos šio pamaldumo pratybos ir iš jų sudaryta tam tikra sistema. Ši knygelė labai paplito ir turėjo didelės įtakos gegužinių pamaldų išpopuliarinimui. Joje gegužinių pamaldų tvarka nustatoma tokia: papuošti gėlėmis Marijos altorių ir paveikslą, prieš jį vakarais atkalbėti rožinį, litaniją ir kitas maldas, paskaityti ką nors apie Marijos dorybes. Tokiam skaitymui kitas jėzuitas P. Lalomia 1758 m. parašė "Il Mese de Maggio", kuri buvo tuoj išversta į prancūzų (susilaukė net 60 laidų), vokiečių ir kitas kalbas bei labai prisidėjo prie gegužinių pamaldų išplitimo Prancūzijoje ir Vokietijoje.

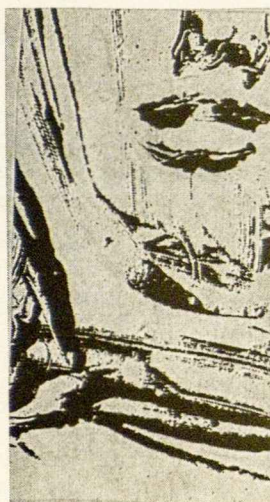
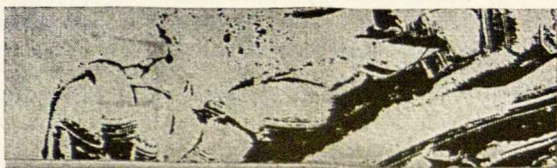
Iki tol gegužinės pamaldos tačiau vis dar nebuvo visoje Bažnyčioje įvestos ir praktikuojamos. Prie jų dar didesnio universalumo prisidėjo jėzuitas A. Muzzarelli (1749 - 1813), kuris 1785 m. išleido knygelę "Il Mese di Maggio" ir ją su laišku išsiuntinėjo visiems Italijos vyskupams, prašydamas įvesti gegužines pamaldas visose Italijos vyskupijose. Toji knygelė XIX a. susilaukė net 100 laidų ir buvo išversta į daugybę kalbų. Patsai Muzzarelli, 1803 m. pop. Pijaus VII pakviestas į Romą, pirmiausia gegužines pamaldas įvedė Romos jėzuitų kolegijos studentų bažnyčioje. Iš ten jos paplito po visas Amžinojo Miesto bažnyčias, o iš čia po Prancūziją ir Ispaniją. XIX a. gegužinės pamaldos jau yra Belgijoje ir Šveicarijoje, o nuo 1840 visoje Austrijoje ir Vokietijoje. Kai pop. Pijus VII 1814 m. laimingai grįžo iš nelaisvės į Romą, jis sekančiais metais gegužinių pamaldų praktiką aprobavo visai Bažnyčiai, o 1822 suteikė atlaidus, kuriuos padaugino pop. Pijus IX 1859 m. Nuo to laiko visame katalikų pasaulyje, visose bažnyčiose gegužės mėn. yra laikomos pamaldos Marijos garbei.

Lietuvoje gegužinės pamaldos įvestos palyginti gana vėlai. Šį kartą pavyzdį davė ne Vilnius — sostinė, kaip dažnai būdavo kitais atvejais, bet neseniai įkurta Seinų vyskupija. Tos vyskupijos valdytojas (1851 - 1856) prelatas B. Butkevičius (1794 - 1871), kilęs iš Kretingos bajorų, kai buvo išrinktas toms pareigoms, tuo metu buvo nuvykęs į Romą. Jis ten prisižiūrėjo gegužinių pamaldų Romos bažnyčiose, kur jos buvo laikomos su visu iškilmingumu. Grįžęs 1853 m. spalio mėn. į savo vyskupiją ir paėmęs jos valdymą, pirmiausia gegužines pamaldas įvedė Seinų katedroje, o netrukus ir visoje vyskupijoje. Žemaičių vyskupiją tuo metu valdė vysk. M. Valančius. Jis bus šių pamaldų įvedėjas savo vyskupijoje. Vilniaus katedroje gegužinės pamaldos įvestos tik 1884 m. Reikia manyti, kad ir visoje Vilniaus vyskupijoje jos atsirado ne anksčiau.

Gegužinės pamaldos Lietuvoje buvo laikomos ne tik bažnyčiose, bet ir laukuose prie kryžių, kopytėlių, privačiuose butuose, kur temstant, suskambinus varpu ar kitokiu instrumentu, žmonės rinkdavosi giedoti Marijos litanijos ir giesmių. Atokiau gyvenantieji pamaldas atlikdavo savo šeimos ratelyje. Šią tradiciją lietuviai išlaikė ir išvykę į svetimus kraštus. Deja, ji iš lietuviškų šeimų pradeda nykti.

Gegužines pamaldas Lietuvos kaimas stipriai pergyvendavo. Tai buvo ypatingas kaimo, liaudies pamaldumas, kuriame šalia nustatytų dalykų likdavo daug laisvos iniciatyvos. Į šias pamaldas įsijungdavo visi: vaikai, rinkdami laukų gėles Marijos paveikslui papuošti (o tas paveikslas — daugiausia Murillo "Immaculata", lietuvių vadinamas "Mojine"), jaunimas, pindamas vainikus ir kitaip puošdamas Marijos altorėlį ar paveikslą, mergaitės, išimamos iš kraitinių gražiausius savo rankdarbius ir juos meniškai pritaikydamos išpuošimui seklyčios — kambario, kuriame atliekama gegužinės pamaldos, pagaliau vyrai, vadovaudami giedojimui, moterys sunešdamos vaško žvakių ir pan. Tai buvo graži, sava šeimos dvasinio pakilimo šventė.

MARGIS MATULIONIS

HAMLETAS

(Pabaiga)

III

Netrukus pasiekiau jo namus: Namelis buvo mažas, bet tvarkingai užlaikytas ir nudažytas gražia mėlyna spalva. Prie žalios tvorelės augo gėlės. Antanas manęs jau laukė prie durų. Nustebęs sustingau vietoje; jo negalėjau atpažinti. Jį jau senokai buvo matęs, bet jau ir tada jis buvo gerokai sublogęs... Bet dabar jo išvaizda buvo tikro ligonio. Akys buvo įkritusios, plaukai susivėlę, kelnės sulamdytos. Tur būt tą naktį jis visai nebuvo miegojęs. Jo rankos drebėjo, kada jis sveikinosi.

— Kas yra Antanai, — nusigandęs paklausiau, ar sergi?

— Nieko, nieko Jurgi, pirma eik į vidų. Jau seniai neturėjom progos pasikalbėti. Įeik, įeik į vidų.

Prieškambaris buvo mažas, bet ant grindų gulėjo brangus kilimas.

Pagriebiau jo ranką.

— Antanai, kas atsitiko? Tu tikrai sergi! Kad tu matytum, kaip tu sublogęs. Sunku tave ir atpažinti. Gal su vestuvėmis kas nors netvarkoj?

— Ne, ne tas, eiva.

Ir kratydamas galvą, jis mane nusitempė į salioną. Šis buvo nemažas ir jo viduryje stovėjo didelis medinis stalas. Ant jo gulėjo atversta sena, suplyšusi knyga. Nesunku man buvo atpažinti tą man gerai žinomą Hamleto egzempliorių: Antanas tuoj mane pasodino patogiam fotelyje ir pats, pasigriebęs kėdę, ją pritraukė prie manęs ir pats atsisėdo, galvą abiem rankom suspausdamas. Šitaip jis sėdėjo kelias minutes, nė žodžio neištardamas. Aš tylėjau. Pagaliau jis pakėlė galvą ir, žiūrėdamas į mane įtemptu žvilgsniu, sužadintu balsu prabilo:

— Sunku Jurgi, sunku žmogui ant šios žemės. Atrodo, jau pasiekei to, ko norėjai, viskas gerai eina, ir staiga

— pasimaišo koks nors visai netikėtas elementas ir viską suardo.

— Tai, tur būt, su vestuvėmis neišeina!

— Ne, Jurgi, ne — su vestuvėmis viskas gerai. Čia visai kas kita.. Bet kaip tu gali suprasti? Reikia viską išaiškinti. Žinai, Jurgi, jis šyptelėjo, šiandien aš pirmą kartą savo gyvenime pajutau norą su kuo nors pasikalbėti. Per visą savo gyvenimą aš niekad nemačiau reikalo su kuo nors draugiškai kalbėti ir va, staiga — jis pradėjo tyliai juoktis — staiga šiandien, aš be kito žmogaus negebaliu apsieiti. Reikia kam nors išpasakoti širdies skausmus... Reikia...

Antanas nutilo ir nuleido akis. Žiūrėdamas į kilimą, vėl liūdnei tarė:

— Vakar vakare nuo širdies smūgio mirė senis Kirpis...

— Antanai! Aš nieko nežinojau! Aš atsistoju ir priėjau prie jo. Kaip jis mirė, Antanai, ar skausme?

Antanas pakėlė galvą...

— Skausme! Ne! Sėskis Jurgi. Tu nesupranti. Sėskis, sėskis. Aš tau viską išaiškinsiu. Ne... senis nemirė skausme, bet gryname džiaugsme... Girdi! Kirpis mirė džiaugsme ir...

Jis pradėjo staiga garsiai juoktis, atsilošęs kėdėje. Nieko nesuprasdamas, aš žiūrėjau į jį nustebęs. Antanas kelias minutes šitaip juokėsi, bet netrukus vėl surimtėjo.

— Ne, Jurgi, ne skausme. Daktaras sakė, kad jis psichinės sekundes praleido, laimindamas mane. Mane laimindamas! Ir todėl, kad aš jam ir jo dukteriai suteikiau tokią laimę.

Nuleisdamas galvą ir suspaudęs kumščius jis pradėjo kukčiodamas verkti. Aš pašokau iš fotelio...

— Antanai, Antanai, kas yra, pasakyk, susimildamas!

Jo žandais riedėjo didelės ašaros ir man atrodė, kad aš dabar stovėjau prieš mažą, mažą vaiką. Antanas atsiduso ir tyliu balsu man tarė:

— Nieko nebus, Jurgi, turiu viską iš pradžių išaiškinti. Negali būti, kad aš galėjau taip žiauriai suklysti. Turi kas nors viską išgirsti. Nejaugi aš dingsiu taip be jokios žymės? Pasaulis turi išgirsti mano vargus! Žinai, Jurgi, tu buvai vienintelis, su kuriuo aš galėdavau rimčiau pasikalbėti. Kitiems tik rūpėjo žmona, vaikai, darbas. Bet yra ir kitų svarbių dalykų pasauly.

Ir atskleidė Antanas man savo baisiąją paslaptį...

— Ar tu prisimeni Jurgi tuos mūsų senus pasikalbėjimus senutės namelyje? Ar tu atsimeni, kaip aš tau kalbėjau apie savo gyvenimo filosofiją ir kaip akiai aš jai tikėjau. Aš nepripažinau meilės, ir keršto impulsai vedė visą mano gyvenimą. Bet ne staigiai susikūrė šita filosofija. Ne, ji manyje augo pamažu, kaip tvirtas ažuolas, visai netikėtai atradamas savo augimui reikalingą lietu.

Vieną pavasario dieną, keleta mėnesių po mano tėvo mirties, neturėdamas ko geresnio daryti, aš nutariau aplankyti man dar nežinomas miesto dalis. Būdamas dar tik keturiolikos metų, kaip ir visi šio amžiaus jaunuoliai vaikščiojau tik užpakalinėmis gatvelėmis, dairydamasis į šonus — ar nesurasiu kokio nors įdomaus daikto. Taip bevaikščiodamas, prie vienos šiukšlių dėžės pastebėjau gulinčią knygą. Susidomėjęs aš ją pakėliau nuo žemės. Tai buvo labai sena knyga ir sunku man buvo įskaityti jos sutepliotą viršelį. Šiaip taip valydamas nuo jos purvus, aš nustebau... Tai buvo senas Hamleto leidinys.

Išgirdęs šiuos žodžius, aš žvilgterėjau į ant stalo gulinčią knygą. Antanas skubomis pridėjo...

— Taip, tai ta pati, kuri dabar ten guli ant stalo... Žinai, Jurgi, tai mano biblija. Kai aš ją pirmą kartą perskaičiau, aš tuoj pajutau, kad Hamleto padėtis buvo mano padėtis ir Shakespearo žodžiai išreiškė kaip tik mano sielos troškimą. Bet palauk, aš jau per toli nupasakojau, reikia viską iš pat pradžių pradėti.

Aš gimiau neturtingoj šeimoje šio miesto šiaurinėje dalyje. Mes buvome septyni vaikai, trys broliai ir keturios seserys. Tėvas dirbo dideliame įrankių fabrike kaip šlavikas. Jo uždąbis buvo labai mažas, toli gražu nepakankamas tokiai didelei šeimai išlaikyti. Visai man dabar nenuostabu, kad tėvas, apsuptas tiek vargo ir rūpesčių, pradėjo ieškoti išsiblaškymo. Jis jį rado gėrime. Alkoholio sirena taip smarkiai jį pradėjo traukti, kad jis dažnai visai namo vakare nepareidavo ir kai kitą dieną grįždavo, tai dažnai su tuščiomis kišenėmis, uždąrbį pragėręs. Iš pradžių mama bardavosi, net keletą kartų tarp jų muštinės kilo. Bet matydama, kad kalbos tėvo nepakeis, pasidavė ir pati. Ji perėmė visus šeimos reikalus, įsikniubusi į skalbėjos darbą. Nelengva buvo motinai vienai išlaikyti septynius augančius vaikus. Tikras Kalvarijos kalnas tie suplyšę batai ir išaugti drabužiai. O tėvas vis giliau ir giliau klimpo į alkoholio gelmes. Tik iš gailėsčio motina jo neišmetė lauk, o mes vaikai jau net su neapykanta pradėjome jį žiūrėti. Tėvas namuose rasdavo tik šaltus žmogus žvilgsnius ir piktus vaikų veidus. Motina jam dažnai sakydavo, kad jeigu nebūtų jo uždąrbio, kurį jis dar retkarčiais parnešdavo namo, tai jį visai išvarytų iš namų. Tėvas tik tylėdavo, atsisėdęs kampe. Šitokia šeimyninė nuotauka nepasikeitė per trejus metus. Vieną vasarą, pra-

ėjo dvi savaitės, tėvui nesirodant namuose. Jis niekad dar taip ilgai nebuvo iš namų išėjęs. Motina susirūpino. Nors ją mes visi stengėmės įtikinėti, kad dar geriau šitaip. Kam rūpintis — dabar bent buvo namuose ramu. Bet motinai tėvas vis dėlto rūpėjo. Ji nuėjo net į policijos stotį. Bet ir ten niekas nieku negalėjo jai padėti. Valdininkai sakė, kad jo paieškos. Jei tėvą suras, tai tuoj mums praneš. Praėjo dvi savaitės. Jokio žodžio iš policijos nesulaukėme. Nutarėm, kad tėvas buvo kur nors į kitą miestą išvažiavęs. Ir mes pradėjome rūpintis savais reikalais. Praėjo vasara, atėjo rudenio. Vyriausias mano brolis susirado darbą maisto krautuvėje. Jam padedant, šeimynai pasidarė lengviau. Jau motinai į talką atėjo ir vyresnės seserys. Pagaliau atrodė, kad baigsis mūsų bėdos. Žiemą persikėlėm į geresnį butą. Linksma mums buvo tą žiemą. Nematant atūžė pavasaris.

Atsimenu, kad tai buvo šilta birželio diena, panaši į šiandieninę. Išdykęs keturiolikmetis ėjau su grupe draugų labai prastame miesto kvartale, netoli traukinio bėgių. Visi džiauogėmės nauju pavasariu ir bėginėjome tarp namų, rėkaudami ir vienas kitą stumdydami. Netyčia ir langą išdaužėm; kad nērėm per tvorą, kai išgirdom supykusį vyrišką balsą... Taip mes lėkėm gal kelias minutes, kai mus prie bėgių staiga sustabdė naujas reginys. Ten, prie sugriuvusios tvoros, apsirengęs suplyšusiu apsiaustu ir skylėtais batais gulėjo kietai miegantis vyras. Jis gulėjo galvą prie žemės prispaudęs ir jo nugara kilnojosi tyliu, vienodu alsavimu. Šalia jos saulėje spindėjo tuščia degtinės bonka. Neiškentėm. Visi pasigriebėm po saujelę akmenukų ir pradėjome juos mėtyti į miegantį vyrą. Keli jam net į galvą pataikė. Vyras tačiau nejudėjo. Tada vyriausias mūsų grupėje, už kitus drąsesnis, prislinko prie jo ir su koja spyrė jam į šoną. Šį kartą girtuoklis krūptelėjo ir truputį galvą pakeldamas nuo žemės, pradėjo tyliai ai-manuoti. Neiškentėm garsiai nesijuokė.

— Nu, kelkis, begėdi, žmona laukia su diržu! Ko čia tinginiauj! Jau vidudienis!

[sirdrasinę pribėgom prie jo ir, pagriebę už kojų, ap-

vertėm... Sustingom išgąščiu... Visas vyro veidas buvo kraujuotas ir matėsi didelė, plaukais aplipusi žaizda jo kaktose. Visą jo apsiausto priešakį dažė sudžiūvęs kraujas ir žemė atrodė gerai vargšo kraujo prisigėrus. Tur būt, būdamas girtas, jis nukrito ant kokio nors stiklo gabalo ir susižeidė.

— Gelbėkite, gelbėkite, — jis vėl sunkiai suaimanavo.

Daugiau nebeišlaikėm. Visi kaip vienas nusigandę apsisukom ir pasileidom bėgti. Bėgom, nežinau kiek. Mes bėgom pagauti baisaus išgąščio, nepaisydami nei svetimų kiemų, nei aukščiaučių tvorų. Bet aš kažkodėl ėmiau lėtinti savo žingsnius. Mane supurtė biauri mintis, ir aš visai sustojau. Nors vyro veidas buvo labai purvinas ir kraujuotas, jis man buvo pažįstamas! Tai mano tėvas! Pasileidau atgal...

Antanas sustojo. Jo akyse pasirodė ašaros. Aš su užuojauta žiūrėjau į jo prakaituotą veidą; sunku vargšui tur būt, buvo viską man taip išpasakoti. O Antanas tęsė toliau...

— Jį radau vis dar begulintį, ir jo akys buvo užsi-merkusios. Nusigandau ir, pakėlęs jo kruviną galvą ėmiau

savo ašaromis plauti sužeistą tėvo veidą. Jo akys atsivėrė; atpažino mane ir silpnai nusišypsojo.

— Ak, tai tu Antanėli. Vaikeli, kaip malonu matyti vėl tavo veidą...

Šypsena dingo nuo jo lūpų, jis pradėjo verkti. Sunkus kosulys sukratė jo nusilpusį kūną. Jau buvo susirinkę čia pat ir keletas žmonių. Į juos atsisukdamas, surikau.

— Pašaukit daktarą, pagaukit daktarą! Matot, kad jis miršta!

Tėvas į mane vėl kreipėsi...

— Atleisk, vaikeli, netikusiam tėvui, kad jis taip jus apleido. Atleisk... Ar ne visą laiką aš stengiausi gerai atlikti savo pareigas? Žinai, sunku tėvui matyti savo vaikus iš bado nusilpusius, sunku.

Aš jį dar stipriau apkabinau. Tėvo kraujas pradėjo tekėti iš naujai atsidariusios žaizdos. Sukaupęs paskutines savo jėgas jis mane staiga pagriebė už rankos.

— Antanai, Antanai, klausyk manęs. Atkeršyk mano žudikui, mano šeimos žudikui... Atkeršyk tam seniui Kirpiui, atkeršyk jam sūnau... Tai tavo pareiga mirštančiam tėvui... Jis visas bėdas mums atnešė; mane iš darbovietės išvarė, nesigailėjo manęs ir mano vargstančios šeimos. Mane girtuokliu vadino, juokėsi iš manęs...

Tėvas tyliai verkė...

Atkeršyk jam, Antanėli, atkeršyk jam. Ką gali žmogus be darbo... Ką gali žmogus be darbo...

Jis tyliai taip ir mirė mano rankose, kaip mažas vaikas.

Sujaudintas, Antanas išsitraukė nosinę ir ėmė šluostytis ašarojančias akis...

— Po dviejų dienų įvyko tėvo laidotuvės. Visa šeima dalyvavo. Mamutė nesustodama bažnyčioje verkė. Per visas pamaldas ji klūpojo, nenuleisdama nuo tėvo karsto ašarotų akių. Atsimenu, kad tėvas labai gražiai atrodė karste paguldytas. Jis buvo apvilktas savo geriausia juoda eilute, o tarp pirštų baltavo rožinio akmenukai. Ramus mums atrodė jo baltas veidas.

Praėjo dvi savaitės. Pamišti pradėjom baisiąją tėvo mirtį ir viskas vėl pradėjo eiti senąja vaga. Visi atrodėme sugrįžę į gyvenimą. Bet mane ėmė naktį kankinti žiaurūs sapnai. Vis matydavau tėvo kruviną veidą, ir iš tolo aidėjo jo paskutiniai žodžiai: atkeršyk mano žudikui, mano šeimos žudikui... Atkeršyk tam seniui Kirpiui, atkeršyk jam sūnau... Retos buvo man ramios naktys. Pasidariau labai nervingas. Net motina susirūpino mano sveikata. Ji dažnai naktį prieidavo prie mano lovos ir kartais mane rasdavo pabudusį, visą sušilusį ir prakaituotą. Bet aš nieko į jos klausimus neatsakydavau. Tai buvo mano ir mano tėvo paslaptis. Pagaliau nutariau nuvykti pas senį Kirpį.

Sekantį rytą, apsirengiau sekmadieniniais drabužiais ir nudrožiau į Kirpio įrankių fabriką. Sekretorė visai nenorėjo manęs įleisti, sakydama, kad ponas Kirpis šiuo laiku yra labai užimtas ir neturįs laiko kalbėtis su kiekvienu atėjusiu vaikinui. Minutėlę stovėjau, nežinodamas ką daryti... Jau norėjau grįžti namo, kai staiga prasivėrė Kirpio raštinės durys ir išėjo trumpas, pilkas, raudonu veidu senyvas vyras. Jis priėjo prie sekretorės ir pradėjo su ja kalbėtis. Užgirdau sekretorės pirmus žodžius...

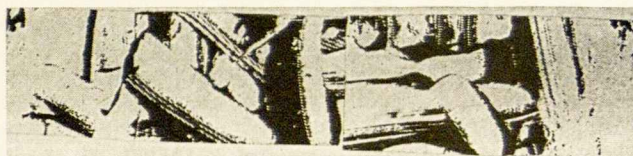
— Ne, ponas Kirpi, jo šiandien nėra, bet žmona skambino, kad...

Man tiek ir užteko. Kai Kirpis baigė su sekretore šnekučiuotis ir apsisuko grįžti į ofisą, aš greitai priėjau ir, mandagiai pasisveikindamas, pasisakiau, kad esu Mykolo Kriaučiūno sūnus ir norėjau šio to paklausti apie savo tėvą. Senis tik paraudo ir, piktai į mane žvilgterėjęs, sušuko:

— Nu, jau šito aš tai tikrai nesitikėjau... Tas praieiktas Kriaučiūnas... Neužtenka, kad jis gadintų fabriko

reputaciją savo girtuokliavimu, bet dar ir mano brangų laiką trukdo, atsiųsdamas sūnų paverkšlenti už jį. Ne, jau man gana! Eik ir pasakyk savo girtuokliui tėvui, kad aš jo niekad nepriimsiu atgal į fabriką. Tegul jis susiranda darbą kokio nors karčiamoj! Atrodo, kad jis visų savininkus gerai pažįsta!

Ir atsukdamas man nugarą, Kirpis išėjo smarkiai trenkdamas durimis. Prikandęs lūpą, grįžau namo... Dabar man viskas buvo aišku. Vargšas tėvas. Pametęs darbą ir bijodamas grįžti namo, jis, tur būt, visą naktį klajojo, ieškodamas vietos atsigulti. O kur jis per visą žiemą gyveno? Be darbo, be pinigų! Kiek kartų jis tur būt, ant kelių buvo nuėjęs pas senį, prašyti, kad jį priimtų atgal! Šiurpas bėgiojo man per kūną. Tą naktį aš prisiekiu seniui atkeršyti ir atlikti savo pareigą tėvui. Jau nuo tos dienos nebegalėjau gyventi tarp savų, taip mane degino ši neapykanta. Nutariau apsigyventi netoli senio namų, šitoje miesto dalyje; ir pradėjau planuoti kerštą. Sekančią pasakos dalį, tu, Jurgi, jau gerai žinai. Pakeičiau savo vardą, pradėjau lankyti mokyklą ir sekti kiekvieną senio judesį. Kiek naktų esu praleidęs stovėdamas prie senio namų,

pasiruošęs bet kuriuo momentu įlėkti į jo namą ir jį pasmaugti gulintį lovoje! Vaikiškos idėjos! Supratau, kad seniui reikėjo baisėnio keršto, tokio, kuris jį kankintų taip, kaip jis buvo mano tėvą kankinęs. Bet kaip?

Tada prasidėjo senio bėdos su Magde. Kaip džiaugiausi, matydamas jo rūpestį ir skausmą, kai dukteriai nesurado jaunikaičio! Pagaliau jis pradėjo jausti pirmus nelaimės smūgius. Bet man to neužteko... Reikėjo man kaip nors į tą nemalonumą įsivelti. Vieną naktį man kilo geniališka mintis. Aš net nustebau, kad apie tai nebuvau anksčiau pagalvojęs. Iš džiaugsmo pradėjau net po kambarį šokinėti!

Antano akys žibėjo.

— Nutariau su senio dukterimi susižieduoti! — at-
rėžė jis man triumfuojančiai.

— Bet koks gi čia atsikeršymas? — neiškentęs paklausiau. — Tu tik seniui malonumą tuo padarei.

Antano veidas džiaugsmu spindėjo.

— Tu nesupranti Jurgi, aš sakiau susižieduoti, o ne vesti. Vestuvės niekad ir neturėjo įvykti. Mano planas buvo paprastas: susižiedavimą pratęsti kokius penkerius metus, senį ir dukrą ant meškerės laikyti iki to laiko, kol jau Magdė taps tikra senmergė ir jai nebus jokios, jokios galimybės su kuo nors kituo susituokti. Ji jau ir taip buvo biauři. Tada aš turėjau paskelbti vestuves ir vestuvių dieną, tą seniui pilną laimės dieną, aš būčiau tyliai iš miesto išvažiavęs ir dingęs, amžinai...

Antanas pradėjo garsiai juoktis...

— Ar tu įsivaizduoji, Jurgi, senio skausmą, kai joks Antanas nebūtų jo dukters prie altoriaus sutikęs! Kaip miestas būtų iš jo juokęsis. Kaip viskas būtų gerai baigęsi!...

Bet Antanas jau garsiai verkšlėno...

— Ir kas atsitiko? Jurgi, kas atsitiko? Senis numirė, numirė tris dienas prieš vestuves ir dar ne tik pilname džiaugsmo, bet ir mane laimindamas! Kaip aš galėjau nematyti, kad jo širdis jau buvo pasidarius tokia silpna!

Antanas pašoko nuo kėdės ir, vaikščiodamas dideliais žingsniais po kambarį mosavo rankomis.

— Ar tu įsivaizduoji, Jurgi, senis mirė mane laimindamas! Štai tau tikras kerštas! Štai tau išpildymas mano

paskutinės pareigos savajam tėvui! Hamletas užmušė taipgi besimeldžiantį karalių! Ne, Jurgi, aš joks Hamletas!

Jis priėjo prie stalo ir į jį sunkiai rankomis atsirėmė. Jo kūnas visas drebėjo. Išsigandęs žiūrėjau, nežinodamas ką daryti. Staiga Antanas atsisuko į mane:

— Ar tu prisimeni, Jurgi, Hamleto žodžius trečio veiksmo pradžioje? Ir jis ėmė rečituoti:

For who would bear the whips and scorns of time...
When he himself might his quietus make
With a bare bodkin?

Jo balsas buvo vos girdimas...

— Jurgi, pasakyk man, kas galėtų būt žiauresnis už šios žemės gyvenimą?

— Jis pradėjo šaukti — Aš nesu bailys; aš nebijau nežinomo krašto!

Antanas pabalo ir atsidarė stalčių. Per vėlai supratau, ką jis besiruošė daryti. Jis gi atsisuko į mane, su šypsena ant lūpų... Vos išgirdau jo paskutinius žodžius...

— Not to be...

Pamatęs pistoletą bekylantį prie jo galvos, nėriau kaip įgeltas iš kėdės ir sugriebiau Antano drebančią ranką. Nedaug jis man priešinosi; pistoletas išslydo iš jo pirštų ir tyliai nukrito ant kilimo. Antanas neteko sąmonės; ir man silpna darėsi, bet šiaip taip, paskutines jėgas sukaupeš, atitempiau jį iki fotelio ir ten sukniubusį palikau. Nubėgau į virtuvę stiklo vandens. Rankos drebėjo, ir kambarys smarkiai sukinėjosi. Antanas jau buvo atsigavęs ir tyliai sėdėjo išsitiesęs fotelyje, akis įrėmęs į lubas.

Ką mes toliau ten šnekėjom, mažai ir tebeatsimenu. Susijaudinimo miglos viską aptemdė. Žinau tik kad Antaną pamažu traukiau iš desperacijos gelmių ir, tai logiškais, tai jausminiais argumentais jame vėl žiebiau, bent man tada taip rodės, gyvybės geidimą. Ilgai mes ten šnekėjom, tyliai, neskubėdami, perkalbėdami visus mūsų gyvenimo svarbesnius momentus. Visai sutemus grįžau namo, kartu pasiimdamas kišenėje pistoletą, kuri, Antanui nepastebint, buvau nuo grindų paėmęs.

Nieko daugiau ypatingo tą savaitę neįvyko. Kasdien nueidavau pas Antaną, bet jis jau buvo visai atsitiesęs ir net su džiaugsmu mane prie durų sutikdavo. Naktimis lengviau miegojau.

Nušvito vestuvių diena. Visi anksti rytą nuskubėjom į bažnyčią, džiaugdamesi dangaus skaidrumu ir vėjelių glostymais. Atrodė, kad visa gamta vėl buvo atgavus savo jaunatvišką linksmumą ir nekantriai su mumis laukė šios naujos šeimos gimimo. Bažnyčia jau buvo pilna žmonių, daugiausia mums pažįstamų. Jeigu dar kas ateis, tai tikrai reikės lauke stovėti, jau ir taip maža bažnytėlė lūžo priėmusi tiek svečių. Visur žibėjo pavasariški rūbai, visur užėdė džiaugsmas. Susirinkusieji tyliai šnibždėjosi tarpusavy, o pro zakristijos duris, altoriaus kairėje, matėsi mūsų žilas klebonas, teikdamas paskutines instrukcijas atidžiai besiklausantiems tarnautojams. Netrukus su pamer-gēm pasirodė Magdė, apsirengusi ilga, balta suknele, lydima tik ką tą dieną prieš atvykusio dėdės. Atrodė kad net šypsena retkarčiais svysčiojos lūpų kampuose. Šalia manęs sėdėjusi moterėlė neiškentė nepašlamėjusi kaimynėlei:

— Galvotum kad mergina net ir gražesnė pasidarė...

Bet Antano kol kas nesimatė. Laukėm penkias minutes, dešimt, o jis vis dar nepasirodė. Tur būt judėjime susipainiojęs. Bažnyčia jau kosėjo ir girgždėjo iš nekantrumo... Įbėgo uždusęs mūsų senas zakristijonas Vilimas... pasivėlavęs... Šlubuodamas, jis nubėgo į zakristiją... Pro atviras duris išgirdau jo pirmuosius žodžius:

— Niekas neatsakė... įėjau... pasikorėsi!

Kitą dieną buvo Antano laidotuvės. Švelnus lietus laistė ištroškusių žemę. Daug žmonių atėjo su juo atsi-sveikinti tą paskutinį kartą. Ir Magdę su dėde mačiau. Ji vis atrodė tokia pat niūri ir visai nepaveikta nei tėvo nei būsimojo vyro mirčių.

Pirmiems žemės gabalams bekrentant ant karsto, aš išsitraukiau iš kišenės seną, suplyšusį Hamleto egzempliorių ir, numesdamas jį į naują kapą, apsisukau ir lėtais, lėtais žingsniais grįžau į namus...

KONFERENCIJAI ARTEJANT

(Atkelta iš 98 pusl.)

25. Metų laikotarpyje New Yorke arba Washingtone posėdžiauta dešimtį kartų. Du posėdžiai buvo drauge su AF Tarybos nariais. Daugiausia laiko pašvęsta ateitininkų veiklos analizei ir ieškojimui naujų priemonių. Nemaža laiko atiteko pasiruošimui Nepaprastai AF konferencijai.

Paskutiniame posėdyje Washingtone balandžio 20-21 galutinai priimta konferencijos darbotvarkė ir sekcijų posėdžių temos. Susipažinta su anketos duomenimis. Jie daug padėjo susiorientuoti, kas ateitininkam šiuo metu labiausiai rūpi. Anketų pasisakymai klasifikuojami ir bus pateikti konferencijos posėdžiam.

ANKETOS IR JŲ DUOMENYS

Anketa buvo išsiuntinėta daugiau kaip dviem tūkstančiam ateitininkų, kurių adresus AF Valdyba turėjo. Kai kurių adresai buvo seni, ryšiai galėjo būti nutrūkę. Anketa taip pat nebuvo siųsta ateitininkam kunigam, kurių sąrašuose yra apie 130. Kadangi AF Valdybos rinkimuose tedalyvavo apie 1000, o į anketą atsakė arti 660, tai anketa laikoma pavykusi. Statistikai būna patenkinti, jei jie sulaukia 20-30 proc.

Gautų anketų daviniai buvo išvesti balandžio 19. Iki tos dienos panaudota 380 sendraugių anketų. 155 moksleivių, 90 studentų. Vėliau dar atėjo 25. Prašome tebesiųsti. Jos bus panaudotos daviniam papildyti.

Iš gautos statistikos čia suminėsimė tik tai kai kuriuos būdingesnius faktus. Platesnė apžvalga bus konferencijoje.

Lietuviškai šeimose kalba: sendr. 98%, stud. 94%, moksl. 87%. Su draugais: stud. 67% liet., 32% abiem kalbom; moksl. 25% liet., 52% abiem kalbom, 23% tik angliškai. Lietuvių kalbos vadovu naudojasi stud. 85%, moksl. 65%. Du trečdaliai moksleivių skaito lietuviškas knygas, iš jų 60% perskaitė bent 3 per metus: studentų 67% tris ir daugiau. Studentų 85% kurtų lietuviškas šeimas. Kad ateitininkai būtų tik lietuviškai kalbantieji, pasisako studentų 81%, moksleivių 80%, sendr. 76%.

Lietuviškai parapijai priklauso moksleivių 88%, studentų 82%, sendraugių 77%. Dažniau Komunijos eina lietuviškai kalbantieji. Katalikų pradžios mokyklose mokosi 94% moksleivių, aukštesnėse mokyklose 78%; studentų mokėsi katal. pradžios mokyklose 93%, aukštesnėse — 74%, katalikiškose kolegijose mokosi 47%.

Susirinkimus lanko moksleivių 94%, studentų 88%, sendr. 57%. Iš didesnių lietuviškų kolonijų rečiau važiuoja į bendrus ateitininkų sąskrydžius.

Ateitininkų ideologiją turi 80% sendraugių, 80% studentų ir tik 40% moksleivių.

Trečdalis visų ateitininkų priklauso ateitininkiškom šeimom. Į sendraugius daugiau perėjo tų studentų, kurių abu tėvai ateitininkai. Jaunieji sendraugiai yra lietuviškiausios orientacijos. Tvarkingiausiai į anketą atsakė moksleiviai.

— — —
AČIŲ DIEVUI, KAD ATETITININKAI BUVO IR YRA.

(Iš studentų anketos)
(AFV)

KURTI

TIKĖTI

Iš symposiumo, įvykusio Urbanos studentų ateitininkų studijų dienose. Tema: "Ar katalikas negali būti kūrybingas", buvo nagrinėta Jono Bogutos, Aušrelės Skirmuntaitės ir Stasio Rudžio

JONAS

BOGUTA

Pavartęs knygas, šiai temai užtikau straipsnių apie kūrybingus rankų judesius, kūrybingą mokymąsi ir kūrybingą tinginiavimą. Kaip matos, kūrybos ir kūrybingumo sąvoka yra plati. Ji apima vikrius rankų judesius ir lepšišką tinginiavimą. Nenorėdami paklusti tamsiose gariose, apsibrėžkime savo tikslus ir diskusijų gaires. Laikysiu žodžio "kūryba" sąvoką kaip intuityviniai suprantamą, bet paliesiu kelis aspektus. Nekalbėsiu apie kūrybingumą bendrai, bet tiksliai jos vieną mažą šaką, kurią galime pavadinti moksliniu kūrybingumu. Man tas yra lengviau prieinama ir geriau suprantama.

Pirmiausia, reikia pasisakyti prieš kelias nebalansuotas herezijas. Yra teigiama, kad žmogus būna žmogum, ar būna kūrybingu, analizuodamas savo raidos ir egzistencijos problemas. Su tuo pilnai galima sutikti. Bet žmogaus esmės bruožai ir jo kūryba nėra įamžinti vien tik šiame siaurame, beveik visų išvaikščiote take. Labai skeptiškai žiūriu į tuos ir ironiškai juokiuosi iš tų, kurie apibrėžę vieną proto ar jausmų sferą jai suteikia žemės ir dangaus aukštybę. Į šią kategoriją įeina poetas, rašytojas, mokslininkas, teologas ir ūkininkas. Skeptiškai žiūriu ir į totalines sistemas, nes klausiu kartu su Kierkegaard, kas nori būti vien tik sistemos dalis? Taip pat skeptiškai žiūriu į galvojimo sroves, kurios sau teikia garbę, kaip turinčios visus atsakymus ir apimančios žmogų nuo padų ligi plaukų. William James gerai pastebėjo "Damn the Absolute!" Aš neturiu mintyje krikščioniškos teologijos ar Dievo sampratos. Bet kritikuoju teigimus, kad pasaulis yra prabėganti iliuzija, tik įrankis

antgamtiniam gyvenimui. Materija nėra velnio padaras. Einsteinas parodė Lenino klaidas, bet ir iškelia, kad materija, savo ribotume, gali būti atbaigimas kai kurių tikslų. Pavyzdžiui, mokslinių studijų. Kritikuoju ir mintį, kad religija apima visą žmogų ir visus jo veiksmus. Religija yra žmogaus integralinė dalis. Bet ne vien tik religija jis gyvena. Pasaulis ir žmogus yra per daug komplikotas, per daug tamsių užkampių, kad galėtumėm viską gražiai supakuoti į vieną dėžutę ir užrišti gražų kaspiną.

Aš dabar darau skėlimą tarp mokslo ir religijos. Nors aiškus skyrimas yra labai dirbtinas, šv. Tomas Akvinietis aiškina "yra neįmanoma, kad vienas ir tas pats dalykas būtų tikėjimo ir matymo objektas... taip pat nėra įmanoma, kad tas pats dalykas būtų mokslo ir tikėjimo objektas vienam ir tam pačiam žmogui". Nenoriu tyrinėti mokslo ir religijos konfliktų, nes esmėje jų nematau, jei skiriu mokslą ir religiją kaip savarankiškas sritis.

Yra klaidinga laikyti mokslą kaip palaidūną sūnų. Iš lauko žiūrintis žmogus yra išgąsdintas matematinio formalizmo, formulių ilgumu. Bet ar vaikas, mokėdamas tik abėcėlę, gali suprasti eilėraščių?

Paėjus už to formalizmo, už tų ilgų formulių, randame gilių žmogiškų bruožų... Aš toliau noriu teigti, kad moksle randame aiškių kultūros bruožų. Jacques Barzun knygoje **Darvin, Marx, Wagner** parodo, kad jų darbai esmėje yra labai glaudžiai surišti. Dabartiniu metu atsisakome absoliutaus, atsisakome griežto determinizmo. Ar to mes nerandame filosofijoje? Ar nerandame istorijoje? Arnold Toynbee, parašęs visą lentyną knygų apie pasaulio istoriją, kaip ji yra savo "Reconsiderations" turėjo pripažinti, kad jo veikalas yra tik observacija žmogaus, kuris gyvena Anglijoje. Dabartiniu metu teoretinė fizika, iš dalies ir biologija atsisako pozityvizmo. Šita trumpa mintis veda mane prie išvados, kad mokslas nėra žmonijos palaidūnas sūnus, bet integrali jos dalis.

Dabar eisime prie mokslinės kūrybos, o paskui prie kataliko ir jo padėties toje kūryboje.

Mokslinė kūryba yra menkai suprantama. Voltaire savo veikale "Zadig" reprezentuoja ją kaip paprastą faktų sudėjimą ir aiškių rezultatų išvedimą. Arba: klauski gamtos, jinai tau atsakys. Bet čia gažu toli nuo teisybės. Mano nuomone, mokslinės kūrybos stoka gali būti matuojama iš kiek yra laisvų faktų. Pilna laboratorija faktų rodo, kad mokslininkas nėra kūrybingas. Reikia sutikti su J. Barzun, "progresas fiziniuose moksluose ne nulemtas tiek faktais", kaip Cassirer žodžiais "atradimas visuomet naujų galvojimo metodų".

Mes įsivaizduojame mokslą kietu, nelanksčiu, tironu. Pasiutęs jaunuolis ar nuplikęs senis tik pasuka ratelį ir jam viskas žinoma, jam aišku, jo rezultatai neklaidingi. Bet čia tik paviršutinis vaizdas. Vaizduotei ir kūrybai moksle ribų nėra. Ji laksto nuo submikroskopinės materijos iki supermakroskopinių galaktijų. Laiko matas eina nuo bilijoninės bilijoninės mikrosekundės dalies ligi bilijoną bilijoną metų. Eksperimentiniai faktai bei teoretinės interpretacijos nevisuomet aiškios. Vien tik per vieną paskaitą galima išgirsti tris atskiras reliatyvinės kvantinės mechanikos formulavimus. Įvedimas tvarkos bei harmonijos nevisuomet lengvas. Surasti tvarką tarp anarchijos reikalauja kūrybingumo — ir gana aukšto lygio.

Bet mokslinė kūryba turi charakteringų skirtumų nuo sakykim žodinės kūrybos. Pirmiausia, mokslo domėjimosi sfera yra medžiaga. Žmogaus dabartiniai išgyvenimai nėra pagrindas mokslinei kūrybai. Poetas, kaip poetas, matydamas gražų saulėleidį, jį gražiai aprašys. Mokslininkas kaip mokslininkas jį gražiai išmatuos, bandys išvesti bendrą dėsnį ir įtalpinti viską į bendrą mokslo formalizmą. Rašytojui, norint ką nors sukurti, nebūtinai reikia vadovautis gramatikos bei sintaksės nurodymais. Jis nebūtinai turi priimti kitų išgyvenimus. Poetas gali rašyti kietai nukalta eilute, ar laisva eilute. T. S. Eliot tą vadintų žaidimu teniso be tinklo. Iš meninės ir literatūrinės kūrybos rezultatų negalime reikalauti, kad jie būtų protui prieinami ar suprantami. Tuo tarpu mokslinėje kūryboje teorija ar interpretacija turi būti aiški. Pagrindiniai priėmimai negali būti rūku apdengti ir implikacijos abejotinos. Ir priedo, mokslininkas turi apimti viską, kas yra, ir kas yra turi išplėsti.

Mokslinės kūrybos procesas irgi skiriasi. Sakoma, kad kultūrinė įtampa skatina kūrybingumą. Mene, literatūroje gal ir taip, bet matematikoje, fizikoje tas teigimas negalioja. Mokslas, nebūdamas žmogaus jausmų arena, reikalauja susitelkimo, susikaupimo, o ne sporadiškų jausmų išliejimo. Ne emocijinė įtampa, bet atsileidimas yra reikalinga. Žmogus gali parašyti puikų veikalą keikdamas pasaulį ir teigti, kad žmogus nėra racionalus. Galima tą laikyti kaip kūrybos išraišką. Bet mokslininkas teigdamas, kad teisybė esmėje nesurandama, kad mokslas yra absurdas, parodo, kad jis ne toje profesijoje.

Mokslinei kūrybai klestėti yra reikalinga laisvės ir laisvumo. Būti kūrybingam nevisuomet implikuoja tiesos suradimą. Yra daug teorijų, kurios laikui bėgant pasensta, ar įrodytos, kaip to neteisingos. Tai nereiškia, kad išreikšta kūryba dinga, ar jos vertė sumažėjo. Teorija turi būti "reasonable", kad ją galėtumėm vadinti kūryba. Mokslo pažanga ir priklauso tam, kad padarius daug klaidų, pagaliau pasirodo šviesa. Mokslinė teorija turi atlaikyti toretinę kritiką ir empirinius faktus. Bandydami surandam. Ribodamiesi vien tuo, kas iš tikro yra, moksle nepadarysime pažangos.

Klausimas dabar kyla, ką šitas turi bendro su mūsų tema. Sudėsiu viską į vieną vaizdą. Aš teigiu, kad mokslas yra dirva žmogaus kūrybai pasirodyti. Teigiu, kad mokslas yra integrali žmonijos dalis. Pabrėžiu kelias mokslinės kūrybos savybes ir sąlygas, kuriose ji gali klestėti. Su tuo galime eiti prie pirmo punkto.

Pažvelkime dabar į katalikišką tipą. Nelaikysiu žmo-

gaus kataliku teologo Rahner prasme, bet tokį, kuris pozityviai priima Bažnyčios doktrinas ir jos mokymą.

Pirmiausia reikia atmesti siūlymą, kad katalikas yra grandimis surakintas dogmatikas. Kad jis yra suvaržytas mintyse ir veiksmuose. Teigimas skamba per daug vaikiškai. Lord Aton savo knygoje "Essays on Freedom and Power" sako: "Nesąžininga diskusija mėgsta sumaišyti asmenišką ir dvasinį elementą Bažnyčioje — užmiršti skirtumą tarp nuodėmingų tarnų ir dieviškos institucijos. Ir šitas sumaišymas priveda prie neigimo, kas iš tikro yra visai aišku, kad žinojimas (knowledge) Katalikų Bažnyčioje turi laisvę. Bet ten, kaip ir visur kitur, laisvė pranyksta, jeigu žinojimas savęs nesigina." Bažnyčioje, taip ir visur kitur, mokslinė laisvė ir teisybė atranda priėmimą, bet jo negali sustabdyti.

Antra, negalima sutikti su Reinholdu Niebur, kad intelektualui protestantizmas tegali būti vienintelė priinama religija. Nevien tik išorinė laisvė ar protestas yra pagrindas intelektui. Tai kaip nevien tik įtampa tegali būti pagrindas kūrybai. Jacques Barzun savo knygoje "The House of Intellect" sustato rimtų kaltinimų protesto ir anarchijos intelektui. Jis yra kaltas už Prancūzų revoliucijos iškrypimą už marksizmą ir šių dienų pasimetimą ir pamišimą. Tai ar mes vadiname intelektu tą, kuris verčią egzistuojančias institucijas, papročius ir bendras vertybes. Ar intelektas yra vien tik sukilėlis? Sukilėlis prieš tvarką. Šičia reikėtų primesti priekaištą sukilėliams, pesimistams ir tamsių dienų apaštalams, ir leisti jiems pasimokyti iš mokslo. Moksle teorijos kinta, bet faktai lieka. Nauja teorija turi esminių reikalavimų išaiškinti faktus, jiems suteikti gilesnę prasmę. Bet ne juos pašalinti ir pretenduoti, kad jų iš tikro nėra. Čia yra mano ir, man atrodo, Jacques Barzun nuomonė, kokia yra intelekto funkcija. Taigi, manyti, kad liberalas ar protestu pagrįsta asmenybė tegali būti intelektualu yra klaidinga.

Nors ir mokslas ir religija yra skiriamos, moksle orientuotai asmenybei religija, ypatingai krikščionybė neturėtų būti kliūtis. Sekus Alfred North Whitehead mintis knygoje "Religion in the Making", mes tuojau atrandame atsakymą į tryliktojo šimtmečio paradoksą: žmogus yra tikintis ir racionalus. Faktas yra, kad krikščionybė ir mokslas priima racionalumą. Krikščionybė yra racionali religija, o mokslas yra racionalus mokslas. Atsisakius racionalumo, mes atsisakome krikščionybės ir atsisakome mokslo ir mokslinio kūrybingumo. Taigi, krikščionybė savo esminėje formoje negali būti priešinga moksliniam kūrybingumui.

Galime vesti analogiją toliau. Whitehead beveik nori vadinti mokslą naują ar būsima religija. Tam argumentų yra. Nenoriu leisti prognoztikaciją. Bet pažvelkime į mokslo ir krikščionybės vieną pagrindą. Šv. Augustinas sako: "Understanding is the reward of faith. Therefore seek not to understand thou mayest believe, but believe that thou mayest understand". Citata iš Gilson, **Reason and Revelation in the Middle Ages**. Pažvelgus į mokslo pagrindus, turime atmesti Bacon principus, reikia atmesti Zadig analizės metodus. Jie yra reikalingi bet ne esminiai. Turime priimti Šv. Augustino pareiškimą mokslinė prasme. Deduktyvinė logika jau seniai išdirbta, bet induktyvinės logikos beveik nėra. Mokslas, teigdamas sau universalumą, turi sutikti su šv. Augustino pasisakymu ir krikščionybės vienu pagrindu. Taigi iš metodikos, tai yra, iš formalaus susatymo, krikščionybė negali būti priešinga mokslui ar žlugdyti mokslinį kūrybingumą.

Jeigu mokslas ir religija tiek bendro turi, tai kodėl juos taip aiškiai skirti? Šv. Tomo Akvniečio citata rodo, kad mokslas ir religija kalba apie kitokius objektus. Mokslinis tikėjimas ne tas pat, kaip religinis tikėjimas, nors jie formoje bei funkcijoje daug bendro turi. Bet pagrindinė priežastis yra ta, kad nenoriu palikti mokslo ar

mokslinio kūrybingumo teologijos pasigailėjimui. Istorija rodo, kad Koperniko sistema, Galileo nesušilaukė šilto priėmimo. Lord Acton pareiškė, kad teisybė turi kovoti už savo laisvę. Ne dėl to, kad religija yra mokslui priešinga, bet dėl to, kad patys Bažnyčios tėvai kartais nesupranta savo mokymų. Juos perdeda ir pakinko savo linijos palaikymui ir kitų burnų užčiaupimui.

Esu pabrėžęs, kad mokslinis kūrybingumas nevisuomet veda prie teisybės. Iš tikro, moksle yra labai maža esminės teisybės. Bet mokslo bendras vystymasis ir priklauso nuo šitos kūrybingos neteisybės. Ta kūrybinga neteisybė veda prie atradimo to, kas yra. Smerkti šitas neteisybes yra žlugdyti mokslinį kūrybingumą. Ir man atrodo, kad Bažnyčia yra perjautri šitam ieškojimo būdai. Perdaug yra kreipiama dėmesio į būsimus efektus publikos moralei, o permažai rimtos ir svarios kritikos. Bijojimas evoliucijos ar bendros kosmologijos yra bijojimas mokslo ir mokslinio pažangumo. Darwin ir Huxley nėra paskutiniai žodžiai. Telhard de Chardin irgi nėra. Einsteinas, Heisenberg, Pauli ir Maurice Dirac nėra paskutiniai fizikos autoriai. Nei šv. Tomas Akvinietis yra paskutinis didysis Bažnyčios šviesas.

Mano išvada, kuri iš tikro yra tik įvadas, yra kad krikščionybė esmėje neskatina nei nežlugdo mokslinio kūrybingumo, bet savo pasauliškose formose ji kartais užstoja kelią katalikui moksliniame kūrybingume.

AUŠRELĖ

SKIRMUNTAITĖ

Nustatydami temą seminaro rengėjai buvo numatę, kad mano „įnašas“ į šias diskusijas būtų žvilgsnis į katalikybės ir kūrybingumo santykį pačioje kataliko kūrėjo asmenybėje. Prie klausimo man be galo sunku prieiti, nes iš vienos pusės, man atrodytų, kad katalikiška asmenybė pačia savo esme yra, arba privalo būti, kūrybinga ir tokį klausimą, kuris statomas šių dienų diskusijų pavadinimo vietoje, kelti būtų nesąmonė. Iš kitos pusės, mes dažnai sutinkame katalikui kūrėjui metamus kaltinimus, kad tai, ką jis sukuria, tėra propaganda, o ką jis tikrai norėtų savo kūryba išreikšti, jam nėra leista. Kitaip tariant, įžiūrima neišvengiamas konfliktas tarp asmens kūrybinių polėkių ir tikėjimo jam uždedamų įsipareigojimų: pilnai sekdamas pirmuosius, jis prasižengia savo tikėjimui, ir atvirksčiai, nusilenkdamas tikėjimo reikalavimams, jis išduoda save kaip kūrėją. Tad bandysime pažiūrėti, ar vis dėlto galima pateisinti pažiūrą į kūrybingumą kaip integralią katalikiškos asmenybės dalį, ar atvirksčiai, kad minėti teigimai apie kataliko kūrėjo dilemą yra teisingi ir išvada turėtų likti, kad katalikas savo kūryboje tikrai yra varžomas savo religinių įsitikinimų. Norėčiau, kad mano gana nesujungtos pastabos šia tema tebtų tik pradžia bendrosiems seminaro dalyvių diskusijoms.

Kad kūrybingumas yra neatsiejama katalikybės dalis, manyčiau, turėtų išryškėti kiekvieną kartą, kada tik mes stengiamės pilniau ir teisingiau suvokti katalikybės pažiūrą į pasaulį ir į žmogaus santykį su pasauliu. To siekdamas, vienas rašytojas yra pasaulį prilyginęs sodui, kurį Dievas pasėjo ir išaugino, arba „sukūrė“, todėl, kad mylėjo, ir kurio sodininkais būti Jis pakvietė žmones, sukurdamas juos pagal savo paveikslą tam, kad jie savo ruožtu mylėtų ir kurtų. Jeigu čia man būtų leista tą prilyginimą kiek praplėsti, pridėkime, kad pasaulyje yra blogis, ir todėl šis sodas daugiau nebus mums duotas, kai

tik į pasaulį ateiname, o mums patiems tenka jį užveisti, nuolat iš jo šalinti dyglius ir usnis ir jį tobulinti, bet mūsų paskirtis visvien lieka ta pati — būti sodininkais pačiam Dievui. Taip yra todėl, kad galbūt patys stipriausi pradai žmogaus prigimtyje yra noras mylėti ir pasinėšimas kurti — ir jie vienas nuo kito priklauso. Jei mes gyvensime mylėdami pasaulį, mes džiaugsimės jo grožiu, bet taip pat norėsime kurti grožį pasauliui. Ir jei gyvensime, mylėdami Dievą, mes džiaugsimės, bet kartu ir norėsime kurti Jo garbei. Meilė yra daugiau negu tam tikros rūšies būklė: ji yra akstinas veikti ir kurti. Ji yra dalis to proceso, kuriuo mes tampame pilnutiniais žmonėmis. Savo tikrąjį „aš“ mes randame tiktai sutapdami su tuo, kas yra šalia ir atokiai nuo mūsų; bet tą tikrąjį „save“ visoj jo pilnatvėj atrandame tada, kai mūsų meilė tam, kas yra šalia, toliau ir aukščiau mūsų verčia mus kurti. Menininkas jaučia, kad jis yra tiesiog verčiamas išreikšti tai, ką jis mato ir myli. Ir mums visiems yra skirta vienu ar kitu būdu mylėti ir kurti; jei taip nebūtų, mes nustotume egzistuoti Dievo panašume ir būtumėme mirę. Jeigu siekiame tapti pilnom ir atbaigtom asmenybėm, mums būtina išmokti kurti, o tam reikalinga išmokti mylėti. Abejoju ar yra meno, tikra žodžio prasme, kurio pagrinde nebūtų pagarba ir meilė tam, kas per jį yra reiškiamą; ir kiekviena daina verta, kad ji būtų dainuojama, yra kokia nors prasme meilės daina. O meilės daina yra viso meno tobuliausias atsisiekimas ir kulminacinis taškas. Grožis to, ką jie mato, verčia ir menininką ir mylintįjį dainuoti; šventasis dainuoja ir jo daina pasiekia visus pasaulio kampus ir užkampius, aidi nelaimingiesiems ir nuskriaustiems ir skurdžiausiems iš Dievo tvarinių — todėl, kad šventasis matė tą Grožį, kuriame telpa visa, kas gražu, ir jo siela pripildyta tos Meilės, kuri talpina visą meilę. Šventojo visas gyvenimas ir kiekvienas to gyvenimo momentas yra ne vien grožio kūrimas ir Dievo garbinimas, bet ir viso pasaulio atnaujinimas ir perkūrimas, nes šventasis negali nurimti, kol jis nėra visos kūrinių kartu su savimi gražinės į tą giesmės ir Dievo garbinimo vienybę, kad visa, kas suverta, vėl atsispindėtų ir liudytų Dievo grožį ir Jo kūrybingąją meilę. Tad giliausia prasme katalikybė įkvėpia ir įpareigoja asmenį kūrybai, nes ji patį gyvenimą mato, kaip kiekvienam iš mūsų duotą pašaukimą kurti. Dar kitaip tai išreiškia rašytojas Denis de Rougemont, aptardamas kūrybą sekančiais: tai yra pavartojimas visos žmogaus buities, ne konkuravimui su Dievu, bet tikslu geriau sutapti su Kūrėjo tvarka, ją labiau pamilti, ir patiems save vėl joje įstatyti.

Tačiau iš vienos pusės galima sakyti, kad šitokia kūrybos sąvoka, kuri galioja bandant nusakyti žmogaus paskirtį žemėje bendrai, yra perdaug atitraukta nuo konkrečios kataliko menininko situacijos ir todėl mums nieko apie ją nepasako. Iš kitos pusės, nors ji parodo mums, kad katalikybė esminiai teigia kūrybą, ji palieka neatsakytą kūrybinės laisvės klausimą — galima argumentuoti, kad Kūrėjo tvarka, būdama iš anksto nustatyta ir amžina, savaime uždeda varžtus jai pasiduodančiam menininkui, kurių jis arba nenori arba negali sutraukti. Iš to seka kūrybinis nesąžiningumas arba, geriausiu atveju, seklumas. Bet ar kūrybinis nuosirdumas ir ištikimybė savo religijai yra nesuderinami menininko asmenyje, tegalėtų atsakyti tik pats katalikas menininkas asmeniškai — todėl pavyzdžiu paimkim amerikietę rašytoją Pamela Frankau, kuri kartais periodikoje nagrinėja kataliko rašytojo padėtį. Savo atsakymą, kad šitoks konfliktas kūrėjui esmėje negali kilti, ji grindžia tuo, kad gi katalikybė nėra vien tam tikrų tiesų žinojimas, bet kartu ir buvimas tam tikros rūšies asmenybe, kuri yra nedaloma. Katalikybė yra tiek pat asmenybės dalis, kaip sakysime tautybė, ir nuslėpti savo tikėjimą rašytojui yra neįmanoma — tačiau vargiai ar galima šitaip kūryboje atsispindimą ti-

kėjimą vadinti propaganda. Tuo tarpu jos išpažįstamas tikėjimas jokia būdu nevaržo Frankau laisvės kurti personažus ir situacijas, kaip jai patinka: "Žmones aš matau, kaip būtybes su sielomis. Bet kaikurie mano veikėjai gali savo sielų visiškai nejausti. Tada aš privalau, kad juos pilniau supratus ir teisingiau pavaizdavus, išgyventi į jų padėtį, būti bedieviu kaip ir tikinčiu." Kadangi katalikas rašo apie savo paties išgyvenamą tikrovę, o tikėjimas yra jo išgyvenimų neatjungiamas dalis, atrodytų, kad nuoširdumas tikėjime ir nuoširdumas kūryboje tame pačiame asmeny tegali eiti ranka rankon — galutinai, tai yra ištikimybė pačiam sau, savo pergyvenimui tiek tikėjimo tiek aplinkos pasaulio ir kūrinyje, jie randasi neperskiriamai.

Bandant klausimą dar kiek ryškinti, gal čia vertėtų prisiminti mums turbūt gerai pažįstamą teigimą, sutinkamą lietuvių intelektualiniame gyvenime ir stipriausiai dr. V. Kavolio atstovaujamą, kad betkokios religinės pasaulėžiūros prisiėmimas ar ideologijos išpažinimas yra tuo pačiu kūrybingumo išsižadėjimas. Bijau dr. Kavolio mintis iškreipti, bet dėlto bandyčiau jo argumentą susumuoti nors sekančiai: žmogus save sukuria kaip žmogų ir tikrai kūrybiškai sau ir kitiems atsiskleidžia, tiktai jei jis pajėgia savy realizuoti kūrybinio nepasitenkinimo principą. O kūrybinis neramumas čia reiškia ne vien nuolatinį nepasitenkinimą savimi ir aplinka, savo ir kitų atsiekimais, bet taip pat ir atsiskakymas priimti betkokią idėjinę sistemą ir jos nurodomas vertybes, kaip galutinai sau asmeniškai galiojančias, nes tai būtų užsiskleidimas tame, kas jau rasta ir tolimesnio ieškojimo paneigimas. Iš to seka, kad tie, kurie išpažįsta religinę doktriną ar ideologijos principus sau užkelia vartus į kūrybingumą ir tikrai žmogišką egzistenciją: jie viską turi ir nieko nebeieško, jie visiškai saugūs, nes tapdami ideologinės sistemos reiškiėjais, arba "idėjų transformatoriais," jie užgniaužė savyje nerimą, pelnydami širdžiai ramybę, bet išsižadėdami žmogiškos prasmės siekimo. "Sąjūdžiai, kurie save vadina ideologiniais, ideologinį pasitenkinimą iškelia stačiai principinę aukštumon: nieko daugiau nebereikia, kaip tik vykdyti mūsų principus, kad būtų atstatyta visatos harmonija!" (Vytautas Kavolis, "Neramumo principas," *Mūsų žingsniai*, nr. 30-33, 1961. *Naujienos*, nr. 145-148). Kada asmens santykis su ideologija yra šitaip nusakomas, galima teigti, kad iš jo kyla "doktrininė pofilaktika," kuri naikina kūrybinį dialogą ir tuo pačiu neigiamai veikia kūrybos galimybes mūsų visuomenėje, nes ji yra "apsauga prieš galutinį nuoširdumą," be kurio kūryba aišku netenka žmogiškos reikšmės. (V.K. "Ar galimas kūrybinis dialogas?" *Mūsų žingsniai*, nr. 2, 1963. *Naujienos*, nr. 182).

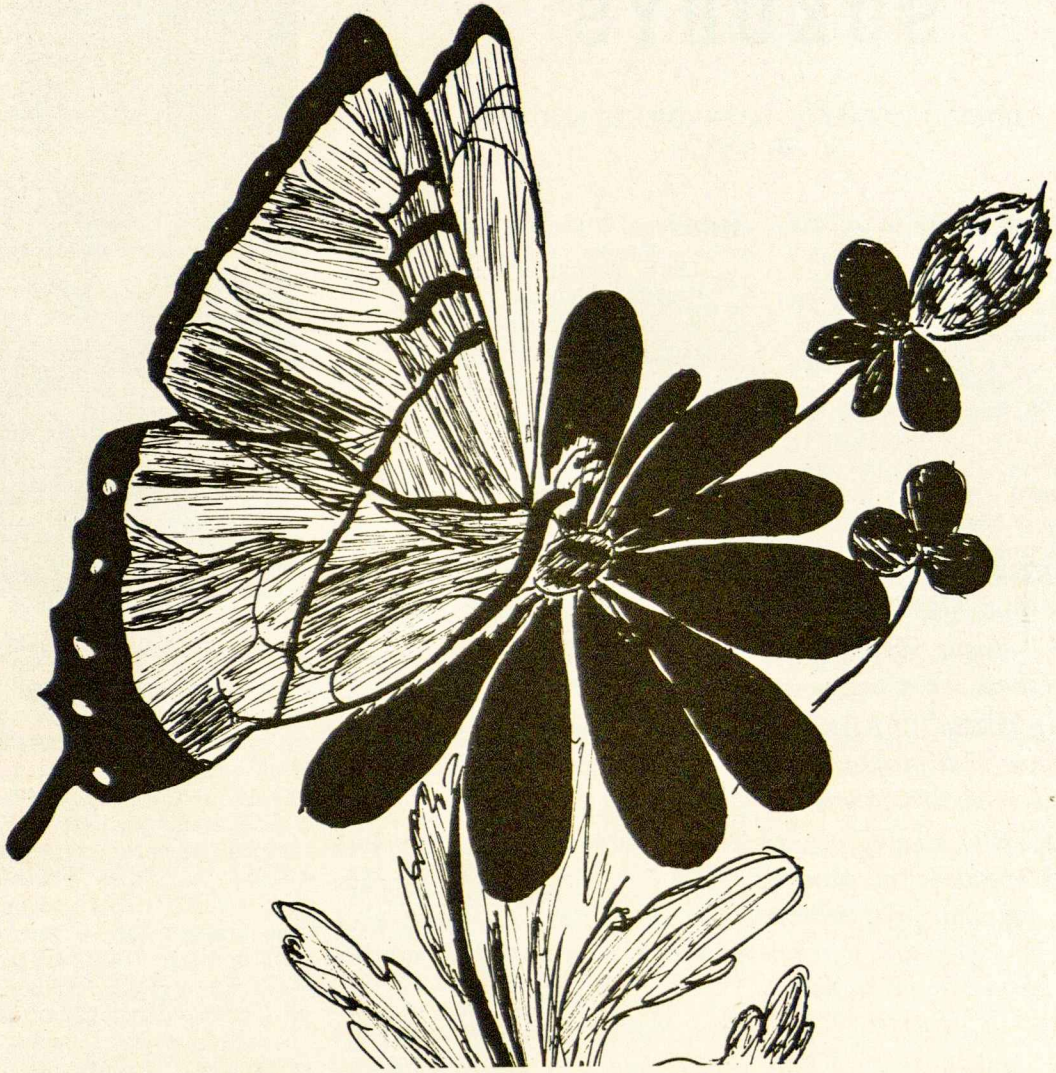
Kas šitokioj pažiūroj yra neatleistinai ignoruojama tai, kad ideologija yra truputį daugiau negu užsigožimas "geležine doktrinos danga" — ideologija, ir tai žino kiekvienas, visų pirma reikalauja, kad ji būtų gyvenama, ne tik, kad apie ją būtų kalbama. Ir apsisprendimo už ją ar prieš ją procesas, kuris vyksta kiekvieną dieną, kiekvienoj konkrečioj gyvenimo situacijoje, atrodytų gali būti tiek pat "asmenišką" ir "skausmingą" ir tikrąją prasme "kūrybišką," nes tai yra savo asmenybės kūrimo ir aplinkos veikimo procesas. Pagaliau, ar yra taip sunku prileisti, kad ideologija gali būti asmens pasisavinimas ne todėl, kad ji vilioja savo teikiamu "saugumu" ir ne todėl, kad ji primetama iš viršaus, bet todėl, kad ji atskleidžia jam viziją to, ko jis savo gelmėse ilgisi, ir kuo jis trokštų tapti, kad ji tampa jo paties dalim, kad ji kelia lygiai tokį pat nepasotinamą nerimą ir nepasitenkinimą savimi ir pasauliu ir veda į asmenišką išpažįsimą, kurį dr. Kavolis priskiria tik tiems, kurie ideologija nesidangsto? Būti ištikimu savo ideologijai mintim ir gyvenimu pasidaro lygu, būti ištikimu pačiam sau. Todėl nesakyčiau, kad dr. Kavolis būtų suradęs katalikų ir ateiti-

ninkų nekūrybingumo priežastį, ar ideologijos neišpažįstančių kūrybingumo šaltinį. Greičiau nepalyginamos vėrtės yra jo pabrėžimas, kad asmuo privalo daryti ir vykdyti savo paties išpažįsimus (ir čia nusidėti lygiai gali ateitininkas — patenkintas savo ideologija, ir neramūs — patenkintas savo nepasitenkinimu), nes tiktai asmens išpažįsimas pervesti į gyvenimą tai, kas išpažįstama, yra kūrybos laidas, bet čia kita tema, kurios neliesime.

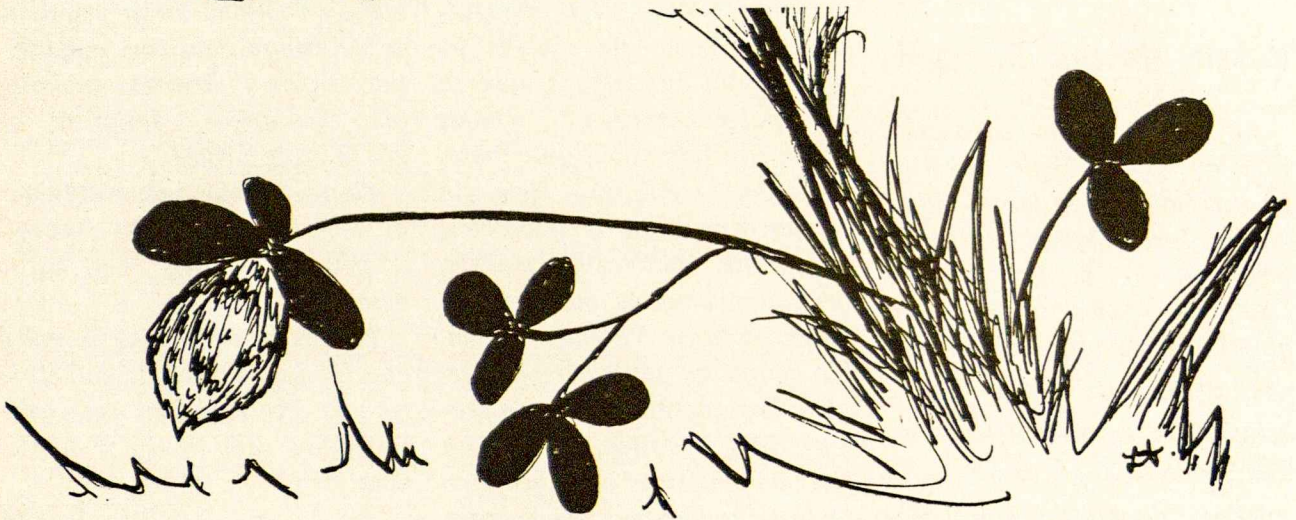
Prieš baigiant padarykime, kad ir nevykusią bei trumpą ekskursiją į katalikų pasaulį, kuriame katalikas kūrėjas gyvena ir kuria. Pavyzdžiui, katalikiškame žurnale yra nagrinėjama Graham Greene, *A Burnt-Out Case* kur recenzentė, atradusi kad Greene neigia žmogaus dvasinę laisvę, tarp kitko išsireiškia:

Šiame romane randame kažką, kas palieka dulkių ir pelenų skonį burnoje, bet tai nėra Greene pasakojimo neįtikėtinumas. Greičiau tai yra kažkas, ką mes matom Doctor Colin ir Querry sielose, tai ką Kierkegardas vadino tikėjimo priešingybe, tą nuodėmės rūšį, kurią Kierkegardas laikė liga-iki-mirties. Tai yra kaip tik Greene tikslas, atsakyti šios knygos gynėjai. Ši skaitytoja (būtent, cituojama recenzentė) tuo abejoja. Jei malonė ir laisva valia yra tikrenybės, kurios tokiom turėtų būti ketkokiam katalikui rašytojui, kuris vertas to vardo, kodėl Greene jas išleidžia?

Arba, kai Evelyn Waugh išleido *Brideshead Revisted*, giliai susirūpinę katalikai skaitytojai klausinėjo ar Waugh nebus ekskomunikuotas už tai, kad romano vyraujančiais personažais pasitaikė nuodėmingi ir perdėm gyvuliški katalikai. Toliau, Airija, kaip išimtinai katalikiškas kraštas, prieš 30-40 metų pergyvenusi tikrą literatūrinį klestėjimą ir davusi pasaulinio masto rašytojų, daugiau jais nepasizymi — šiais laikais geriausi iš jų, emigruoja Anglijon, JAV ir Kanadon, nes jų pačių pasisakymu yra per daug sunku kurti krašte, kur jų raštai, jeigu juose randasi kritika taikoma bažnytinėms institucijoms ar savim patenkintai pasiturinčių klausei, yra cenzūros nepraleidžiami, o gyventojų neperkami. Atrodytų, kad konfliktas katalikui kūrėjui iš tikro kyla ne jo paties viduje, o bet jo susidūrimu su kaikuriais katalikų visuomenės nariais arba grupėmis, kurios, pavyzdžiui, pageidautų, kad kataliko rašytojo knygos parodytų, jog šioj žemėj katalikai turi ne tik visus atsakymus bet ir "all the fun" (ir, dievaži, mūsų krašto bažnyčių prieangiuose tokių knygų netrūksta; o visdėlto, su visais jos trūkumais, jau vien tematinu atžvilgiu Greene *A Burnt-Out Case* atrodytų už jas yra vertingesne ir apie katalikybę pasakanti daugiau, nors ir netiesioginiai). Kodėl tad katalikų visuomenėje visada randasi nemažas skaičius tokių, kurie atsistoja ir menininkui, sako, kas derinasi su katalikybe jo kūryboje, ir kas ne, tuo pačiu nurodydami, ką jis turi kurti? Iš vienos pusės, manau tas yra natūralu ir reikalinga — kritikai irgi turi turėti teisę sakyti, kas jų nuomone yra klaida, ir tiktai tada gali vykti abipusis dialogas ir tolimesnis tiesos ieškojimas. Bet antra vertus, yra didelis pavojus, kad menininkui bus tuo pačiu stengiamasi uždrausti interpretuoti egzistuojančią tikrovę, kaip jis ją mato, ne todėl, kad tokios tikrovės nėra, bet todėl, kad ji neturi būti — kaip pavyzdžiui, neturėtų būti tokių žmonių, kaip Greene veikėjai Colin ir Querry, jeigu katalikybė būtų universaliai suprasta ir įgyvendinta. Kyla klausimas, ar kartais po tokios rūšies nesislepia pačios visuomenės baimė ir nepasitikėjimas savo katalikybės tikrumu; juk Bažnyčios mokslas, jeigu jis yra teisingas, vargiai ar nukentės savo logika, jeigu jo klausimai bus nagrinėjami grožinėj literatūroj. Bent kiek liečia katalikų literatūrinę situaciją, ko sakyčiau baisiai mūsų laikais reikia, tai tos viduramžių tolerancijos gyvenimui tiek jo dvasinėj (Nukelta į 117 pusl.)

SŪKURYS

SŪKURYS

LIETUVIŲ KATALIKŲ JAUNUOMENĖS LEIDINYS
Nr. 26 1963 m.

REDAKCIJA:

Kolektyvas

Vyr. Redaktorė

Zita Acalinaitė

6555 So. Washtenaw Ave.
Chicago 29, Illinois

Jūratė Barzdukaitė
Gražina Bičiūnaitė
Remigijus Bičiūnas
Liucija Buivydaitytė
Rita Jaraitė
Juratė Juozevičiūtė
Antanas Rauchas
Vida Ripskytė
Ramūnas Undarys
Virginija Vaičiaitė

SŪKURIO širdis dar vis plaka gaivinančiu krauju, ir SŪKURYS gyvuoja! Jaunimo audringoj jūroj, dažnai buvo SŪKURIO leidimas sustabdytas. Dabar, SŪKURYS apsuptas naujais viršeliais vėl džiugins ir skleis jaunatvišką patyrimą.

Kaip visada, SŪKURYS nori išreikšti savo tikslą ir kviešti visus savo skaitytojus prisidėti savo rašiniiais, eilėraščiais, piešiniiais ir nuotraukomis.

SŪKURIO tikslas yra toks: (1) duoti jaunimui progą išsireikšti spaudoje su savo mintimis ir kūriniais, (2) supažindinti su jaunimo organizacijomis ir jų veikla, (3) lavinti skaitytojus, ir (4) duoti vyresniems progą susipažinti su jaunimo veikla, kūryba ir idėjomis.

Taip pat SŪKURYS nuoširdžiai dėkoja tiems, kurie parėmė SŪKURĮ aukomis. Ir toliau prašo, kad Jūs neužmirštumėte SŪKURIO savo daugiau duosnesiuose momentuose.

Ar girdėjai, kad Sūkurys turi
naują priedą?

“Kol jaunas, o broli,
Sėk pasėlio grūdą,
Ir dirvos neapleisk.”

Dr. V. Kudirka

Mokslo Metams Baigiantis

Ir vėl sulaukėm pavasario! Kasdien saulutė kyla aukščiau ir aukščiau. Oras darosi šiltesnis, ir dienos ilgėja. Artėjame prie mokslo metų pabaigos. Daugelis iš mūsų greitai baigs gimnaziją. Smagu, kad jau vienas tarpsnis bus nueitas mokslo keliu, bet čia sustoti negalime. Mes, ateitininkai, turime siekti aukštesniojo mokslo, jo ieškoda-

mi universitetuose. Turime raginti ir savo draugus, kurie abejoja, ar verta tęsti mokslą toliau. Mes visi privalome siekti aukštojo mokslo. Net jeigu tėveliai ir nepajėgia mokėti už mokslą, tai tuo atveju neverta universiteto atsižadėti. Gavus darbą, yra galimybių universitetą lankyti vakarais. Tam tik reikia gero noro ir ištvermės. Išgydami aukštesnį mokslą, mes daug daugiau galėsime atsiekti ateityje. Pirmon eilėn, bus galimybė gauti geresnį darbą ir tuo pagerinsime savo pragyvenimą. Antra, mes daug daugiau galėsime nuveikti savo tėvynės vadavimo reikalams.

Trečia, daugiau išsimokslinę geriau suprasime ir ateitininkų ideologiją ir žymiai daugiau ir sumaniau pagelbėsime ateitininkiškoje veikloje. Na, ir pagaliau, ar ne smagu, kad turi universiteto diplomą, kad esi mokytojas, teisininkas, daktaras, ar net ir profesorius?

Taigi, rimtai pasvarstykime, ar neverta keletą metų pavargti ir vėliau džiaugtis savo darbo vaisiais!

Tad, tegu nė vienas iš mūsų ateitininkų nelieka be aukštojo mokslo. Praturtinkim save, praturtinkim savo tautą ir ateitininkiją!

Rita Jaraitė

MAN REGIS

ESU MOKSLEIVIS ATEITININKAS

Jūratė Barzdukaitė

Istojęs į ateitininkų organizaciją kandidatą, netrukus pradėjau mokytis egzaminams. Egzaminų dieną drebėdamas stovėjau prie keturkampio stalo prieš komisiją. Jų pirmas klausimas buvo paprastas — vardas ir pavardė. Tuoj prasidėjo egzaminavimas. Atsakius į keletą lengvų klausimų, reikėjo pasakyti at-kų principus. Vienu atsikvėpimu visus penkis išdėjau. Bet taip lengvai nepraleido. Įsakė prie kiekvieno prijungti paaiškinimą. Drąsiu balsu ir pradėjau:

Religiškumas — tai yra sielos palinkimas į Dievą. Tikėjimas mums nurodo amžinuosius idealus, dėl kurių kovojame savo gyvenime. Religingas jaunuolis yra visuomet linksmas, visų mylimas ir gerbiamas. Jame atsispindi augštų idealų siekimas.

Tautiškumas — yra nuoširdi meilė tautai, jos praeičiai ir kultūrai. Tautiškumą galime išugdyti kalbėdami lietuviškai draugų tarpe, eidami į mitymas, lietuvių ruošiamus pasirodymus ir dalyvaudami lietuviškame sporte.

Seimyniškumas — tai pasiruošimas krikščioniškos šeimos gyvenimui. Dvasiniai tauta gali išlikti tik per krikščionišką šeimą. Kristus savo gyvenime parodė, kokie santykiai turi būti tarp tėvų ir vaikų.

Visuomeniškumas — tai yra draugiškas gyvenimas, pagrįstas laisvės, meilės ir lygybės principais, laikant gyvenimo idealu šv. bendravimą ir dalyvaujant jaunimo organizacijose.

Inteligentiškumas — siekimas įsigyti mokslinį subrendimą ir ruošimasis vadovauti visuomeninėje veikloje.

Papasakojęs nusišypsojau ir laukiau kito klausimo. Atsakius dar į keletą klausimų, egzaminavimas buvo baigtas. Džiaugiausi, kad nepaklausė, ko nežinojau. Padėkojęs komisijai skubiai išėjau pro duris. Tik spėjęs įžengti į kitą kambarį, buvau užpultas kitų kandidatų. Patenkinus jų smalsumą, vėl į galvą grįžo mintys apie at-kų principus. Žiūrint į save ir į savo draugus, kaip gi mes vykdomė tuos principus? Žinom, kokie turime būti, bet kokie esame?

Prie sakramentų retai einame, ide-

alų neturime. Kalbamės su draugais nesavąja kalba, į rimtesnius parengimus neiname, neįvertiname tautos. Į susirinkimus einame, bet būname pasyvūs. Į valdybą neisime, protokolo arba referato nerašysime, vakarėliuose nepadedame. Nesimokiname, kiek pajėgiame, neskaitome lietuviškų knygų, nieku nesidomime. O kai tėveliai užgroja lietuviškas plokšteles ar kviečia pasiklausti apie jų dienas Lietuvoje, pasiūsiame ir kuo greičiau sprunkame pro duris.

Įspūdis susidaro tamsus. Gal jūs manote, kad Shaekspearas ir teisingai pasakė: "Aš norėčiau, kad nebūtų to amžiaus tarp dešimt ir dvidešimt trijų metų arba kad jaunimas tą laikotarpį išmiegotų." Bet su tuo nelabai norėčiau sutikti. Moksleivis šiuo laiku dar nėra supratęs, kodėl jis turi rūpintis tokiais dalykais, kurie jam dar nėra svarbūs. Jam tik rūpi dalykai, su kuriais susiduria. Bet kai pradeda bręsti, ir, jei būna atviras su savim, pamato savo klaidas ir nori pasitaisyti. Žinoma, ne visi taip pergyvena ir daug jaunimo pražūsta. Bet atsiranda vienas kitas, kuris pavyzdį parodo kitiems, nenusiminkim, dar yra vilties.

* * *

MES GERBIAM...

Sakoma, kad jaunas žmogus dažnai laiko kokį vyresnį žmogų idealu. Dažnai net ir nesąmoningai kopijuoja to žmogaus elgesį, išvaizdą, nuomones. Deja, kartais šie idealai nėra iš tikrųjų siektini. Tačiau, po kiek laiko jaunas žmogus susipranta ir elgias, galvoja, rengias, taip, kaip jam atrodo gera ir tinkama, surasdamas savyje naują, įdomų, skirtingą individą. Net ir tada nereikia atmesti pavyzdžių idealių žmonių. Reikia iš jų rinktis, kas geriausia, kilniausia ir mums reikalingiausia.

SŪKURYS, norėdamas sužinoti kieno pavyzdį šių dienų lietuviškas jaunimas seka, pravedė tyrinėjimus. Teisybę pasakius, jie neišsamūs ir gal ne visai tikslūs, nes buvo pasiektas nedidelė gimnazistų dalis. Tačiau įdomu pažiūrėti, kaip ši grupė atsakė į klausimą "Kokį žmogų iš istorijos ar da-

barties, tu daugiausia gerbi ir idealizuoji?"

— Aš gerbiu **Kristų**, ne tik Dievą, bet ir žmogų, nes Jis savo žmogiškajame gyvenime buvo toks geras, nuolankus ir gailėstingas.

— Aš gerbiu **Mariją**, nes ja galiu pasitikėti, ji visuomet man padeda. Aš jaučiuos daug geriau pasisakius įai savo rūpesčius. Ji yra mano Globėja.

— Aš gerbiu **Dr. Tom Dooley**, nes jis nebijojo gyventi pagal savo principus ir nusistatymus, kad ir aplinkybės buvo labai nepalankios.

— Aš gerbiu **Richard Nixon**, nes man patinka jo nusistatymai, ypatin- gai prieš komunizmą.

— Aš gerbiu **Leonardo da Vinci**, nes jis buvo gabus beveik visose mokslo ir meno srityse, ir buvo pilnas išradingų, revoliucinių idėjų.

— Aš gerbiu **Vysk. Matulionį** todėl, kad jis buvo Sibiro kankinys, nepalaužiamo tikėjimo žmogus. Aš galvoju, kad dėl to jam Dievas leido numirti savoje žemėje.

— Aš gerbiu **Enrico Fermi**, nes jis buvo ne tik žymus ir išradingas mokslininkas, bet ir žmogus su labai geru charakteriu. Perskaičius jo gyvenimą, jis taip mane paveikė, kad aš noriu būti, kaip jis.

— Aš gerbiu **Richard Nixon**, nes jis kilnus žmogus, kuris nori, kad mes suprastume komunizmą. Jis nori žmonėms įrodyti, kad negalima pasitenkinti tik šia diena, šiais metais, bet reikia pramatyti, kas, kaip ir kodėl ateityje atsitiks.

— Aš gerbiu **Daumantą**, nes jis, būdamas partizanų, kovojo ne iš keršto, bet iš tėvynės ir laisvės meilės. Nors jis ir gyveno nuolatinės mirties pavojuje, tačiau neprarado savo jautrumo: pasigrozėjimo miško gėlėmis, gilaus skausmo, brolio mirties žinią gavęs.

— Aš nei vieno žmogaus ypatingai negerbiu, bet pasitikiu savimi ir taip gyvenau, bandydamas save pakeisti ir pagerinti.

— Aš gerbiu **Arkivyskupą Reinį**, nes jis kovojo prieš komunizmą ir dėl lietuviybės, o per tą kovą tapo kankiniu. Be to, jis yra mano giminė.

— Aš gerbiu **Abraham Lincoln**, nes jis buvo gilus, liūdnas žmogus. Kai man liūdna, aš jaučiuos lyg mes draugai.

— Aš nežinau, truputį gerbiu porą žmonių, bet vienas atskirai man nedaro ypatingo įspūdžio.

— Aš gerbiu **Richard Nixon**, nes jame matau visas tas savybes, kurias kilnus, doras, išmintingas vyras turėtų turėti.

— **Dostojevskį** ne tiek gerbiu kiek juo domiuosi, žiūrint iš literatūrinės pusės, dėl jo susirūpinimo moraliniu ir psichologiniu momentu ir to išreiškimo menišku būdu.

— Aš gerbiu kiekviename žmoguje atskiras ypatybes, tačiau nėra tokio, išskyrus **Kristų**, kuris turėtų jas visas ir tuo nusipelnytų mano idealizavimą.

— Aš gerbiu **Eisteino** nepaprastą gabumą.

— Aš gerbiu **Bismarcko** sumanumą karo žygiuose.

— Aš gerbiu **žmogų**.

ŽIBURĖLIAI

Birutė Žygaitė

PRISIMINIMAS

*Ar prisiminsi kada mane,
Kaip praeis jaunystė žalia;
Ar dainų ir juoko garsai
Sugrįš kada nors.*

*Tai praeitis — prisiminki tu!
Nežus per amžius su tavim kartu.
Alyvų krūmai ir kvapūs žiedai
Gal primins tau mane amžinai.*

*Buvo tylus vakaras. Skambėjo varpai.
Ir tu klausei jų gaudimo skambaus.
Tai prisiminti šaukia dangus.
Tu jau pasenęs žilas žmogus.*

Rita Jaraitė

JAUNYSTĖS VIEŠKELIS

*Lekia dienos — žirgai nežaboti,
Skuba mūsų jaunystė...
Reikia gero, oi gero vežėjo,
Kad kely nepaklysti.*

*Daug kelių ir takelių
Mūsų vieškelį kerta.
Nesiduoki pagundai sustoti,
Nes išsukti neverta.*

*Nesustoki žavėtis miražais,
Jie yra tik apgaulė.
Kreipki savo žirgus į tą kelią,
Kuris veda į šviesą ir saulę.*

*Bėga dienos, padūkusiai nešas
Su jomis ir jaunystė.
Reikia gero, oi gero vežėjo,
Tam kely nepaklysti.*

Čia vežėjai, kur žirgai?

Kas kalti: Mes ar organizacija?

1963 m. kovo 24 d., Jaunimo Centro patalpose, Čikagoje įvykusiame, kun. Alf. Lipniūno ir Marijos moksleivių ateitininkų kuopų bendrame susirinkime buvo diskutuojama moksleivių ateitininkų veiklos, pačių ateitininkų elgesio, bei veikimo gerosios ir

blogosios pusės. Taip pat tuo reikalu minėtų kuopų nariai patiekė eilę minčių, kurios viso susirinkimo buvo atidžiai išklaustos ir svarstomos.

Cia patiekiami kai kurių moksleivių ateitininkų pasakytas kalbas.

R. J.

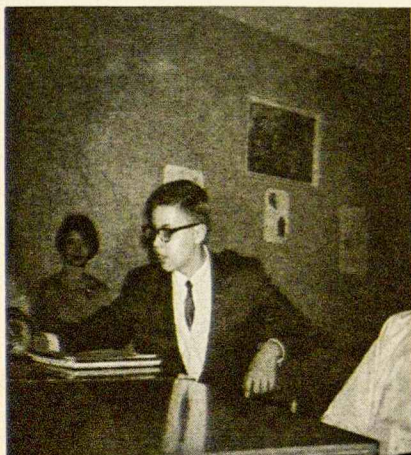
Kalta struktūra

Remigijus Bičiūnas

Teigiama: "Kad Moksleivių At-kų Sąjungos organizacinė struktūra ir veikla yra šiuo metu nepatenkinama". Aš esu paskirtas šį teigimą išaiškinti... Vienu žodžiu, aš turiu jums įrodyti ir įtikinti, kad MAS organizacinė struktūra ir veikla yra nepatenkinama. Organizacinė struktūra, kaip aš šiame debate naudosis, yra kuopų struktūra, t.y. valdyba, nariai, būreliai, sekcijos, MAS-os jaunučiai, jaunesnieji ir vyresnieji at-kai, Centro Valdyba t.y. pirmininkas — jis tvarko ir yra atsakingas už visą MAS. I vice-pirm. — tvarko stovyklas ir jaunučius; II vice-pirm. — tvarko ideologinį paruošimą; III vice-pirm. — tvarko užsienio reikalus; Sąjungos sekretorė — korepondenciją su kiekviena kuopa Amerikoje; Centro valdybos sekretorė — C.V. protokolus; Išdininkas — sąjungos finansinius reikalus.

Štai yra MAS organizacinės struktūros pagrindas — kuopa.

Diskutuojant, kokia turėtų būti kuopos veikla, reikėtų svarstyti šiuos devyčius punktus, kurie buvo iškelti 1960 m. gruodžio mėn. Ideologinių

kursų viename referate: "Kokia turėtų būti kuopos veikla".

1) Amerikiečių įtakoje nutaustame, nes nesame įsitikinę ir įsisąmoninę lietuviai patriotai, kadangi amerikiečiai puola pačios tautybės sąvoką.

2) Amerikiečių įtaką jaučiame ideologinėje srityje, nes jie laiko dolerį ir malonumą, o ne Kristų, savo idealu.

3) Kuopos ir bendrai ateitininkijos pataikavimas masei — t. y. žmonėms be jokio tvirtesnio įsitikinimo — turi sustoti arba ateitininkija yra pasmerkta dizintegracijai.

4) Kuopa turi būti taip suorganizuota, kad išugdėtų vadus — elitą, arba žmones su tvirta katalikiška pasaulėžiūra.

5) Nariai gali būti tik tie, kurie prisiekia stengtis tikėti ir visą gyvenimą bazuoti ateitininkų idealu — Kristumi. Naujus narius turėtų patraukti asmens išugdymas ir katalikiškosios pasaulėžiūros išdėstymas Ateitininkų Ideologijoje.

6) Kuopa turi sudaryti kiekvienam nariui progos ne tik išsireikšti, bet taip pat ir veikti: dėl to kuopos turėtų būti dalinamos į būrelius ir įvairias sekcijas.

7) Pačios kuopos veiklos pagrindas — lietuviškoji katalikiškoji visuomenė ir lietuviška gimnazija, yra dingusi su pabėgimu iš Lietuvos.

8) Viso miesto arba aplinkės kuopų veikla turėtų būti koordinuojama rajono centro, kuris būtų sudarytas iš kuopų pirmininkų.

9) Praktiškas veikimas turi būti pagrįstas klusnumu, drausmingumu, punktualumu ir tvarkingumu.

Šitą išlyginę, grįžkime atgal prie kuopos struktūros. Kiek mes jau minėjome, mums žinoma, kas sudaro kuopos struktūrą, t.y. valdybą, nariai, būreliai ir sekcijos. Mes dabar įsigilinsime į kuopos struktūrą. Aš čia noriu vieną punktą pabrėžti. Kodėl kuopose nėra bendradarbiavimo? Visi, kurie yra išrinkti į valdybą, turi rūpestingai atsakyti už paskirtą darbą ir būti tam darbui pasiaukoję. Bet ar visi sąžiningai atlieka darbus?

Debatų įkarštyje?

At-kų šūkis yra "Visą atnaujinti Kristuje, tarnaujant Dievui ir tėvynei." Valdyba turėtų duoti nariams pavyzdį — visa atnaujinti Kristuje. Tai galima sakyti, kad valdyba yra atsakinga už narių siekimą tų idealų, kurių jie turėtų siekti. Valdybai reikia raginti narius, kad vykdytų at-kų penkis principus kasdieniniame gyvenime. Tačiau kiek yra at-kų, kurie savo gyvenime laikosi penkių principų.

Moksleivių At-kų Sąjunga susidaro iš šių trijų grupių: jaunučiai, jaunesnieji ir vyresnieji at-kai. Kyla klausimas, ar nebūtų galima jaunučiams visus tuos principus, Kristaus idealus, kiek nors, taip sakant, suprastinti. Ar čia nėra vienas iš MAS org. nepasisekimo priežasčių. Ar mes galim liberaliai galvoti, kad jie bent ką supranta?

At-kų organizacinė struktūra daug kur remiasi nariu. Jeigu narys apsispręstų nesilaikyti penkių principų, tai pakartokime tą trečiąjį punktą, "Kuopos arba bendrai At-jos pataikavimas masei — t.y. žmonėms be jokio tvirtesnio įsitikinimo, turi sustoti arba ateitininkija yra pasmerkta dizintegracijai." Tai tie nariai, kurie nusistatė prieš arba indiferentiškai katalikiškai pasaulėžiūrai, griaua ateitininkiją.

Kodėl jaunuoliai yra įtraukiami į at-kiją, ar dėl socialinių priežasčių? Prie progos noriu penktą punktą išskirti, "Nariai gali būti tik tie, kurie prisiekia stengtis tikėti ir visą gyvenimą bazuoti at-kų idealu — Kristumi. Naujus narius turėtų patraukti asmens išugdymas ir katalikiškosios pasaulėžiūros išdėstymas At-kų Ideologijoje". Ar MAS-os org. struk. kalta,

kal nėra griežtesnio laikymosi penkių principų? Ar ateitininkija darosi daugiau ir daugiau besiilsinti, kad yra daug daugiau atkų, kuriems nesvarbu "mokslas, dorumas, tautos reikalai"?

Dabar yra kita problema — centro valdyba t. y. Pasaulio Lietuvių Katalikų Moksleivių Ateitininkų sąjungos Centro Valdyba. Problema yra ši: yra du ar trys žmonės, kurie dirba 6 ar 7 žmonių darbą. Žinoma, jie dirba tą darbą ne kad nori, bet kad reikia. Tad ką čia galima kaltinti, jeigu ne organizacinę struktūrą?

Tylesnis momentas

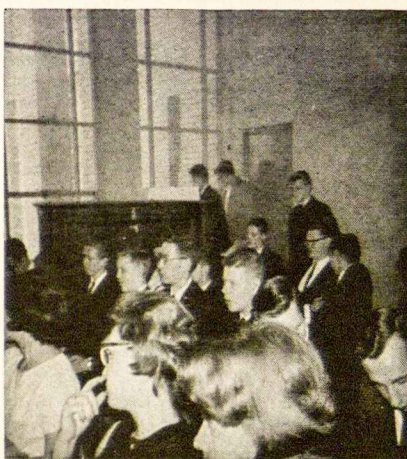
★

Kalti mes patys

Sigutė Paulauskaitė

Prieš prasidedant Nepaprastai konferencijai, visose kuopose vyksta diskusijos apie ateitininkiją ir jos trūkumus, ir daug pasiūlymų yra duodama, randama ir trūkumų. Bet ar tai teisybė, kad mes trūkumų randame, ar ne? Šio klausimo atsakymui pavyzdžiu imsiu kun. Lipniūno kuopą, manau, kad kiekvienas iš mūsų rasime atsakymą ten.

Paimkime keletą detalių iš mūsų susirinkimų kaip pav.: bendros Mišios prieš susirinkimą, aš manau, kad čia nerasime priekaištų, nes kiekvienas gali atsikelti anksčiau tą sek-

Ir kur kirmėlės?

madienio rytą ir dalyvauti kartu su visa kuopa Mišiose.

Prieš prasidedant susirinkimui, gerokai palaviname balsus, juk esame jauni, negalime sėdėti kur nors kampe, turime visur pritikti. Per susirinkimą visų nuotaika yra pakili. Diskutuojame įvairius klausimus, planuojame. Planus vykdyti visi padeda nuoširdžiai.

Turbūt jau nesuskaičiuotume visokių išvykų, diskusijų, o nereikia pamiršti ir mūsų pagelbinčių rankų kitoms organizacijoms. Mes stengiamės pasirodyti visokiose srityse bei pareigose.

Manau, kad kiekvienas iš Jūsų su tuo sutiks, bet jeigu Jūs vis kaltinat organizacijos struktūrą, aš manau, kad Jūs apie tai turėjęt gerai pagalvoti prieš įstodami į kuopą (o laiko buvo daug, net visi metai).

Kiekvienas iš mūsų turėtų paklausti savęs, ar yra tinkamas šiai organizacijai, ar nori būti geras ateitininkas, ir ar nori laikytis savo principų, o ne kaltinti kitus be reikalo, bet stengtis padėti kitiems kuo gali.

Kalbant apie veiklą, daugumas iš Jūsų turbūt girdėjote sakant, kad ateitininkai yra "davatkos", ir kad jų susirinkimai labai nuobodūs, bet pažiūrėjus į mūsų veiklą neatrodo, kad mes tokie jau esame. Daug kas pasako, kad ateitininkai žino savo vietą, reikalui esant būti linksmiems ir reikalui esant rimtiems.

Visi prisimenam mūsų išvykas prie ežero, kiek jos mums atneša džiaugsmo ir juokų, o žiemos čiuožyklos, o dar nereikia pamiršti ir stovyklų. Nemanau, kad Jūs sakytumėt, kad tai "davatkų" darbai.

Trumpai žvilgtelėjus į mūsų veiklą, mes galime gauti atsakymą ir aš bent manau, kad ne organizacijos struktūra yra bloga, bet patys ateiti-

tininkai mėgina ją bloginti. Jeigu mes seksime savo principus ir šūkį, mes būsim pavyzdingi ateitininkai ir neieškosime trūkumų organizacijoje, bet stengsimės gerinti ją savo darbais.

★

Nepalikim viską vadovybei

Šarūnas Prapuolenis

Aš ateinu nekritikuoti ateitininkų ar pasakyti, kad jie niekam tikę. Ne, aš tik noriu nurodyti keletą silpnų vietų, kurias galėtumėm pataisyti.

Mūsų šūkis yra "Viską atnaujinti Kristuje, tarnaujant Dievui ir Tėvynei." Ar mes sekam šitą šūkį? Ar mes jį padarome savo gyvenimo idealu? Nemanau. Ateit, šiais laikais daugiau nori pasilinksminti vietoj ką nors rimtesnio suruošti. Žiūrint į mūsų šūkį, galim suprasti, kad tai nėra ateitininkų vedamoji idėja ruošti šokius ir balius. Kai pasirodo rimtesnė programa, kaip Mišios ar koks nors minėjimas, kur atk. gali ką nors gero padaryti, vieton kad tik pasižokt, tai sunku įtraukt daugiau narių į tokią veiklą.

Daug kas, palygindamas ateitininkus su skautais, sako, kad atk. yra neveikli, nuobodi ir neįdomi organizacija.

Norint pagerinti ir patobulinti atk. organizaciją negalim palikti viską vadovybei, bet šį darbą turi dirbti kiekvienas narys.

Jos suvalgė!

SIMANAS DAUKANTAS

Virginija Vaičaitytė

(Gimė 1793.X.28 Kretingos apskrityje, Skuodo valsčiuje Kalviuose. Mirė 1864.XI.24/XII.6 Šiaulių apskrityje, Papilėje) Lietuvos istorikas, rašytojas popularizatorius, tautos gaivintojas. Kilęs iš laisvųjų valstiečių, eidamas universiteto mokslus, pats pasigamino sau bajoriškus dokumentus, be kurių anais laikais nebuvo galima gauti diploma.

Pats žavėdamasis Lietuvos istorijos grožiu ir garbe, Daukantas tą žavesį norėjo perteikti ir savo skaitytojui. Tad jo istorijos veikaluose yra daug beletristinio elemento: įspūdingų kovos paveikslų, lyg iš kokio seno karžyginio epo imtų; ryškių dialogų, kuriais išskyla senovės lietuvių taurumas ir drąsa: neslepia jaudinimosi, vaizduodamas senovę, aitraus gailėsio dėl lietuvių nesėkmių ir džiūgaujančio gėrėjimosi jų šauniais laimėjimais; pagaliau yra net išties beletristinių įtarpų, pvz. apie "Živilę" (iš A. Mickevičiaus, nors Daukantas ir nežino tikrojo autoriaus), apie "Margirį" ir t.t.

Pažymėtina ir Daukanto kalba. Ji tauri, puošni ir jausminga; pilna ryškių palyginimų ir emocinio stiliaus figūrų, mėgstanti plačius muzikalius periodus; pridėta retų, ypač iš senųjų raštų imtų, žodžių. Daukanto kalba nėra kasdieniška: ji leidžia pajusti romantinių senovės dvelkimą. Daukanto veikalai darosi, lyg kokia heroinė poema apie didžią Lietuvos praeitį.

Daukantas yra vienas iš stambiųjų lietuvių grožinės prozos stiliaus kūrėjų. Jo raštų pavyzdžiai dedami į mokyklines chrestomatijas, pvz. populiarioji ištrauka ši "Būdo" apie senovės Lietuvos girias.

ŠVIESAI GESTANT

Ar žinai, kad jie baigė savo gyvenimą šiais žodžiais:

Leonardo da Vinci — Aš nusižengiau Dievui ir žmonijai, kadangi mano darbas nepasiekė lygio, kurio tikėjau.

Mozart — "Ar aš nesakiau jums, kad aš rašiau tai (Requiem) pats sau?"

Byron — "Tie prakeikti daktarai mane taip permirkė, kad aš vos galia pastovėti. Dabar aš noriu miegoti".

Alexei Tolstoj savo dukrai: "Ateik

arčiau — tai yra taip paprasta.... Stengtis, visada stengtis!" Savo sūnui: Pasišalinti... aš turiu pasišalinti! Tiesą... o kaip aš ją myliu.

Johann Strauss (valsų karalius) Paliepus jam eiti miegoti, jis šitaip pasakė "Aš eisiu, nesvarbu, kas bebūtų."

Franklin Roosevelt — "Man labai skauda galvą".

Puškin (pakėlęs rankas į knygų lentynas) "Sudie, mano Draugai."

Edgar Allen Poe — "Viešpatie, padėk mano vargšei sielai."

Boris Pasternak — "Sudie" ir dar įstengė žmonai pamoti.

Izabelė (Ispanijos karalienė). "Nevėrkite manęs, ir negaiškite laiko poteriams, kurie yra beprasmiškai mano išgijimui; verčiau melskitės už mano sielos išgelbėjimą."

Šv. Pranciškus iš Asyžiaus — "Sveika, sesuo Mirtie."

Jėzus Kristus — "Tėve į tavo rankas aš atiduodu savo sielą. Atlikta!"

Šv. Bonifacas — "Aš dėkoju Tau, Viešpatie, Jėzau, gyvojo Dievo Sūnau!"

Ludwig Beethoven (būdamas kurčias) "Aš girdėsiu Danguje".

Šv. Teresė iš Avilos — "O kaip aš Tavęs laukiau! Sveika, laimingoji valanda, išvykimo pabaiga!

V. R.

DAINŲ KAMPĖLIS

PAMYLĖJAU VAKAR

Pamylėjau vakar,
Pamylėjau šiandien,
Rytoj vėliai pamylėsiu,
Jei tik bernelį regėsiu
Mėlynoms akelėms.
Vieną pamylėjau,
Su kitu kalbėjau,
Trečiam einant per kiemelį,
Aš prišokus prie langelio,
Meiliai pažiūrėjau.
Būčiau nemylėjus,
Būčiau nežiūrėjus,
Jei bernelis melsvų akių,
O aš jauna širdužėlės
Būčiau neturėjus.

METŲ DVIDEŠIMTS TURIS

Metų dvidešimt turis
Jaunas ir dailus Stasys
Susitiko vieną dieną
Mergužėlę grėbiant šieną.
La-la-la, la-la-la,
Mergužėlę grėbiant šieną.

Kai bučiavo ją Stasys
Jiems giedojo vieversys.
Nuo to laiko jam ir jai
Tinka ta daina tiktai. La...

Vienąsyk, vienąsyk
Uždainuok, vieversėl,
Vienąsyk, vienąsyk
Tevirie mums kraujas vėl! La...

Nors paseno jau Stasys
Tebeatmena dar vis
Ir tą dieną, ir tą vietą
Kur jo pirmąsyk mylėta. La...

Tik atšalo kraujas jau,
Vieversys nebgiel' daugiau
Atsidusęs tad dar syk,
Pats dainuoja jisai tik. La...

MYKOLO SKYLĖ

— Atsirpašau, — sako padavėja, imdama pinigus nuo stalo, — bet šioje sumoje nieko neįskaityta padavėjai.

Profesorius dirstelėjo iš po knygos ir sako: — Argi aš suvalgiau?

Vienas kolega atsidusęs pratarė, kad kolegijos gyvenimas būtų daug linksmesnis, jei koks durnius nebūtų išradęs knygų.

* * *

MIELIEJI DRAUGAI,

Gyvename tokioje civilizacijoje, kurioje susipykę su draugu, negalim jam įspirti kojon, ar su pirštu akin pataikyti. Taigi, kaip atsipalaiduoti nuo visų neurozių ir psichozių?

Vienu žodžiu atsakant: žodžiais. Daugiau nereikės murmėti, ar tylėti, nes nesugebėjai gražiai atkirsti. Aš todėl parūpinau šią rinkliavą ego—dingumo pasakymų.

1. Hm-m-m-m, ši nuotrauka turbūt buvo paadryta, kai pats buvai daug senesnis.

2. Labai įdomi mergaitė — atrodo, kaip Jūratė be dantų.

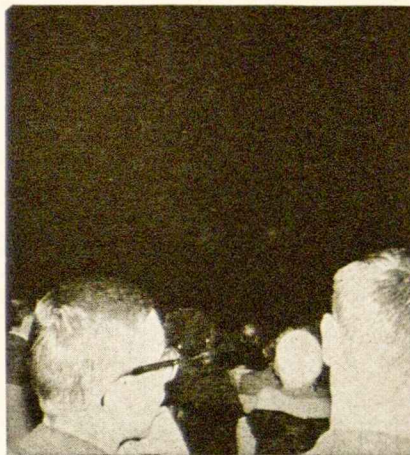
3. Kaip džiugiai atrodai! Kiek kačių šiandien užmušei?

4. Jis turi ankstyvos Amerikos bruozus — atrodo, kaip buivolai.

5. Jos veidas yra, kaip koks... nu, ar tu kada nors valei žuvį?

Daug sėkmės!

MYKOLAS

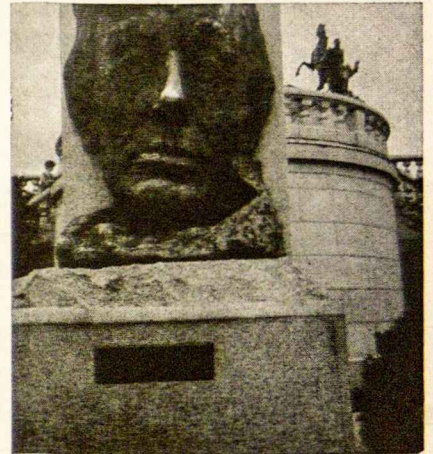

Išleido šimtus lempoms ir negali rasti kamščio

Sekantis laiškas buvo gautas televizijos "Quiz" programos patalpose: "Tamsta, norėčiau sužinoti, ar Jus domintų, turėti programos dalyvį, kuris turi dideles smailias ausis?... Penketas iš mano ausų turi didelius smailius galus".

Profesorius: — Vyreliai, ar tu žinai, kas aš esu?

Fuksas: — Ne, Tamsta, bet jeigu Jūs atsimenate adresą, aš nuvesiu į namus.

Ir kokią, Tamsta, pudrą vartojate?

JUOKAI

Kiekvieną penktadienio ir šeštadienio vakarą, "Mamos" valgykloje, galim rasti Henriką Padavėją dirbant prie 9-to, 10-to, 11-to ir 14-to stalo.

Vieną tokį vakarą, Ažuolas šliurpa valgo prie 14-to stalo toje valgykloje. Jis atidžiai pasižiūri į savo mėsos bryzą (steiką) ir pasišaukia Henriką.

— Sis mėsos bryzas yra nepaprastai mažas — sako Ažuolas — ir taip pat atrodo visai nesultingas ir kietas.

Henrikas pagalvojo minutę ir šypsodamas atsakė:

— Tai, Tamsta, ar negerai, kad mėsos bryzas mažas.

* * *

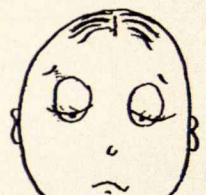
STUDENTAS

9:00

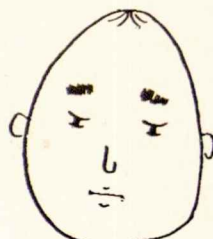

9:15

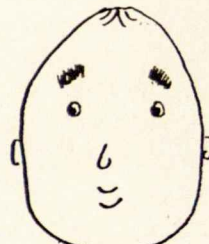

9:30

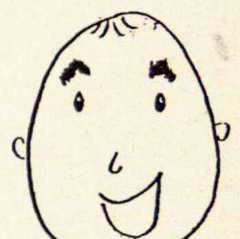
PROFESORIUS

9:00

9:15

9:30

KURTI-TIKĖTI

Atkelta iš 108 pusl.

ties medžiaginėj plotmėj — idealisto nekantrumas blogio akivaizdoje tik tada bus vertingas, jei jį lydės ir to blogio pakentimas, kartu žinant, kad mes buvome išganyti, bet kad išganyto darbas su krikščionybės atėjimu nesibaigia ir kad mes esame to darbo dalininkai. Šitą neblogai išryškina Fellini filmas *La Dolce Vita* — jame vaizduojami pasimetę nusidėjėliai ir galutinė niekšybės nesekmė gana aiškiai šį tą pasako apie tikrąją nuodėmės esmę. Kaikurie nesutiks ir teigs, kad Fellini, vaizduodamas tik vienos grupės nužmogėjimą, prasišlenkia su tiesa. Bet *La Dolce Vita* kaltinimas labai aiškus — mes visi esame atsakingi už savo laikų reiškinius. Todėl manau šis filmas laikytinas vykusiu pavyzdžiu, kad meno kūrinys, nežiūrint iš kokios medžiagos jis kūrėjo rankose yra suformuojamas, gali neprarasti dvasinės reikšmės.

Savotiškai visa kataliko kūrėjo situacija atspindi tam tikrą problematiką pačioj katalikybės širdy: katalikas yra dviejų pasaulių gyventojas — žemiškojo ir transcendentinio, medžiaginio ir dvasinio. Vieno ar kito iš šių dviejų polių trauka visada bus stipresnė betkuriam duotam individui ar istorijos tarpsniui. Bet kaip katalikybėje per Dieviškąjį Įsikūnijimą jie yra sujungti, taip ir kūrėjo paskirtis yra tuos du pasaulius savo kūrinyje sujungti — meno kūriniui medžiaga imama iš žemiškos aplinkos, bet kūrinys tik tada įgyja reikšmę, kai jame išsakoma daugiau už jam sukurti pavartotą medžiagą. Mūsų, kaip kūrėjo publikos vaidmuo, manyčiau, reikalautų, kad šią įtampą pripažintumėm, kad nevadintumėm, jog iš tikro pasaulyje nėra klaidos ir abejonės, nuodėmės ir blogio — ir tokio, kuris liečia mus pačius, nes tada ne tik kad prievartautumėm kūrėją, bet ir patys išsižadėtume savo paskirties pasaulį atnaujinti ir atiduoti Dievui.

STASYS

RUDYS

Pasisakymą, kurį turime prieš save: "Katalikas negaligali būti kūrybingas", norėčiau pasvarstyti iš kitos pusės. Būtent, bandysiu parodyti, kad katalikybė (ar bendriau žmogaus retliginis įsitikinimas) ne tik kad netrukdo, ar nenustelbia kūrybingo asmens pasireiškimo, bet jį skatina, jam duoda progos pasireikšti, net ribota prasme to reikalauja. Tikiuosi, kad erezijų bei nesąmonių per daug nebus, o jei su pasisakymais nesutiksite, ar galvosite, kad per toli nuėjau, prašau per diskusijas, kurios seks, šias mintis patikslinti.

Pirmiausia, manau, reikia sutikti su kolegą Bogutos argumentais, kad religija netrukdo kūrybinio proceso

moksliniame gyvenime. Tuo pačiu, pasišvaisčius garsiųjų žmonių vardais, galima parodyti, jog ir kitose srityse, kurios reikalauja asmens kūrybingumo, būta ir katalikų, ir dar dabar jų yra. Todėl atmeskime šį teigimą ir bandykime pažiūrėti, ar galime stipriau šiuo klausimu pasisakyti.

Ką laikau kūryba? Kūrybą norėčiau apibrėžti, kaip žmogaus savęs ieškojimą, bandymą ir sugebėjimą naudojant turimas jėgas (gabumus) save pareikšti. Rezultatai šiame kelyje ir bus kūryba, ar ji pasireikš gamtos dėsnių apsprendžiamąja teorema, ar poezijos posmu. Ne visi turi tiek pat talento, užtat ir randami skirtumai kūrybos kokybėje ir kiekybėje. Taip pat ne visi išvysto savo turimus gabumus iki jų pilno potencialo.

Kad žmogaus religija ir tuo katalikybė duoda progos — akstino kūrybingumui, galima įrodyti šitaip. Juk Dievo garbinimas nėra tik riboto būdo dalykas. Žmonės stengiasi visai savo pagarbą ir maldą išreikšti. Šitai pasireiškia visose kūrybingumo formose. Devnamių statymas yra geras pavyzdys. Juk gotiško stiliaus katedros tai gan žymus pavyzdys kūrybos, kuris galioja ir šiandien, ne tik prieš šimtmečius, nes ir dabar dievnamių statyba užima svarbią vietą mene. Sukurta daug aukštos klasės tapybos, kuri motyvuota religiniu turiniu. Pavyzdžius iš muzikos, prozos galėčiau minėti ilgiau, bet manau, kad gal užteks mano teigimui pateisinti, būtent, religija — tikėjimas netiesioginiai duoda progos — akstino kūrybingumui. Žinoma, kartais ir tiesioginiai.

Pats tikėjimas savo išorinėse formose, pav. liturgijoje turi būti naujas, t. y., turi atitikti žmonių reikalavimus, žmonių dvasią. Tos formos turi būti tokios, kad asmuo gyvendamas šiandien galėtų jausti artumą su savo tikėjimu jo išorinėse apraiškose. Tai reikalauja pakeitimų, invokacijų ir panašiai. Pavyzdys, kaip pristatyti Šv. Mišių auką bendruomenei, kad jie jaustųsi, kaip tos aukos dalyviai ne tik pasyvūs stebėtojai. Norėčiau šį aspektą laikyti vienu pavyzdžiu kūrybos, kurią iššaukia religija. Atsiminkim, juk gregoraniška muzika ir po to visa bažnytinė buvo kaip tik tam sukurta, kad žmonės galėtų pilniau dalyvauti aukoje. Juk dabartinis Eukumeninis suvažiavimas tą patį turės svarstyti, taip pat daugelį dalykų, kurie pakeis senas formas, įstatys naujas.

Čia gali kilti priekaištas, kad juk pačioje hierarchijos viršūnėje yra tokių žmonių, kurie priešinasi pakeitimams, kurie tenkinasi atliktais darbais, sukurtomis formomis. Norėčiau pareikšti mūsų rekolekciuose iškeltą mintį, kad tokie žmonės daugiau kenkia Bažnyčiai, o ne jai tarnauja.

Yra pasakymų, kad kūrybai reikia konflikto, vidinės, idėjinės įtampos. Bet juk tikintysis turi kiekvienu momentu savajam tikėjimui statyti klausimus. Kitaip jis nežinia ar tiki. Vieną dieną tai žinant dar neatsakyta į visą gyvenimą. Tikėjimas taip pat neduoda visų atsakymų, jis pastato daugiau reikalavimų. Ir žmogus turi visuomet ieškoti tų atsakymų. Ieškojimas ir atradimas atsakymų ir bus atpildymas gyvenimo, kūrybingumo, ar tai jis pasireikš filosofijoje, mene, fizikoje. Taigi įtampa yra religijoje. Tik klaidingai suprantant katalikybę, atrodo, kad viskas atsakyta, ir nieko nereikia daryti, tik sėdėti, tikėti, nevalgyti mėsos penktadieniais ir laukti užtarnauto dangaus. Bet čia kaip tik ir įeina talentų prilyginimas. Žmogui duota daug talentų, jis turi juos ugdyti. Kitaip jis nepateisins savo egzistencijos. Kitaip negalės duoti pilnos apyskaitos, kuri bus iš jo pareikalauta. Ir tai implikuoja kūrybą. Manau, gal užteks, pamatėme, kad teigimas, "katalikas negali būti kūrybingas", negalioja ir priėjome iki taško, kur atrodo, jis įpareigotas vystyti savo galias.

ŠIEK TIEK
APIE
DETROITĄ

IŠ
JUOZUKO,
PETRIUKO,
VIKTUTĖS
IR
VYTENUKO

Daugumas SAS pasaulio mažai žino apie retai apdainuotą Michigano valstybės Detroito draugovę. Šiuo straipsniu bandysime supažindinti tuos neinformuotus apie šį ateitininkijos integralų komponentą.

Detroito draugovė įsikūrė apytikriai 1949 - 1955 metais. Šiuo metu turi apytikriai 20 - 50 narių, priklausant nuo oro, sociologinio klimato duomenų ir metų laiko. Mokslo metu atsilanko į susirinkimus apytikriai 50 - 80% narių. Vasarą atsilanko 100% narių į kiekvieną susirinkimą, tur būt, kad vasarą susirinkimų nėra.

Duodant konkretesnius faktus apie

mūsų narius, mums reikia didžiuotis tuo faktu, kad keturi vyriausi draugovės studentai turi užtektinai metų praleidę univervose, kad išskirstant šį laiką tarp kitų narių, visa draugovė jau seniai būtų įsigijusi bakalaurus,

Muzikinio talento draugovei irgi netrūksta. Turime vieną smuikininką, keturias pianistes, vieną akordeonistą ir tris, kurie moka su šukom ir "Kleenexu" sugroti paskutinius tris posmus iš Puccini's "La Boheme."

Neatsilieka mūsų draugovė ir sporto srityje. Yra trys krepšininkai, trys plaukėjai, trys futbolininkai, trys bėgikai ir keturiolika biliardo lošėjų.

Iš viso turime septyniolika sportininkų.

Į Detroito Veteranų Karo Klubo eiles įstojo septyni draugovės nariai, kurių aukščiausias atsiektas rangas yra puskarininkio. Vyresni klubo nariai susidaro iš tų, kurie atliko karinę prievolę Lietuvoje ir įsigijo generolų ir pulkininkų laipsnius. Tiesa, yra vienas majoras, bet su juo kiti nariai neturi nieko bendro. Politiniais reikalais nariai gyvai domisi. Turime tryliką respublikonų, dvylika demokratų ir septynis neapsisprendusius. Tik šie septyni turi teisę balsuoti.

Tarp jaunesniųjų studentų mėgiamiausias literatūros šaltinis tai yra

Dalis populiariausio sporto žaidėjų.

“Scientific American”, o tarp vyresniųjų “Reader’s Digest”.

Kaip visada pereinamųjų metų rinkimai sklandžiai praėjo. Į kandidatus buvo pasiūlyta penkiolika asmenų, dešimt atsisakė, penki išrinkti. Visi penki susidaro iš draugovės narių elito:

Pirmininkas: Bubbles.

Vicepirmininkas: Bruno.

Iždininkas: Chico.

Sekretorės: Budgy ir Daisy.

Tikrinant pereinamųjų metų valdybos knygas, Revizijos Komisija rado pirmininko ir sekretorės knygas tvarkingoj padėty, bet išdo knygos paliko klausimą sekanciai valdybai. Pasirodo, kad išdo finansinis stovis dažniausiai priklauso nuo iždininko finansinio stovio.

Šiais metais susirinkimo programą Detroito draugovė pajvairino nauju punktu. Kad praturtintų mūsų jaunesniųjų studentų lietuvių kalbos mokslą, yra skaitoma pusvalandžio ištrauka iš anglų ir lietuvių kalbos žodyno. Žinoma, šita nauja programos dalis reikalavo vieno tradicinio punkto pašalinimo. Visi nariai nubalsavo protokolams skirtą laiką, kaip beprasmišką, nes pereinamųjų metų susirinkimų sekretoriai kažkaip turėjo tendencijos susirgti

tuo laiku, kada protokolas turėjo būti skaitomas.

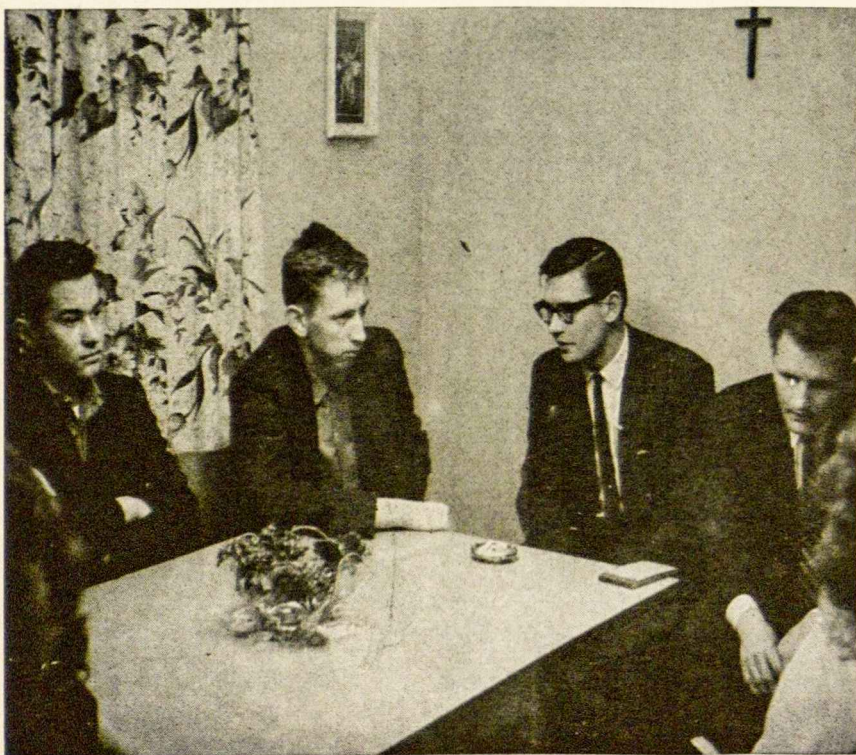
Draugovės veikla nėra uždaryta tik susirinkimo ribose. Pavyzdžiui, kasmet draugovė ruošia iškylą į Fordo fabriką pamatyti, kur jų tėveliai taip sunkiai uždirba pinigą, kurį jų vaikai išleidžia. Šiais metais, kaip ir anais, draugovės iškyla į Dainavą žiemos metu nepasisekė. Trys “toboggans” buvo sulaužytos, bet nė vienos kojos. Dauguma narių yra lanke jaunučių, moksleivių ir studentų stovyklas; bet mėgiamiausia stovykla tai yra Sendraugių, kada visi tėveliai išvažiuoja iš namų.

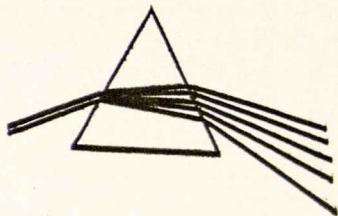
Neseniai Detroito įsisteigė ir Korp. Kęstutis dalinys. Jų veikla jau daug atsiliepiamųjų turėjus, Per Dainavos “Rudens Lapų” balių Kęstutiečių nebylių kvaktetas sudainavo pynę lietuviškų melodijų. Muzikos pasaulis buvo nustebintas išgirdęs keturis vyrus dainuojant penkiais skirtingais balsais. Paskutiniam Kęstutiečių konvente vienas korporantas nukrito laiptais su pilna bonka degtinės, bet laimingai turėjo burną uždarytą ir neišpylė nei lašo. (SIC, — SICK. RED.).

Netrukus, visi mano, kad šitie įvykiai bus prilyginami prie jau dabar turtingo rinktinio Detroito draugovės legendų. Vienai tokiai legendai atminti draugovė ruošia vavų surinkti užtektinai pinigų pastatyti prieš Clark Parko YMCA cementinį dvidešimt pėdų ping-pong sviedinuką Jaciaus garbei. Kita smarkiai auganti legenda neseniai gavo pradžia, kai du buvę draugovės nariai surišo moterystės mazgą. Praleido pirmas dvi savaites savo naujo gyvenimo Las Vegas mieste. Turbūt jų gyvenimas labai sėkmingas. Jie išvažiavo su \$4000 Thunderbird ir grįžo su \$24,000 Greyhound autobusu.

Atsakant į anketas, kurias gavom Nepaprastos Konferencijos proga, daugumas ateitininkų davė 25 - 50 metų Ateitininkų organizacijai gyvnuot, išskyrus Detroito draugovę, kuri davė tik šešis mėnesius. Kažin kodėl????!!

Mes keturi nustebinom muzikos pasaulį dainuodami penkiais balsais...

PER PRIZMĘ

Kas bedarytų praėjusių metų didžiųjų įvykių apžvalgą, negalėtų apsieiti be Visuotinio Bažnyčios suvažiavimo paminėjimo. Galingas tai įvykis, jau dabar aiškūs pėdsakai palikę visame pasaulyje, nors dar toli jo galas. Mūsų gyvenime betgi jis lyg ir mažiausiai įtakos padarė. Tai tikriausiai mūsų pačių tragedijos ženklas, nes juk tremtiniui naujai į dalykus pažiūrėti labai sunku... gi tuo tarpu laikas negailestingai bėga tolyn, ir mes liekame nuošalyje, atsiliekame nuo paties gyvenimo, lyg su juo mums nereikėtų skaitytis.

O taip neturėtų būti. Bet kur tada tie ženklai, rodą, jog mūsų bendruomenei šis reikšmingas įvykis paliko savo žymes? Štai, liturginio gyvenimo kultūra mūsų labai žema. Šv. Mišių aukos bendruomeninis atspalvis mums net sveimas, nors kitur pasaulyje šiandien stiprūs net tokie balsai, kad be tikinčiųjų bendruomenės dalyvavimo kunigo laikomos šv. Mišios nėra realios savo giliaja prasme, atseit lyg jų nebūtų. Taigi, aktyvus bendruomeninis mūsų dalyvavimas šv. Mišių aukoje — tai būtinybė; turime tai ugdyti. Jaunimo atžvilgiu tai nėra jau taip sunku. Stovyklos tam suteikia puikią progą. Tačiau reikia Dvasios Vadų pasiruošimo šiam ugdymui. Norėtusi tikėtis, kad ši vasara nepraeis be pėdsakų liturginėje plotmėje.

* * *

O kaipgi su suartėjimu su kitaip Kristų išpažįstančiais? Regis tik keli bandymai, mažutėliai žingsniukai padaryti. Efektingiausių jų tenka skaičiuoti Vokietijoje pravestą pernykštę stovyklą, kurioje bendrai dalyvavo evangelikai su katalikais (jų dauguma buvo ateitininkai). Šiame krašte buvo bandyta į praeitų metų studentų vasaros stovyklą atsikviesti evangelikų jaunimo atstovą; tas tačiau nepavyko. Tą stovyklą rengusi centro valdyba taip pat ragino studentus savo metinės programos rėmuose lankyti rytų apeigų katalikų bažnyčias; kažin ar konkrečiai kas toj plotmėj atlikta. Bent Chicagos ir New Yorko draugovės galimybėmis, kurių tose vietovėse netrūksta, nepasinaudojo.

* * *

O kur gi platesnė iniciatyva? Politiniame gyvenime aktyvūs galėtų pasiekti Vokietijos krikščionių demokratų pavyzdžiu — juk ten katalikų evangelikų konkretus bendradarbiavimas

pasauliui parodė, ką krikščionys gali atsiekti. Šias eilutes rašas jau prieš 6-7 metus yra iš evangelikų gavęs klausimų apie politinio bendravimo galimybes. Kai šios mintys buvo perduotos politinius žurnalus redagavusiems, jos atgarsio nesusilaukė. Gal dabar tai vertėtų pabandyti?

Jaunimui tiktų ir derėtų užvesti dialogą su mūsų evangelikais. Vertėtų surengti viešo pobūdžio diskusijas, kurios galėtų išryškinti tai, kas mus jungia, kaip konkrečioj gyvenimo tekmeį galėtume bendrauti ir t. t. Kur bus parodyta sveika, kūrybinga iniciatyva, ten bus galima atlikti visą eilę konkrečių darbų. Tik reikėtų pradėti geležį kalti, kol ji karšta pasaulinėje arenoje.

* * *

Negalime, tiesa, užsimerkti prieš faktą, kad daugumą sudarančiai visuomenės daliai sunkiau sueiti į glaudesnę ryšį su mažuma, kuri tradiciškai izoliuojasi. Iš tikrųjų, tiek ateitininkai, tiek lietuviai evangelikai dažnai vengia bendrosios lietuviškos plotmės, lyg jos bijodami. Daug ramiau ir saugiau savųjų tarpe. Turime pripažinti ir tą faktą, kad kaip tik šiandien mūsų broliai protestantai yra išreiškę daug įtarimo katalikų siekimams ekumeninėje srityje. Tiesa, tie įtarimai nukreipti į katalikus pasaulinėje plotmėje, nes apie lietuvius katalikus labai mažai prasitarta, bet faktas lieka faktu, jog įtarimo nuotaikų dar yra. Ir jos, sakyčiau, ne vienu atžvilgiu suprantamos ir net pateisinamos. Nuoširdžiu nusiteikimu, kupinu artimo meile, galėtumėm ir tuos sunkumus nugalėti. Šiandien mes, deja, gan panašūs į Pietų Amerikos katalikus, kuriems Bažnyčios vienybės mintis kur kas sunkiau suprantama negu europiečiams. Net ir tiek daug priekaištų susilaukę ispanai daug pažangos parodė šioj srityj, nekaltant jau apie olandus, prancūzus ir vokiečius. Konservatyvumas šioj srity mums jokia dorybė — su ta mintimi pats laikas susigyventi. Jei ateitininkai suartėjimo srity iniciatyvos neparodys, tai iš ko gi jos tikėtis? Gal iš santariečių, savo veiklos būdingesniais bruožais už mus dar daugiau atsilikusių? Įdomu čia tik pastebėti, kad ir šiuo atžvilgiu klausimas eina apie **vienybę**: o ji mūsų gyvenime toks kietas, neperlaužiamas, misteriškas riešutas.

* * *

Apie savo parapijas — jų nutautimą, menkas ateities galimybes — mes dažnai pasiskundžiame, savo tarpe pasiguodžiame. Naivu būtų paneigti jų lietuviškumo menkas ateities perspektyvas. Tačiau ir šiuo atžvilgiu Visuotinis Bažnyčios Suvažiavimas galėtų turėti įtakos. Žinoma, jei mūsų iniciatyva kiltų tik dabar, tikriausiai ji būtų pavėlavusi. Tačiau norisi tikėtis, kad tiek mūsų dvasiškija, tiek aktyvieji pasauliečiai bus pasidarbavę, bandydami klausimą tinkamai formuluoti ir jį atitinkamoms įstaigoms ir asmenims perduoti. Ir tai nėra vienintelis klausimas. Tokių mums konkrečiai rūpimų klausimų yra daugiau.

Galime ir turime džiaugtis, kad šiamet suvažiavime pilnateisiai dalyvauja J. E. Vysk. V. Brizgys. Kaip svarbu, kad šioj Ganytojų bendruomenėje bent vienas lietuvis vyskupas savo sprendimais jungiasi prie tų išvadų formulavimo, kurios be abejonės turės gilios įtakos į visų krikščionių tolimesnį gyvenimą. O kiek mes bandome padėti, talkininkauti Ekscelencijai? Nėra čia reikalo kalbėti apie mūsų nutarimus, rezoliucijas ir t. t. — tam šiuo atveju ne vieta. Bet juk galima savo mintis išreikšti, kurios Ekscelencijai padėtų geriau pajusti mūsų nuotaikas, mūsų galvojimą, mūsų svarstymus. Gal kai kurios iš jų ir būtų vertingos. Nesiekiamo šios minties iškėlimu dabar sujudinti visus akcijai pareikšti savo galvojimą mūsų Ganytojui; tenorėta parodyti, kad ir tokioj formoj galime prisidėti prie Visuotinio Bažnyčios Suvažiavimo ir jo pasisekimo. Ir kartu peršasi mintis, kad mes visgi apie tokius rūpesčius, galimybes ir progas mažai — tikriausiai visai nepagalvojame. Ir kur tada mūsų Katalikiškoji Akcija?

* * *

Trečiasis tarptautinis pasauliečių apaštalavimo kongresas įvyks Bažnyčios Suvažiavimui pasibaigus. Jau dabar galima pajusti pirmuosius šio plataus suvažiavimo parengiamuosius darbus. Nereikėtų mums praleisti progos gyvai įsijungti, kiek mūsų jėgos ir sąlygos leis, į tą akciją. Evangelijos motyvu Ut Unum Sint... Ut Mundus Credat vyksta tie paruošiamieji darbai. Mūsų iniciatyvai čia puikios galimybės.

Vytėnis

SPAUDOS

APŽVALGA

Paskutinės reformos Sovietų Sąjungos ekonomijoje paliečia taip pat Lietuvą ir todėl gal įdomu, ką nors daugiau apie jas sužinoti. Gan išsamus straipsnis apie šį įvykį parašytas Alex Nove, "Revamping the Economy" yra žurnale **Problems of Communism**, 1963 m. Saus. - Vas. numeris. Nove pažvelgia į Rusijos ekonomiją po 1957 m. patvarkymų. Jis randa joje tokias klaidas: Per didelis darbas buvo suverstas centriniams planavimo organams, kurie turėjo rūpintis, kad šioje milžiniškoje ekonomijoje išteklių atitiktų gamybos planus. Planavimas buvo padalintas skyriams, kurie, siekdami savo tikslų, nesirūpino nei išteklių kaina, nei uždarbiu ar gamybos kaina. Nebuvo įstaigos, kuri būtų pilnai atsakinga už planų suderinimą.

Nuo gamybos planavimo buvo atskirtas investavimas, reiškia ekonomijos išvystymas. Čia pasirodė, kad nebuvo galima veikti be gamybos kontrolės ir išteklių, nes pagaliau fabriko statybai reikalingos medžiagos, tačiau jas kontroliuodavo pirmoji planavimo įstaiga. Šioje srityje taip pat pasirodė vadinamas "lokalizmas". Vietiniai mėgino kuo daugiau sušelpiti savo tėvynę.

Taip pat pasireiškė didelė bendrų standartų stoka, kuri neleido kitoms sritims specializuotis. Fabrikai neparodė jokios savos iniciatyvos, nes jie buvo apdovanojami tik už užbrėžto plano išpildymą, kai tuo tarpu gaminių pagerinimo kokybė, ištvėrimumas, jų geresnis pritaikymas gyventojų reikalams nėra raginamas ir karštais net baudžiamas.

Tokia padėtis buvo nepatenkinanti, ir neseniai pradėjo kilti partijos leidžiamos diskusijos apie naują ekonominę santvarką. Pats žymiausias diskusijų dalyvis yra profesorius Liberman su savo straipsniu **Pravdoje**, kuriame jis siūlė: Apdovanoti įmones, kurios padaro pelną, apskaičiuojamą pagal nejudomo ir dirbančio kapitalo vertę. Dėl per didelio centrinio planavimo Liberman siūlė tik nustatyti, ką gaminti, o įmonės turėtų laisvę daryti savo planus ir veikti pagal susitarimus su kitomis įmonėmis. Taip nebūtų jokių centrinių planų algoms, darbui, gamybos kiekiui ir kainoms nustatyti. Be to, valstybė turėtų ypatingą fondą, iš kurio apdovanotų įmones, kurios pateiktų ambicingus planus.

Šias Libermano mintis toliau pra-

plėtė Nemčinov: Įmonės turėtų mokėti už kapitalo naudojimą. Valstybė nebedalina daugiau žaliavos įmonėms; ji tik planuoja galutinę gamybą. Žaliava ir dalys perkamos ir parduodamos laisvai tarp atskirų įmonių.

Po diskusijų įvyko paskutinių metų Kruščevo įsteigtos reformos. Jos padalino komunistų partiją visiškai į dvi dalis — industrijos ir žemės ūkio. Šis padalinimas įvykdytas net miesto ar apygardos plotmėj. Abi šakos sujungia pats centras ir pavienių respublikų prezidijos. Tuo siekiama, kad partija nuolat rūpintųsi gamyba. Tų reformų eigoje ligišiolinės ekonominės sritys buvo padidintos (4 centrinės Azijos respublikos buvo sujungtos į vieną sritį). Visos žemesnės plotmės vietinių autoritetų valdomos industrijos priklausys tiesiog nuo naujai sudarytos ekonominės srities. Statyba bus prižiūrima ypatingų centro ir respublikų statybos komitetų. Sudėtas taip pat iki šiol atskiras gamybos ir išsivystymo planavimas. Pavieni respublikų komitetai prižiūrės, kad padidėtų standartizacija. Įsteigta ypatinga priežiūra užtikrinti, kad būtų klausoma ir neapgaudinėjama. Galutinai Kruščevas pripažino, kad pelnas svarbi priemonė sužadinti įmonėse pageidaujamus veiksmus.

Nove padaro sekančias išvadas: Žemės ūkyje vietinės partijos padidino savo kontrolę, tačiau industrijoje įvyko priešingai — ten įvyko partijos ir pavienių valstybės organų centralizacija. Liko pagrindinė silpnybė, kad gamybos planavimas yra atskirtas nuo pačios gamybos. Kruščevas mano išspręsti šią problemą, duodamas darbą keliems specialistams, kurie suderins partijos planus ir įmonių pasiūlymus. Praktikoje išeis, kad partijos kontrolieriai, neturėdami jokios atsakomybės, tik įsikiš daugiau į įmonių vadovavimą. Yra todėl galimybė, kad planavimo mašinerija sustiprės arba kad partija susilies visišškai su ta mašinerija, kas sudaro pavojų partijos ideologijai.

Šiuo metu diskusijos vyksta toliau. Jose atidengiamos silpnybės ir klaidos, tačiau ne chaosas ar griuvimas. Nove nemato jokių ženklų, kad visa komunistų ekonomija atrastų kokią neišgydomą ligą.

Kitas labai aktualus straipsnis dabartinėje kontroversijoje apie federalinę pašalpą katalikų mokykloms yra

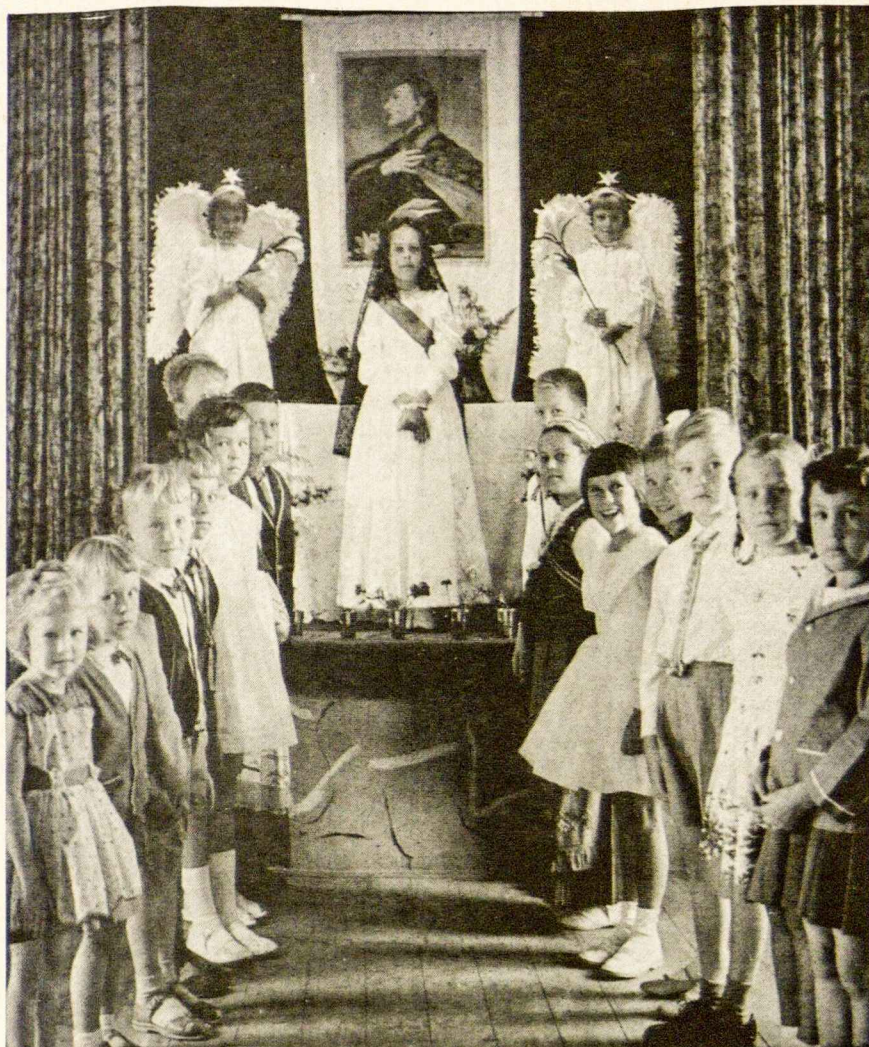
žurnale **Catholic Mind**, kovo m. 1963 m., pavadintas "Freedom in the American Catholic Tradition" ir parašytas Thomas O'Brien Hanley, S.J. Straipsnis išnagrinėja, kaip katalikai dalyvavo dabartinės konstitucijos sudaryme, ir kad jie yra amerikoniškos laisvės tradicijos integrali dalis.

Rašytojas pirmiausia pabrėžia, kad Amerikos katalikų tradicija yra savita ir turi būti vertinama kaip tokia, lygiai kaip Amerikos protestantai yra skirtingi nuo Skandinavijos ir negali būti pav. kaltinami dėl anų netolerantiškumo. Katalikai su kitais amerikoniais prieš konstitucijos rašymą turėjo bendrą likimą ir bendrą tradiciją. Katalikų veiklos principas buvo ir yra griežtas asmens, valstybės ir bažnyčios laisvės išsaugojimas. Amerikoje paskutinės dvi įstaigos veikdavo visada labai rezervuotai, tuo padidindamos asmens laisvę. Ši eiga prasidėjo su absoliučios valdžios, kuri susitapatino su visuomene ir valstybe, atmetimu. Jau Anglijos katalikai, kurie emigravo į Maryland, paskelbė, kad valstybės priverstos konversijos paveikia tik silpnus charakterius. Katalikų laikyenos gražiausias paminklas yra 1639 m. Maryland statutas, kuris neduoda valdžiai jokios galios tvarkyti religiją ir suteikia pilnas piliečio teises ir nekrikščionims, kai tuo tarpu iš Anglijos siūlomas statutas baudžia hereziją, blasfemiją ir t. t. Netolerancija Marylande prasidėjo tik su puritonų persvara.

Katalikai vieni iš pirmųjų rėmė 1776 m. revoliuciją ir dalyvavo konstitucijos rašyme. Charles Carroll reikalavo valstybės galių apribojimo ir buvo komitete, kuris sutvarkė bažnyčios ir valstybės atskyrimą. Tuo pačiu laiku kai kurios valstijų konstitucijos paskelbė protestantizmą pripažinta religija. Vėlesniais amžiais katalikų vyskupai tęsė šią tradiciją, pabrėždami dažnai, kad kiekvienas bažnyčios ir valstybės sujungimas galutinėje išvadoje išsina asmens laisvės nenaudai.

Kaip griežtai katalikai supranta šį atskyrimą, rodo kunigai, kurie neima politinių tarnybų ir nepolitikuoja per pamokslus. Su valstybe santykiuoja tik katalikas pasaulietis, kuris savo laisva valia apsprendžia, kas jo nuomone geriau valstybei.

R. Šliažas

Gyvasis paveikslas šv. Kazimiero minėjime Adelaidėje (Australijoje)

IŠ

PLATAUS

PASAULIO

ARGENTINA

SAS Centro Valdyba sveikina **Argentinoje** įsisteigusių pirmąją studentų draugovę. Dvasios vadas kun. Aug. Steigvila, MIC, Mendoza 2280, Avellana, Buenos Aires, Argentina. Sąrašė turi 6 sendraugius ir 16 studentų — vieni jau baigę, kiti dar studijuoja. Draugovei pirmuosius žingsnius žengiant, Centro Valdyba SAS vardu siunčia geriausius sėkmės linkėjimus.

Su savo sveikinimais jungiasi ir "Ateitis".

AUSTRALIJA

Adelaide

Šv. Kazimierą ateitininkai minėjome kovo 10 d. Penkiolika minučių prieš vienuolika pakėlėm vėliavas mūsų koplyčios sodelyje. Po to buvo šv. Mišios, kuriose dalyvavo ateitininkų, skautų ir "Vyties" vėliavos.

Tuoj po Mišių ateitininkai susirinkome parapijos rūmų salėn. Mūsų dvasios vadas kun. Pr. Dauknys pravedė susirinkimą. Jis pasakojo, kad šv. Kazimiero vardas skamba po visą pasaulį. Dabar yra statomi vienuolynai, miestai, kolegijos ir seminarijos jo

vardu. Po kunigėlio kalbėjo mūsų kuopos globėja A. Stepanienė. Ji mums parodė paveikslus, kurie vaizdavo šv. Kazimiero stebuklus ir legendas. Tarp jų yra vienas paveikslas, kur šv. Kazimiaras turi tris rankas. Vėliau G. Vasiliauskaitė giedojo šv. Kazimiero mylimą giesmę. Šiuo metu mes visi padėjom po gėlytę šv. Kazimierui. Atsidarė scena ir pasirodė gyvasis paveikslas: šv. Kazimiero vėliava, prie kurios stovėjo du angeliukai, kuriuos vaizdavo sesutės dvynukės Rupinskaitės — Irena ir Regina. O K. Varnas paskaitė maldą į šv. Kazimierą. Scenai užsidiarius sugiedojom "Lietuva brangi". Vėliau sakėm "Šv. Kazimierai, melskis už mus; Lietuvos karalaiti, globoki mus". Vėl atsidarė scena ir pasirodė Pavergta Lietuva, kurią vaizdavo Vita Bardauskaitė, balta suknele, juodu šydu, rūtų vainikėliu, per petį trispalvė juosta, rankos surištos grandinėmis. Tada Loreta Rupinskaitė pasakė eilėraštį. Kai pabaigėm, visi sugiedojom Lietuvos Himną ir išsiskirstėm.

Rasa Kubiliūtė (10 metų)

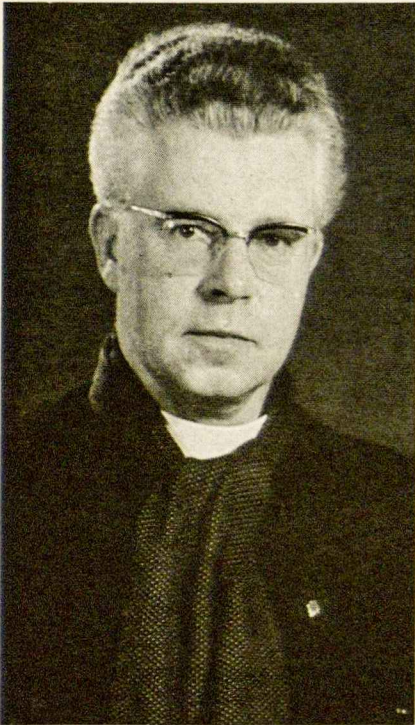
* * *

Moksleivių atkų kuopos steigiamasis susirinkimas įvyko II. 3. pas kuopos

globėją ateitininką sendraugį Jurgį Vasiliauską, Albertone. Po kapeliono pašnekesio stud. Tadas Vasaitis papasakojo apie Amerikos ateitininkų veikimą. Gyvą žodį tarė ir globėjas. Naujosios kuopos valdyba: pirm. — Leonas Vasiliūnas, vicepirm.—Dalia Ramanauskaitė, sekr. — Aušrelė Blandytė, išd. — Nijolė Bataitytė. Iš studentų ateitininkų draugovės stud. Romas Jablonskis pakviestas būti kuopos vadu.

AUSTRALIJA

SIDABRINIS JUBILIEJUS

Kun Petro Butkaus 25 m. kunigystės sukaktis

Nežiūrint, iš kur tu atvažiuosi ar atplauksi į tolimosios Australijos didžiausią miestą Sydney, jei tik tu esi lietuvis, būtinai čia sutiksi vidutinio ūgio, gražios išvaizdos, draugiškos malonios šypsenos, visada geros nuotikos vietos lietuvių kapelioną kun. P. Butkų. Taip jau Sydnėje yra, kad nė viena, kad ir nebažnytinė, šventė, nė vienas viešas ar privatus subuvimas, nė vienas didesnis ar mažesnis įvykis, netgi baliai ar šokių vakarai nevyksta be jo, kaip nevyktų jokia šeimos šventė be tos šeimos galvos — tėvo. Ir visur jis mielai laukiamas, džiaugsmingai sutinkamas. Iš jo nuotaikos, iš jo dvasios judrumo, iš jo širdies ir lūpų nuolat skambančios dainos galėtum spręsti, kad yra 25 metų amžiaus jaunuolis.

Truputį netaip. Jūs bent kiek apsirinkate. Jis jau daugiau 40 m. (gimęs 1914. I. 9). Jis jau šių metų balandžio 16 dieną šventė savo 25 me-

tus nuo kunigavimo pradžios — Sidabrinį Jubiliejų.

Tačiau kun. Petras Butkus šį savo jubiliejų švėsdamas yra taip pat linksmas ir laimingas, nes turi brangų, didelį lobį savo kilnių darbų, sukrautų laike jo amžiaus, laike jo kunigystės metų.

Lietuvoje, tik įšventinus kunigu, tuojuo buvo paskirtas Tauragės mokytojų seminarijoje, o vėliau Telšių moks. ir amatų mokyklose kapelionu. Laike karo atvykęs į Vokietiją Straubinge suorganizavo lietuviškąsias pamaldas, o tuoj karui pasibaigus ėmė studijuoti filosofiją ir lituanistiką Tuebingeno universitete, kartu eidamas ir kapeliono pareigas Tuebingeno-Pfullingeno lietuvių gimnazijoje. 1949 metais į Australiją atvyksta eiliniu darbininku, tačiau iš darbininko statuso perkeliamas į savo tiesiogines kunigystės pareigas. Nekurį laiką pabuvęs Bethursto pereinamos stovyklos ir Cowros šeimų stovyklos kapelionu, perkeliamas į Sydnėjų, kur, šalia savo tiesioginių lietuvių kapeliono pareigų, varo gilią kultūrinę bei lietuviybės vagą. Čia jis ir Krašto valdybos vicepirm. ir savišalpos fondo "Caritas" steigėjas, pirmutinis ateitininkų organizatorius. Ilgainiui jo veiklumas reiškiasi ir už Sydney sienų, plinta visos Australijos lietuvių tarpe. Nuo 1953 m. vadovauja Australijos Lietuvių Kunigų Sekretariatui, 1956 m. paskirtas L. S. S. Australijos rajono dvasios vadovu. Tampa uoliu spaudos palaikytoju, ypatingai savo turiningais, taikliais straipsniais, kūrybingu žodžiu. Bendradarbiauja "Tėviškės Aiduose", skautų laikrašty "Pėdsekis" veda religinės programos skyrių, redaguoja "Ateities Žingsnius", leidžiamus Australijos ateitininkų; buvo "Užuovėjos" redaktorium.

Kun. P. Butkus yra žinomas autorius daugelio lietuvių pamiltų lyrinių-patriotinių dainų, kurioms jis pats ir melodijas sukuria ir pats puikiai dainuoja. Kam gi gali būti nežinoma jo išgarsėjusi "Kaip obelis, mamyt, palinkus" (Iškeliavimas), ar "Seserų daina", ar "Dar sugrįšiu"?

Reikia palinkėti, kad mielas kun. P. Butkus, žengdamas pirmąjį žingsnį į augsinio jubiliejaus erą, kartu sėkmingai ir toliau didintų savo kilnių darbų lobį.

M. M. Slavėnienė

AMERIKA

Boston

Draugovėje šiomet veikia gyva. Aišku, kitaip ir būti negali. Čia įsitvirtino galingoji Centro Valdyba ir tai čia aprašytiems kukliems darbams, žinoma, teikia orumo.

Pirmasis draugovės susirinkimas sušauktas dar stovyklos įspūdžiams

neišgaravus. Paaukoję dalį anksčiau išrinktosios valdybos ant Sąjungos aukuro, papildėm valdybos sąstatą dviem naujais nariais: E. Sužiedėlis išrinktas pirmininku, o A. Petronis draugovės vicepirm. Valdyboje pasiliko A. Barūnaitė — sekr. ir A. Meilžys — turto sargas. Per šį susirinkimą gana karštai pasisakyta dėl draugovės veiklos ir kokia ji turėtų būti. Konkretizavosi planai ir mūsų jungtinėm studijų dienom New Yorke, kur vėliau dalyvavo beveik visa draugovė.

Nuo to pirmojo susirinkimo būta dar penkių sueigų, kurių viena skirta organizaciniam reikalams aptarti. Išstatėm kandidatus į Nepaprastosios konferencijos atstovus, sudarėm komisijas rūpintis religiniais, tautiniais, ideologiniais, kultūriniais klausimais ir juos kelti susirinkimuose. Ar šis paskutinysis bandymas bus sėkmingas, galima bus spręsti tik į galą metų veiklą vertinant.

Kituose susirinkimuose aiškinomės inteligento ir intelektualo sąvokas (A. Kucinaitė, R. Sužiedėlis, Z. Šermukšnis, J. Venčkauskaitė), klausėmės paskaitų apie filosofijos esmę (dr. J. Navickas), viduramžinį žmogaus būties ir paskirties supratimą (E. Sužiedėlis), krikščionio istorinę atsakomybę (dr. J. Girnius). Pas mus dar lankysis kun. dr. V. Cukuras (Socialinė santvarka ir krikščionis), kun. prof. St. Yla (Pasaulėžiūra be religijos), bus daugiau ir mūsų pačių referatų.

Lankantis Harvardo universitete jėzuitui kardinolui Bea, kuris vadovauja Bažnyčios Vienybės sekretariatui, nemažas būrys išklaušė jo pranešimo apie visuotinio susirinkimo darbus ir perspektyvas. Po metų neveiklos pradeda atgyti ir Bostono LSS skyrius — tai didele dalim kai kurių narių nuopelnas; gi pirmininku išrinktas veiklus mūsų narys R. Liutkus. O po draugovės suruošto užgavėnių pasilinksminimo ir draugovės turto saugotojas nušvito. Susilaukėme taip pat svečių iš New Yorke draugovės.

Šiuo metu ruošiamasi jaunųjų menininkų koncertui balandžio 28 d. Antra, ruošiamės bendrai ateitininkų šventei su Putnamo ateitininkėm gegužės 5. Čia tikimės sukviesti Bostono, Brocktono, Worcesterio ir apylinkių ateitininkus, šiuo klausimu tarsimės su Bostono sendraugiais.

Teško nugirsti, kad bent vienu atžvilgiu Bostonas tikrai pavyzdingas — tai vistais Nepaprastosios konferencijos reikalais: laiku išrinktas ir užregistruotas atstovas į konferenciją, išsiųstas konferencijos mokestis, atsakyta punktualiai į visus raštus.

Draugovėje dabar yra 20 tikrų narių, apie penketa kandidatų. Tikimės, kad ir jie neužilgo bus mūsų tikrųjų narių tarpe.

Baltimore

Draugovės metų pradžioje perrinktoje valdyboje pirmininkauja E. Šilgalis, sekretoriaus pareigas eina A. Radžius. Draugovė parinko metinės temos 10 punktą ištisai panagrinėti — “Krikščioniškoji asmenybė, katalikas intelektualas” — ir studijuoja pasiūlytas knygas. Nariai tarp savęs pasiskirstė temą, — kiekvienas perskaito bent vieną iš siūlytų knygų, po to seka referatas.

Studentų Ateitininkų draugovė kovo 23 ir 24 dienomis turėjo seminarą šv. Alfonso mokyklos salėje. Seminaro tema: “Kataliko intelektualo problematika šiandien”. Paskaitas skaitė kun. Sabataitis, S. J., dr. A. Sužiedėlis, A. Barzdukas.

...A. R.

Chicago

Chicagoje kovo 30 d. šv. Panelės Gimimo parapijos salėje įvyko Pr. Dieilininkaičio kuopos jaunučių susirinkimas, kuriame dalyvavo apie 40 vaikų ir būrelis tėvų. Susirinkimą pradėjo J. Lieponienė. Vaikai pražygiavo ir susėdo rimtiems pasikalbėjimams. Ilgą laiką nuoširdžiai vadovavusi — globėjusi kuopą Lieponienė iš tų pareigų pasitraukė. Tas pareigas mielai sutiko pasiimti Rožėnienė, kuri šio susirinkimo proga ir buvo pristatyta kuopai. Pasitraukiančią globėją J. Lieponienę apdovanojo, o naujai globėjai smarkiai paplojo. Po oficialiosios dalies vaikai pažaidė, pasivaišino rūpestingai paruoštomis vaišėmis ir patenkinti išsiskirstė namo.

Labai džiugu pažymėti, kad vis atsiranda idealistų žmonių, kurie sutinka paaukoti savo brangų laiką jaunimo auklėjimo darbui. Pagarba ir padėka jiems.

Ta pačia proga primenama, kad kuopos šventė įvyks gegužės 26 d. Kun. Juozevičius atnašaus šv. Mišias, pasakys pamokslą ir priims prieraiką.

J. M.

* * *

Kun. A. Lipniūno kuops susirinkimas įvyko balandžio mėn. 28 d. Jaunimo Centre. Visi nariai dalyvavo 10 val. Mišiose ir priėmė šventą Komuniją Tėvų Jėzuitų koplyčioje. Po Mišių Jaunimo Centre buvo pusryčiai. Pavalgę visi suėjom į ratą ir padainavom. Susirinkimas pradėtas malda. Buvo pakviesas muz. A. Nakas, kuris kalbėjo apie lietuvių liaudies ir naujasias dainas. Jis taip pat pridėjo, kad ateisias dažniau į mūsų susirinkimus papasakoti daugiau apie lietuvių muziką. Paskui svarstėme

einamuosius reikalus, nusprendėme ruošti iškylą gegužės 5 d. į Swallow Cliff Forest Preserve. Visi nariai džiaugsmingai su tuo sutiko. Susirinkimas buvo baigtas ateitininkų himnu, ir visi nariai išėjo į Jaunimo Centro kiemą, prie paminklo daryti nuotraukų “Ateičiai”.

* * *

Lipniūniečiai

Kovo 24 d. Kun. Alf. Lipniūno ir Marijos ateitininkų kuopos turėjo bendrą susirinkimą Jaunimo Centre.

Susirinkimo dienos programa, kaip jau įprasta, buvo pradėta šv. Mišiomis. Nuoširdžiai pasimeldę, bendromis ir savo asmeniškoms intencijomis, po pamaldų susirinkome pusryčių. Besiruošiant pradėti susirinkimą, pade monstravome savo balsus, padainuodami keletą skambių dainelių.

Susirinkimui pirmininkauti buvo pakviestas Kęstas Norvilas, sekretoriauti Rita Jaraitė. Susirinkimo diskusijas pravedė R. Rudys. Diskusijose dalyvavo R. Bičiūnas, S. Paulauskaitė, S. Prapuolenis ir M. Pakalniškytė. Diskusijos buvo apie ateitininkų veiklą ir struktūrą. Jose buvo iškelta daug įdomių ir reikšmingų minčių ir pabrėžta, kad kiekvienas jaunuolis turėtų priklausti prie lietuviškos organizacijos. Diskusijų dalyviams priėjus šių išvadų, kilo kitas klausimas: kokia organizacija tinka lietuviui jaunuoliui? Po įvairių pasisakymų ir šiuo kartu priėta išvados, kad ateitininkai yra tinkamiausia organizacija lietuviškam jaunimui, nes ji įsteigta lietuvių ir jos ideologas buvo lietuvis. Ateitininkų idealai išsiskiria iš kitų organizacijų.

Kiekvienas narys, priklausydamas šiai organizacijai, įpareigojamas vykdyti nario pareigas, nepaliekant jas vien tik vadovybei.

Po gyvų ir įdomių diskusijų R. Sakadolskis, Č. Kybartas ir A. Rauchas palinksmino susirinkusius įdomiai paruošta menine programa.

Susirinkimas buvo baigtas malda. Norėtumėm, kad dažniau tokie bend-

ri kelių kuopų susirinkimai būtų bendrai pravesti, nes jie visus suartina, supažindina ir įneša daugiau gyvumo ir naujų polėkių.

Laima

Grand Rapids

Namai, krautuvės.. laukai ir vėl namai. Atvažiavome į Grand Rapids! Girdėjome, kad jauno Prof. Pakšto kuopa balandžio 21 d. ruošia metinę šventę ir margučių parodą. Tai nusprendėme nuvažiuoti ir pažiūrėti, kaip kitose lietuvių kolonijose veikia ma.

Pasigerėjus dailiai išbraižytais margučius, 5 val. po pietų visi susirinkome šv. Petro - Povilo mokykloje iškilmingam posėdžiui, kuris buvo pradėtas vėliavos įnešimu ir garbės prezidiumo sudarymu, į kurį pakviestas MAS pirmininkas J. Račkauskas, dvasios vadas kun. Ign. Urbonas, Fed. Tarybos pirm. A. Damušis, p. Damušienė ir Laima Kušlikytė, vietinė studentė, kuri aktyviai darbuojasi moksleivių tarpe. Darbo prezidiumą sudarė Nijolė Girginaitė, ir Marytė Astraitė.

Svarbiausią programos punktą atliko mažoji Astraitė, duodama Jaunesnios At-kės žodį. Jonas Račkauskas tarė kelis žodžius, palyginamas atkus į turistus katedroje. Vienas turistas ateina į katedrą pležiškai apsirengęs ir žiūri tik į architektūrą, užmiršęs, kad jis yra Dievo namuose. Kitas ateina ir, vos priklaupęs ant vieno kelio, žioplinėja, kaip ir pirmasis. O trečias — įeina, pasimeldžia ir su pagarba apžiūrinėja katedros

grožį. Galima ir atkus palyginti su šiais turistais. Vieni įeina į šią organizaciją tik dėl malonumo, bet ką nors padirbėti — niekad. Kiti — nei gero, nei blogo nedaro — pasyvūs. Tretieji — su entuziazmu dirba ir džiaugiasi organizacija. Suprantama, paskutinis tipas organizacijai yra geriausias ir todėl laukiamas.

J. Račkausko kalbą lydėjo sveikintojai, kurie linkėjo kuopai laimės darbuose ir ragino ugdyti lietuvišką — ateitininkišką dvasią.

Po Ateitininkų Himnu užbaigto posėdžio buvo meninė dalis. Vyresnės kuopos mergaitės sudainavo kelias liaudies daineles, o jaunesnės pašoko pačių sukurtus šokius. Tuo metu sudaryta komisija iš p. Damušienės, p. Puodžiūnienės ir J. Račkausko atrinko gražiausius margučius ir paskyrė premijas. Ponia Damušienė labai gyvai pravedė margučių vertinimo procedūrą ir užbaigai tarė trumpą žodį. Iš vyresniųjų tarpo už gražiausius išmargintus velykinius pirmą vietą laimėjo N. Girginaitė, antrą — N. Astraitė ir trečią — Laima Kušlikytė. Iš jaunesniųjų pirmą vietą laimėjo A. Astraitė, antrą — Zita Girginaitė ir trešią — Donatas Astras. Po programos visi svečiai buvo pavaišinti kavute.

Karaliaus Šnipė

Los Angeles

Kovo 24 d., sekmadienį, po pamaldų susirinkome į Šv. Kazimiero parapijos

kiemą ir iš ten važiavome į Griffith Park. Nuvažiavę užkandome ir laukėme savo vadovų ponų Kalvaičių. Jiems atvažiavus, pradėjome susirinkimą, kuriam pirmininkavo Kazys Domkus, o sekretoriavo Daina Kojelytė. Tas susirinkimas skiriasi nuo kitų tuo, kad šį kartą turėjome išrinkti būreliui vardą. Vieni pasiūlė Dovydaičio vardą, kiti Stulginskio, Maironio ir dar kitus. Rinkome balsuodami, Maironio vardas gavo daugiausia balsų, taigi dabar mūsų būrelis pavadintas Los Angeles jaunesniųjų moksleivių ateitininkų Maironio kuopa. Kadangi susirinkimas vyko parke, jokios kitos programos šį kartą neturėjome, tik žaidėme, kas mums visiems, žinoma, labai patiko.

Po susirinkimo lipome į kalnus. Iš kyla pasirinkome tokį takelį, pavadintą "Bridle trail" ir juo ėjome į kalnus apie tris mylias. Priėję kalno vidurį, berniukai atsiskyrė nuo mergaičių. Berniukai ėjome trumpesniu, bet stastesniu kalnu. O kai pasiekėme vanden tekį ir berniukai persiskyrė į dvi grupes. Vieni ėjo dar statesniu taku, kiti — tiesiai. Pasiekę kalno viršūnę, visi žiūrėjom žemyn ir grožėjomės miestu, kuriame mes gyvename. Grįžę į pakalnę, užvalgėme ledų ir gerokai pavargę, prisilakstę grįžome namo.

Vidutis Ažuolaitis (10 metų)

New York

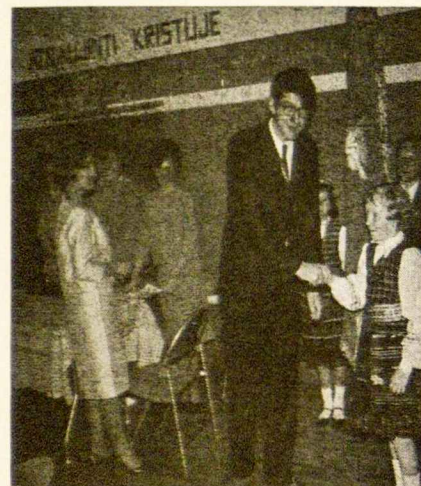
New Yorko stud. at-kų draugovė tikrai pasispyrė pirmyn. Kovo mėn. buvo net du susirinkimai ir vienas valdybos posėdis. Posėdy buvo svarstomi veikimo planai šioms ir ateinančioms metams, padaryta įvairių pasiūlymų ir priimta nutarimų pagyvinti draugovės veiklai.

Pirmasis susirinkimas įvyko kovo 15 d. Skobeikų namuose, Richmond Hill, N. Y. Šiame susirinkime buvo pranešta visiems nariams apie valdybos nutarimus ir pasiūlymus. Kadangi tik keli nariai šiuos nutarimus entuziastiškiau priėmė, o dauguma laikėsi pasyviai, prasidėjo gyvos diskusijos apie narių apatią ir jų reikalavimus iš ateitininkijos. Tikimasi, kad šios diskusijos paveikė net vieno nario nusistatymą.

Antrasis susirinkimas įvyko kovo 29 d. Bražinskų namuose, Paterson, N. J. Šiam susirinkimui pirmininkavo naujas dr-vės pirmininkas Aleksas Vaitekūnas ir sekretoriavo Dangulė Masionytė. Kun. Norius, šv. Jono universiteto teologijos profesorius, skaitė įdomią paskaitą apie psichologinius skirtumus tarp vyrų ir moterų. Jis pareiškė, kad kiekvienas žmogus siekia laimės, o ypatingai tas žmogus, kuris yra įsimylėjęs ir galvoja apie vedybas. Tuo tarpu reikia net stebėtis, kiek daug vedybų baigiasi nelaimingai.

Prieš išaiškindamas priežastis, prele-gentas padarė keletą eksperimentų, kurių tikslas buvo įrodyti skirtumą tarp vyriško ir moteriško to paties veiksmo išpildymo. Pavyzdžiui, jis davė visiems po degtuką ir stebėjo, kuo skiriasi mergaitės degtuko uždegimo būdas nuo berniuko būdo. Jis taip pat praktiškai įrodė, kaip vyrai ir moterys skirtingai sviedinius gaudo, megstinius nusivelka, sviedinį meta ir t. t. Jis paaikškino, kad šie elgesio skirtumai yra susiję su biologiniais skirtumais, kurie taip pat yra pagrindas ir psichologinių skirtumų. Nesuprartimas šių psichologinių skirtumų yra viena iš didžiausių priežasčių, kodėl taip daug vedybų baigiasi skrybomis arba divorso. Gyvenimo sąlygos pradeda keistis — moterys daugelyje vietų pradeda vadovauti, o vyrai darosi lėpšiais. Moteris neturi tekėti už vyro, kuris negalės būti jos gyvenimo ramstis, bet tai nereiškia, kad ji turi būti už jį žemesnė. Yra ir charakterio skirtumų: moteris daro daugiau pastangų, kad patiktų. Ji labiau linkusi į estetiką, o vyras į raidiškumą. Vyras yra daugiau agresyvus ir mažiau posesyvus, o moteris atvirakšči. Vyrui užtat yra daug lengviau pergyventi meilės netekimą. Vyrui yra jausminiai pastovesni, negu moterys. Jos yra daugiau paveiktos pirmo įspūdžio ir labiau laikosi savo įsitikinimų. Kun. Norius, baigdamas savo paskaitą, pabrėžė, kad yra labai svarbu vienam kitą suprasti.

Po paskaitos buvo sprendžiami einamieji reikalai: bendra Komunija verbu

Iš Grand Rapids šventės

sekmadienį, metinė šventė, povelykinis pobūvis, sekantis susirinkimas ir t. t. Susirinkimas baigtas malda. Paskui buvo vaišės ir draugiški pasikalbėjimai.

Danguolė Masionytė

SAS CV NEW YORKE

Penktadienį, vasario 15 popietę, užvertusi įkūrėjusias knygas, palikusi nerašytus referatus, nebaigtus darbus

visa gausi Centro Valdybos šeimyna sugarmėjo Sąjungos pirmininko mašinon ir patraukė į pietus New Yorko link. Be pirmininko E. Užgirio, vicepirmininē L. Baškauskaitė, sekretorė Irena Lendraitytė, išdininkas R. Liutkus ir "Gaudeamus" redaktorius R. Sužiedėlis. Nors mašina sviro prie žemės, valdyba, portfelius ir lagaminus nešina, lėkėme kaip žaibas į posėdį su Federacijos Valdyba.

Nors mūsų išdininkas visa kelia akių nuo žemėlapio nepakėlė, Spaudos ir Informacijos skyrius informavo apie kelius, sekretorė nuorašus ėmė ir vicepirmininkė prisidėjo patariamuoju balsu, privažiaavę New Yorką paklydom...

Tą vakarą pirmame posėdyje su Federacijos Valdyba aptarėme eilę svarbių reikalų. Posėdyje dalyvavo Fed. vadas S. Sužiedėlis, gen. sekretorius dr. V. Vygantas, reikalų vedėjas kun. V. Dabušis, SAS Dvasios Vadas kun. K. Pugevičius ir, aišku, mes visi.

Pirmiausia aptarėm SAS vasaros stovyklą ir jos pogramą. Svarstėm paskaitininkus, paskaitų temas, vakarinius užsiėmimus. Pasisakyta už vieną paskaitą į dieną, daugiau laiko diskusiniam būreliam, "debatam", pokalbiui savo tarpe. Nutarta tęsti pernai daug pasisekimo turėjusią vakarų programą: Tėvynės, meno, literatūros, humoro, vakarus ir laužus. Bet ir su kai kuriais pakeitimais. Kad šie vakarai planingai ir sklandžiai praeitų, bus kreipiamasi į draugoves, kad jos rūpintųsi atskirų vakarų pravedimu.

Federacijos valdyba savo ruožtu informavo apie birželio mėn. New Yorke įvykstančią Nepaprastąją konferenciją, jos tikslus ir studentų vaidmenį konferencijoje. Fed. Valdyba pageidavo tikslesnių narių adresų (draugovių sekretorės įsidėmėkit!), sąžiningai ir laiku išrinkti konferencijos mokesčių (išdininkam) ir dėmesio specialiai FV anketai (visiems!). Pirmasis posėdis užsitęsė gerą penketą valandų.

Šeštadienio ankstų rytą vėl sėdome prie posėdžio stalo — šį kartą su SAS dvasios vadu. Rūpėjo mums gilesnė ir dažnesnė narių religinė praktika, draugovės be kapeliono, stovyklos religinė programa. Sąjungos veikloje bus bandoma įvesti ir pritaikyti čia svarstyta mintis. Stovykloje bus daugiau diskusinių būrelių religiniais klausimais, bus bandoma prieiti ir baikštesnių studentų... per klausimų dėžutę.

Tą patį rytą dar buvo ir pasitarimas su New Yorko draugovės valdyba. Kalbėjomės vietos veiklos klausimais, aptarėme šios draugovės "statutą", kuriame konkrečiai nustatoma draugovės valdybos pareigos. Tai mūsų žiniom vienintelės tokios veiklos gairės, ir įdomus bandymas, kurio rezultatai paaiškės vėliau.

Jeį laikas ir pinigai leistų, Centro Valdyba mielai aplankytų ir kitas draugoves, nes tik tokiu būdu įmanoma susidaryti konkretų Sąjungos stovio vaizdą. Dabar CV kontaktas su draugovėmis yra vien korespondencinis. Svarbu, kad ir šis ryšis būtų tamprus, nes priešingu atveju visos CV pastangos bus veltui.

KĄ VEIKIA SAS VALDYBA?

Iš "Gaudeamus" kovo Nr.

Vasara jau nebe už kalnų. Vasaros stovykla šiemet bus nuo rugpjūčio 25 d. iki rugsėjo 8, Lake Ariel, Pensilvanijoje. Už abi savaites stovyklos mokeskis bus apie 50 dol. Kas dar "Arielkoj" nesate stovyklavę, vieta tikrai patiks. Stovyklavietė vos žingsnis nuo ežero, ją supa miškai, netoli graži bažnytėlė. Pačioje stovyklavietėje dvi gan erdvios salės (valgiui ir rimtesniems užsiėmimams), sporto aikštelės, laiveliai su prielauka, ir kitokie patogumai. Kas "Arielką" manosi žinąs, šiemet ją sunkiai beatpažintų — pagrindiniai atremontuoti, išdažyti, įrengtos naujos sporto aikštės.

Tinkamai stovyklavietei surasti šiemet nepagailėjom nei darbo, nei laiko. Teiravomės beveik visose New Yorko, Pensilvanijos ir N. Anglijos apylinkėse, tačiau visur tik milijonieriai ir daktarai galėtų "įkasti". O Lake Ariel mums gerai pažįstama ir maloni vieta. Šiemet ji dar patrauklesnė.

Malonu, kad draugovės pradeda išeiti viešumon. Clevelandas žada pasirodyti su savo statoma operete, Baltimo-

rėj ir Čikagoje praveisti sėkmingai gavėnios seminarai. Bostono, Philadelphia ir daugiausia New Yorko pastangomis surengtos studijų dienos ir koncertas New Yorke. Bostonas rengia jaunųjų menininkų koncertą. Panašiai galėtų pasirodyti ir kitos draugovės.

Rašo Rimas Liutkus

* * *

Toronte, Priskėlimo parapijos muzikos studijoje kovo 23 d. buvo sušauktas sendraugių susirinkimas, kuriame svarbiausiu punktu buvo istoriko dr. Viktoro Gidžiūno, OFM, paskaita: "Lietuvių istorijos šaltiniai Vatikano archyve".

Į susirinkimą atsilankė daugiau puskapio dalyvių ir tenai, labai draugiškoje nuotaikoje, prie stropiųjų šeiminių paduoto kavos puoduko, su dideliu susidomėjimu išklaudyta tėvo Viktoro, OFM, netrumpa, bet itin įdomi paskaita.

Susirinkimas buvo pradėtas sendraugių pirm. V. Kolyčiaus trumpu žodžiu paprašant kun. dr. P. Gaidą sukalbėti maldą. Baigus paskaitą ir atsakius į paklausimus — buvo aptarti ateitinių einamieji reikalai, liečių neseniai įvykusį literatūros ir muzikos vakarą, artėjantį vasaros stovyklavimą, gautos anketos pildymo reikalą ir t. t.

Pr. Alšėnas
Iš "Draugo"

Cicero kuopos tradicinio vakaro vaidintojai.

A. Venclovos nuotrauka.

VOX POPULI

Mielieji redaktorai,

“Ateitimi” esu daugiau negu patenkintas, ja džiaugiuosi. Ypač labai mielą įspūdį sudarė literatūros konkurso rezultatai. Iš neesminių trūkumų norėčiau atkreipti Jūsų dėmesį tik į vieną. Ne taip jau retai pasitaiko, kad, renkant tekstą, iškrinta ne tik atskiri žodžiai, bet net ištisos eilutės. Taip pavyzdžiui, atrodo, atsitiko ir šio numerio 31 apačioj (“kurie diena iš dienos dirbtų sa- pavyzdį”). Iš patirties žinau, koks sunkus darbas yra korektūrų skaitymas ir kad spausdinamam tekstui, net ir per eilę rankų (t. y. akių) perėjus, visų klaidų išvengti neįmanoma. Bet būtų gera, kad nors vėliau, sekančiame numeryje, visą sakinio prasmę pakeitę klaidos būtų atitaisytos.

Su nuoširdžiais linksmų ir šventų Velykų linkėjimais!

Jūsų Kęstutis Žemaitis,
Roma, Italija

Mielieji redaktorai,

Aš pirmą kartą rašau į “Ateitį” ir visai prieš Velykas, tai sveikinu visų Adelaidės moksleivių ateitininkų vardu šį žurnalą. Aš jau kelis kartus parašiau į Australijoje išeinantį ateitininkų laikraštėlį ir dabar man labai smagu, kad rašau į “Ateitį”.

Rasa Kubiliūtė (10 metų),
Adelaidės jaun. moksleivių sekretorė

Redakcija džiaugiasi turėdama naują jauną korespondentę. Tikimės, kad Rasa ir toliau “Ateities” neužmirš. Kartu su laišku atėjo ir gražus piešinys, už kurį taip pat dėkojame.

* * *

Mielieji “Ateities” redaktorai,

Prieš porą dienų, užpildžius Federacijos anketą ir perskaičius “Ateities” literatūros konkurso protokolą vasario numeryje, man kilo viena mintis.

Kas atsitiktų, jei ir “Ateitis” pradėtų prie kiekvieno savo numerio pridėti mažą kortelę, prašydami šio numerio skaitytoją pažymėti jam geriausiai patikusį numerio straipsnį, eilėraščių ar korespondenciją? Ir jei sekančiame nr., vis paminėtų, kokią dalį “balsų” surinko du ar trys “geriausieji”? Tas tikrai truputį pakeltų kiekvieno numerio išlaidas. Tačiau kai kurioms kortelėms grįžtant,

“Ateities” redaktorai būtų nors truputėlį atlyginti už savo darbą, matydami, kad ir kiti jų pastangomis domisi ir juos vertina. Gi kartas nuo karto, iš netikėtai pašokusio atsakymų skaičiaus, jie galėtų spėti, kad tas numeris jiems tikrai ypatingai nusisekė: tikrai buvo viso į jį įdėto darbo “vertas”.

Kas dirba ateitininkams, tam medžiaginis atlyginimas paprastai neturi daug reikšmės. Bet niekas nedaro tuščių ir betikšlių darbų: kiekvienas trokšta pasisekimo; jei ir ne nuolatos, tai bent vieną kartą gyvenime norėtų jis būti iškilęs į pirmųjų eiles. Malonu būtų tai ir straipsnių, korespondencijų rašytojams. Jie taip pat kartais “Ateičiai” skiria ne tik valandas, bet ištisas dienas. Ir už tai ne tik beveik niekada nieko nesulaukia (redaktorai jiems atsakyti nespėja, o konkursai reti) — bet rašantieji kartais net nėra visiškai tikri, ar kas nors (jei neskaičiuoti redakcijos ir administracijos narių) jų darbus iš viso paskaito... Galėtų jo straipsnis tokiose “mėnesinėse varžybose” ir nieko nelaimėti, tačiau jis bent tikrai žinotų, kad nevienas šį jo darbą skaitė, apie jį galvojo, jį lygino su kitais.

Jei redakcija man leis — padarysiu pradžią.

Šiame “Ateities” numeryje man — visai asmeniškai ir visai subjektyviai — geriausiai patiko:

Straipsnis: Žvilgsnis į Amerikos jaunimą.

Apsakymas: Vieno beržo istorija.
Eilėraščių: In Memoriam.

Korespondencija: Diskusijos apie tautišaumą.

Taip, kad po mėnesio kito, “Ateityje” gali tilpti tokia pastaba. “Vasario numeris. Grįžo viena kortelė. Pirmasis iš labiausiai patikusių straipsnių vienbalčiai buvo: Žvilgsnis į Amerikos jaunimą. Antrosios ir trečiosios vietos ši kartą dar nelaimėjo niekas.”

Su nuoširdžiausiais linkėjimais

Jūsū Kristuje

N. N.

Mieli redaktorai:

Kad ir ne namie, turėjau progos peržvelgti kovo mėn. “Ateitį”.

Po paveikslu iš šv. Petro bazilikos sakote, kad ten vyskupų tarpe esąs ir vysk. P. Maželis iš Lietuvos.

Iš Lietuvos nebuvo išleistas nė vienas vyskupas ir tas faktas keliais atvejais buvo minėtas “Drauge”.

Jūsų vysk. V. Brizgys

* * *

Gerbiamiaieji:

Malonėkite atitaisyti klaidą.

Šių m. Ateities nr. 4, p. 87 parašyta:

...“būdamas pabėgėlių šalpos pirmininkas”. Tikrovė — vicepirminin-

kas. Pirmininkas buvo teis. Petras Leonas. Tik jam sergant aš pirmininkavau ir caraitės Tatjanos Komitetui stambia sąmatą pasirašiau.

Su gilia pagarba.

Kun. Emilijonas M. Paukštis

Miela Redakcija,

“Sėkmės jaunieji prieteliai! Jūsų darbas našus. Tikėkit tu. Nenuleiskit rankų ir toliau taip gražiai rašykite: “Gėles ir Pasakas”.

K. Keblinskienė, Brockton, Mass.

GALVOK!

1. Gyventojų surašymo valdininkas apklausinėjo vieną pilietį. Staiga jis pamatė lovoje miegantį kitą žmogų ir paklausė: “Kas jis yra?” Pilietis atsakė: “Brolių ir seserų aš neturiu, bet to žmogaus tėvas yra mano tėvo sūnus.” Kokia giminė tam piliečiui buvo miegantysis žmogus?

2. Mergaitė pirkto pieštukų, trintukų ir sąvaržėlių. Pieštukai kaštavo 10 centų, trintukai — 5 centus, o sąvaržėlės — dvi už centą. Jeigu ji pirkto 100 dalykų ir išleido vieną dolerį, kiek pieštukų, trintukų bei sąvaržėlių ji pirkto?

3. Ponia Vida pasakė: “Šiandien, mano ir mano dviejų vaikų metus sudėjus, gaunasi mano vyro amžius. Koks bus santykis mano vyro amžiaus su mano dabartiniu amžiumi, kai mano vaikų metus sudėjus gausis mano amžius?”

4. Kartais būna, kad vienoje vietoje atsiranda žmonių su ta pačia pavarde. Taip atsitiko vieną kartą policijos stotyje. Buvo ten dešimtis žmonių, ir šeši iš jų pavarde A. Iš viso buvo ten šeši policininkai ir keturi vagys. Vienas policininkas A buvo suėmęs vagį A, ir vienas policininkas B buvo suėmęs vagį B. Nebežinojo, kas buvo suėmęs vagį C, bet buvo tikra, kad tai padaryti galėjo tik A arba B. Kurie iš tų žmonių buvo vagys ir ir kurie policininkai?

ATSAKYMAI Į “ATEITIES”

BALANDŽIO NR. GALVOSŪKIUS

1. ATSAKYMAS: 120 kombinacijų.

2. ATSAKYMAS: Karolis buvo stotyje 8:30, o Juozas 7:40. Traukiniu išvažiuoti begalėjo tik vienas Juozas.

3. ATSAKYMAS: Ežero paviršius nusileido. Nugrimzdę akmenys išspaudžia tokį tūrį vandens, kokio tūrio yra jie patys, kai tuo tarpu jiems būnant laivelyje jų išspauštas vanduo turėjo svirti tiek, kiek jie patys sveria. Kadangi vanduo lengvesnis už akmenį, išspaus to vandens tūris tada bus didesnis.

Kreivos sūpsenos

Mano parazitai

Aukštaitis sako, kad žemaitis yra parazitas. Bet žemaitis irgi vadina aukštaitį parazitą. Taigi, mes klausime, kas yra parazitas? Klausimas sunkus, nes pasaulyje yra daug visokių parazitų. Yra lietuviškų parazitų, amerikoniškų, ateitininkiškų ir t. t. Parazitai gali būti stori (taip kaip mano Barbora), ploni, dideli, maži ir t. t. Parazito sąvoka, turėdama tiek daug kategoriškų savybių, turi būti

plati kaip Nemunas ir gili, kaip Stinky River.

Atsakyti klausimą, kas yra parazitas, reikia pažiūrėti į kelias savybes bei bruožus, paskui pasirinkus sava išmintim, šauti strėlę į padanges.

Lietuviškas parazitas: mėgsta knistis kur nereikio. Daug bendro turi su lietuvišku paršu. Vidutinio ūgio. Kartais praplinka kai pasensta. Išskirtinių fizinių bei protinių savybių neturi. Visko rėmėjas, bet nieko neparemia. Parazitas labai žalingas. Veislė yra paplitusi po visą pasaulį. Randa beveik visuose kontinentuose. Bet didelė jų dalis yra šiaurės Amerikoje.

Ateitininkiškas parazitas. Tai savotiška dalis lietuviško parazito. Bet turi atskiras, save pažyminčias savybes. Labai yra linkęs save atsinaujinti ir kitus atnaujinti graikiškais, ro-

mėniškais ir tėvuko receptais. Parazitas labai greitas ir sunkiai pastebimas.

Taigi, turime dvi klases parazitų. Lietuviško parazito klasė apima ateitininkiško parazito klasę. Bet abidvi klasės priklauso parazito parazitiskoje klasėje.

Dabar šaukim strėlę į dangų. Būkime filosofai! Parazitas yra toks sutvėrimas, ant kurio purškiame nuodus. Visi nusipirkim purkštuvus ir purškime (kitus)!

J. B.

Psichiatras, patikrindamas pacientą: Ar tau atsitinka girdėti kalbant, bet nežinai, kas kalba, nei iš kur eina garšas?"

Pacientas: "O taip".

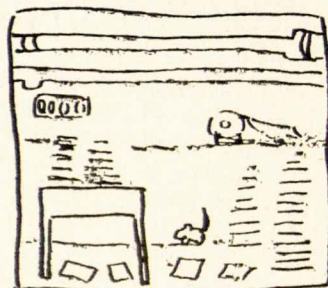
Gydytojas: "Kokiais atvejais?"

Pacientas "Kada aš kalbuosi telefonu".

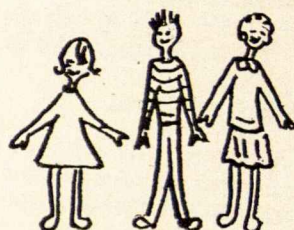
MANO SPALVAVIMO KNYGA

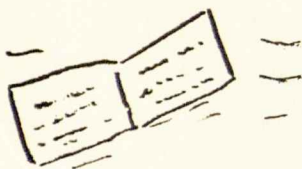
ČIA GY. PIRMININKAS. JŲ VADINA JONU. JONAS TURI SKLEPĄ. NUSPALVUOKIM JŲ AUKŠTŲ IR GALINGŲ.

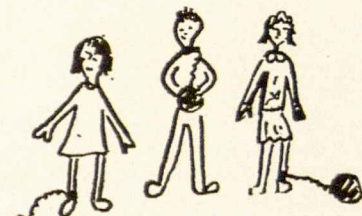
ČIA JONO SKLEPAS. JAME SPAUSDINA LAIKRAŠTĖLIUS IR VADOVĖLIUS. NUSPALVUOKIM JŲ PILNĄ SIUKŠLIŲ.

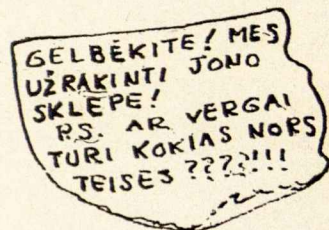
ČIA MOKSLEIVIAI. JIE LINKŠMI. NUSPALVUOKIM JUOS DŽIUGIAIS IR LAISVAIS.

ČIA ATKŲ PROGRAMOS, VADOVĖLIAI, KURIUOS MOKSLEIVIAI PADEDA SUDĖTI JONO SKLEPE. NUSPALVUOKIM JUOS ŽALIAIS, RAUDONAIŠ, MĖLYNAIS, GELTONAIS.....

ČIA TIE PATYS MOKSLEIVIAI DARBO METU. NUSPALVUOKIM JUOS PAVARGUSIAIS.

ČIA LINKŠMI ŽINUTĖ IŠ TŲ MOKSLEIVIŲ. NUSPALVUOKIM JŲ SUDEGINTĄ.

DR. J. LEIMONUI, buvusiam Ateitininkų Sąjungos Centro Valdybos sekretoriui, "Ateities" redakcijos nariui, ateitininkų pirmojo kongreso organizatoriui, Moksleivių Ateitininkų Sąjungos pirmininkui, Ateitininkų Studentų Sąjungos pirmininkui, Ateitininkų Federacijos Tarybos nariui mirus, jo šeimai ir artimuosius giliai atjaučiame.

MAS, SAS ir ASS Centro Valdybos,
"Ateities" redakcija ir administracija

Administracijos pranešimai

ŠIS TAS IŠ LAIŠKŲ "ATEITIES" ADMINISTRACIJAI

Gavau Jūsų laiškutį su žinia, kad siuntinėsite 1963 metais "ATEITĮ" mano vadovaujamam lietuviškom radijo valandėlėm į Lietuvą iš Madrido. Tikrai iš širdies ačiū! Tokiu būdu gražiai prisidėjote prie mano sunkaus, ypač ekonomiškai, darbo dėl Bažnyčios ir Tėvynės laisvės, į kurią visi tvirtai tikime! Ačiū! Jūsų dėkingas

Kun. Kazys Patalavičius,
Madridas

"Nebegalėdamas atsilaikyti prieš Jūsų varomą propagandą už "seniausią ir vienintėlį pasaulyje lietuvių katalikiškojo jaunimo žurnalą", maloniai prašau man jį siuntinėti, jei galima, nuo pirmojo 1963 metų numerio... Tikėjau, kad man užteks į biblioteką ateinančio egzemplioriaus. Pasirodė kitaip. Panašių skaitytojų tiek, kad naują numerį pagauti beveik neįmanoma. Todėl nebeturiu kitos išeities, kaip trijų dolerių atsakyti: juo labiau, kad žurnalas tikrai vertas bent dvigubai"

Kęstutis Žemaitis, Roma.

"Norėčiau palinkėti ir šiais metais geriausios sėkmės leidžiant šį žurnalą, tačiau su vienais linkėjimais būtų suku jį išleisti, todėl, kad paremti tuos mano linkėjimus pridėdau \$10.00. Taigi tikiuosi, kad ir šiais metais manęs nepamiršite!"

Jūsų

V. Baronas, Venecuela

"Nors mano mėnesinė alga neprašoka \$15.00, bet paskutiniu metu... labai reikšmingai padidinau savo pajamas, todėl padarau tokį pažadą: apmokėsiu pusei tuzino amerikonių, kurie nepajėgia užsimokėti "ATEITIES" prenumeratą. Kad Jums nereiktų daug galvos sukti paskirkite 6 pirmutinius iš eilės dėl finansinių

sunkumų prenumeruoti atsisakiusius. Prašyčiau pranešti man kam ši stipendija yra paskirta. Jei kitaip neturėsiu progos padėti šiemis į vargą pakliuvusiems, bent pasimelsiu už juos."

Kun. J. Šeškevičius, Brazilija

GARBĖS PRENUMERATAS ATSIUNTĖ

kun. dr. J. Tadaraukas (Hamilton)	\$10.00
kun. dr. J. A. Starkus (Bayone, N.J.)	\$10.00
kun. P. Totoraitis (Newark, N.J.)	\$10.00
Dr. P. Kisielius (Cicero)	\$10.00
Dr. J. Kižys (Chicago)	\$10.00

AUKOJO "ATEIČIAI" PAREMTI

ASS Čikagos skyrius	\$100.00
ASS Filadelfijos skyrius	\$29.23
Dr. V. Šaulys (Chicago)	5.00
Loreta Petrauskaitė (Philadelphia)	5.00
Irena Ehlers (Toronto)	3.00
J. Karpavičius (Rochester)	2.00
Alb. Repšys (Chicago)	2.00
Pr. Razminas (Chicago)	1.00
M. Grušniėnė (N.Y.)	1.00

APMOKĖJO NETURT. MOKSLEIVIUI (Vokietijoje) PRENUMERATĄ
Dr. Vytautas A. Dambava (Springfield, Va.), papaukodamas \$3.00.

Garbės prenumeratoriams ir aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

Administracija

SVEIKINAME NAUJUS PRENUMERATORIUS

"Ateitį" užsisakė: Saulius Kizis (Windsor, Ont.) A. Uknevičiūtė (N. Y.), Rima Pakeltytė (Chicago), Vincas Ausevičius (Chicago), Joanna Vasukevičiūtė (Chicago), Paulina Bernotaitė (Chicago) Dalia Zircys (Toronto), Juozas Kazlas (Roma).

Administracija

"ATEITIES" ATSTOVAI IR PLATINTOJAI

AUSTRALIJOJE: Rev. P. Dauknys, 6 Third ave., ST. PETERS, S.A. Adelaide, Australia.

ANGLIJOJE: Rev. Kuzmickis, 21 Ann Place, Little Horton, Bradford.

BRAZILIJOJE: Rev. J. Šeškevičius, Caixa Postal 29, SAO ROQUE, estd. S. Paulo, Brazil.

KOLUMBIJOJE: Rev. dr. prof. P. Ragažinskas, Colegio San Jose, ap. aereo 11-80, Medellin, Colomb.

ITALIJOJE: Sig. Juozas Kazlas Via Casalmoferrato, 20. Roma 4, Italia, (prenumeratos kaina metams L 2000 arba \$3.00 U.S.A.).

V. VOKIETIJOJE: Rev. J. Aviža, 8 Muenchen 2, Unterer Anger 17/1 (prenumeratos kaina metams 12DM.).

KANDOJE: 1) Mr. A. Bumbulis, 200 Indian Grove, Toronto, Ont. (2) Mr. J. Pleinys, 118 Fairleigh ave., S. Hamilton, Ont.

J.A.V.-bėse ir ten kur nėra atstovų "Ateitį" platina MAS kuopos ir SAS draugovės. (J.A.V. ir Kanadoje metinės prenumeratos kaina \$5.00, naujiems prenumeratoriams \$4.00, užsisakiusiems "Ateitį" nuo Nr. 4 iki metų galo tik \$3.00.)

SKELBIMAS

Vienam skaitytojui "Ateities" komplektams sudaryti trūksta "Ateities" 1951 m. — Nr. 1, 1952 m. — Nr. 6, 1953 m. — Nr. 10. Kas juos turėtų, o komplektų nesudarinėja, maloniai prašome tam skaitytojui perleisti; mokės po \$1.00 už numerį.

Administracija

LAKE IRITI D-
8-2 ALp(LKA)1786
1963, Nr.5

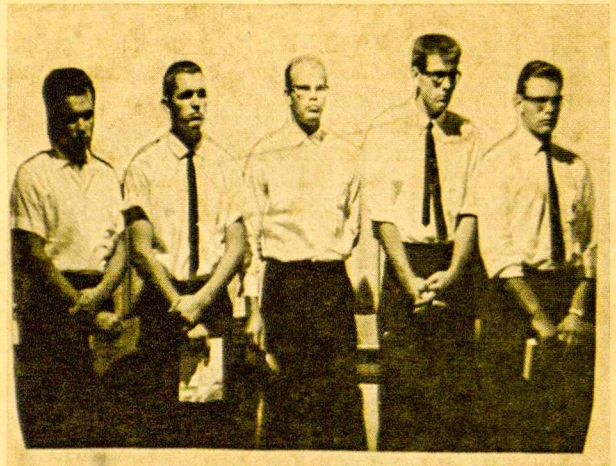

IR RIMTOJI DALIS

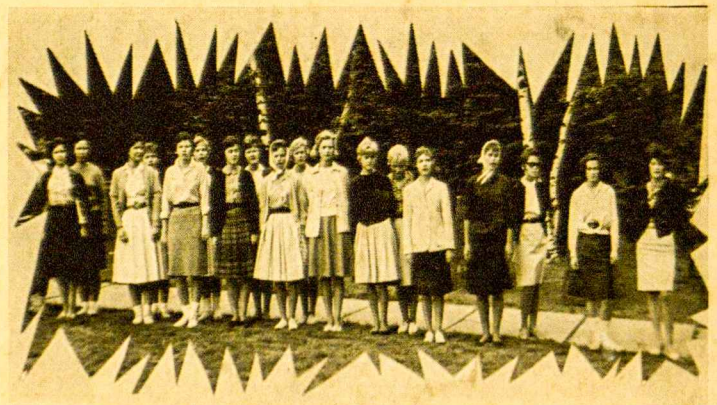
NEPRALEISK IR TU!!!

ŠEIMININKĖ?

SVEIKINIMO KOMITETAS

KATRĄ NORI?

JUS PALINKSMINSIME

30. 7 25. 60